

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Klinik Psikoloji

**ERKEK HETEROSEKSÜEL VE HOMOSEKSÜEL
BİREYLERİN ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMASI İLE
BAĞLANMA STİLLERİ VE BİLİŞSEL DUYGU DÜZENLEME
STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Yüksek Lisans Tezi

Dostcan KAZAK

155180116

Danışman: **Yrd. Doç. Dr. Serap ÇAKICI ALPARSLAN**

İstanbul, 2018

T.C.

İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Klinik Psikoloji

**ERKEK HETEROSEKSÜEL VE HOMOSEKSÜEL
BİREYLERİN ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMASI İLE
BAĞLANMA STİLLERİ VE BİLİŞSEL DUYGU DÜZENLEME
STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan: **Dostcan KAZAK**

T.C.
İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

31.01.2018

Enstitümüz *Klinik Psikoloji* Anabilim dalı yüksek lisans öğrencilerinden **155180116** numaralı **Dostcan KAZAK**'ın "*İstanbul Arel Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "*Erkek Heteroseksüel ve Homoseksüel Bireylerin Çocukluk Çağı Travması ile Bağlanma Stilleri ve Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejileri Arasındaki İlişki*" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 02.01.2018 tarih ve 2018/01 sayılı toplantısında seçilen ve Tepekent Yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin 5. bendi gereğince (50) dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında *ayçokluğu/oybirliği* ile **Kabul/Red veya Düzeltme** kararı verilmiştir.

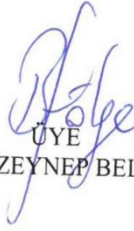
İşbu tutanak, 4 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
YRD.DOÇ.DR. SERAP ÇAKICI ALPASLAN

ÜYE
YRD.DOÇ.DR. MURAT ARTIRAN

ÜYE
YRD.DOÇ.DR. ZEYNEP BELMA GÖLGE

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Erkek Heteroseksüel Ve Homoseksüel Bireylerin Çocukluk Çağı Travması İle Bağlanma Stilleri Ve Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejileri Arasındaki İlişki” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Dostcan KAZAK

KABUL VE ONAY

Dostcan KAZAK tarafından hazırlanan “Erkek Heteroseksüel Ve Homoseksüel Bireylerin Çocukluk Çağı Travması İle Bağlanma Stilleri Ve Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejileri Arasındaki İlişki” başlıklı bu çalışma, Savunma Sınavı tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Tezin/Raporun Türü olarak kabul edilmiştir.

Başkan : [Unvanı, Adı ve SOYADI]

(Danışman)

Üye : [Unvanı, Adı ve SOYADI]

Üye : [Unvanı, Adı ve SOYADI]

Üye : [Unvanı, Adı ve SOYADI]

Üye : [Unvanı, Adı ve SOYADI]

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

[İ m z a]

[Unvanı, Adı ve SOYADI]

Enstitü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge ve şekillerin kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

ONAY

Tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece İstanbul Arel yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun 3 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum.

Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Dostcan KAZAK

ÖZET

ERKEK HETEROSEKSÜEL VE HOMOSEKSÜEL BİREYLERİN ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMASI İLE BAĞLANMA STİLLERİ VE BİLİŞSEL DUYGU DÜZENLEME STRATEJİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Dostcan KAZAK

Klinik Psikoloji Yüksek Lisans

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Serap Çakıcı Alparaslan

Ocak, 2018

Bu araştırmada erkek heteroseksüel ve homoseksüel bireylerin çocukluk çağı travması ile bağlanma stilleri ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri arasındaki ilişki incelenmiştir. Örnekleme İstanbul ilinde yaşayan, cinsel kimliğini erkek olarak tanımlayan 150 homoseksüel ve 150 heteroseksüel olmak üzere toplamda 300 kişi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak kişilere Kişisel Bilgi Formu, İlişki Ölçekleri Anketi, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejileri Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS Statistics 24 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Farklılıkların belirlenmesinde Mann Whitney U Testi, Çok Faktörlü Varyans Analizi uygulanmıştır. Ayrıca ölçekler arasındaki ilişkilerin düzeyleri Spearman Korelasyon Analizi ile belirlenmiştir. Edinilen bulgular doğrultusunda hipotezlerin doğrulukları incelenmiştir. Bu çalışmanın sonucunda, çocukluk çağı travması, bilişsel duygu düzenleme stratejileri ve bağlanma stilleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Cinsel yönelim açısından ise iki grup arasında farklılaşma olduğu görülmüştür. Literatürün ise bu çalışmaya konu olan kısımlarının, özellikle cinsel kimlik, cinsel yönelim alanlarında belirgin eksiklikler gösterdiği gözlenmiştir. Homoseksüel bireylerin yaşadıkları problemleri daha iyi anlayabilmek adına çalışmaların artırılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Homoseksüel, heteroseksüel, çocukluk çağı travması, bağlanma stilleri, bilişsel duygu düzenleme stratejisi

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN CHILDHOOD TRAUMA ATTACHMENT STYLES AND COGNITIVE EMOTION REGULATION STRATEGIES IN MALE HETEROSEXUAL AND HOMOSEXUAL PEOPLE

Dostcan KAZAK

Clinical Psychology Master Programs

Supervisor: Yrd. Doç. Dr. Serap ÇAKICI ALPARASLAN

Ocak, 2018

The purpose of this research is to examine the relationship between childhood traumas, attachment styles, cognitive emotional regulation strategies in heterosexual and homosexual individuals. The sample groups are consist of 150 homosexual and 150 heterosexual individuals that have used to lived in İstanbul and identified themshelves as male. In this research, in addition to personal information Questionnaire prepared by the researcher, Relationship Scale Questionnaire, Childhood trauma scales, cognitive emotion regulation Questionnaire have been applied. The collected data has analized with IBMM SPSS Statistics 24 Program. Mann Whitney U test, Multifactorial Variant Analysis (ANOVA) have been used for the determination of the differantiation. Spearman Correlation Analysis has been used to determine the relationship between the scales. Hypothesis have been examined in the light of the obtained data. The results of this research have pointed out that, there has been a significant relationship between childhood traumas, cognitive emotion regulation and attachment styles. In addition, significant differences have been shown between homosexual and heterosexual groups responses. It has obvious that there have been missings in literature at clinical subjects in sexual orientation cases.

Keywords: Homosexual, heterosexual, childhood trauma, attachment styles, cognitive emotion regulation strategies

ÖNSÖZ

Ülkemizde cinsel kimlik ve cinsel yönelim açısından çalışmaların eksik olduğu bilinmektedir. Bu nedenle literatüre katkı sağlamak adına, bu araştırmada erkek heteroseksüel ve homoseksüel bireylerin çocukluk çağı travmaları, bağlanma stilleri ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri arasındaki ilişki incelenerek bilimsel anlamda açıklanmaya çalışılmıştır.

Tez süreci boyunca benden fikirlerini esirgemeyen ve önemli katkılarda bulunarak yol gösteren değerli tez danışanım Yrd. Doç. Dr. Serap ÇAKICI ALPARSLAN'a çok teşekkür ederim.

Çalışma süresince bilgisi ile bana destek veren sevgili hocam Yrd. Doç. Dr. Melek ASTAR'a katkılarından dolayı teşekkür ederim.

Çalışma süresince güne büyük bir motivasyonla başlamamı sağlayan, iş ve sosyal yaşamımda her daim bana güven duygusunu hissettiren, beni aile gibi kucaklayan sevgili Ataşehir Belediyesi Yeni Hayat Gençlik Merkezi çalışanlarına teşekkür ederim. Tez yazdığım süre boyunca başta varlığı ile bana bilgileriyle ışık tutan, gönülden destekleyen ve her anıma ortak olan Uzm. Psk. Başak ALPAT'a sevgilerimi ve teşekkürlerimi sunarım.

Bugün “Ben” olmamı sağlayan ve her koşulda güçlü kalabilmeyi öğreten annem Birsal KAZAK'a, bu hayatta her işin üstesinden gelebileceğime inanan hayatımın en değerli varlıkları canım ablam Tuba COŞGUN ve Gamze KILIÇOĞLU'na binlerce kez teşekkür ederim.

Her daim güvende ve sakin hissettirerek yoluma yoldaş olan, hayat deneyimlerini benimle paylaşmaktan çekinmeyen ve her düştüğümde elimi tutan sevgili arkadaşım Fuat ŞAHİN'e ve varlığı ile iyi hissetmemi sağlayan Dofu'ya çok teşekkür ederim.

İstanbul, 2018

Dostcan KAZAK

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	III
ABSTRACT	IV
ÖNSÖZ.....	V
KISALTMALAR LİSTESİ.....	X
TABLolar LİSTESİ	XI
EKLER LİSTESİ.....	XVI

1.BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.2. Amaç, Hipotez ve Alt Problemler	2
1.3. Önem	3
1.4. Sayıtlar.....	4
1.5. Tanımlar.....	4

2.BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

	Sayfa
2.1. Cinsel Kimlik ve Cinsel Yönelim	5
2.1.1. Homoseksüellik Kavramı ve Teorileri	6
2.2. Çocukluk Çağı Travmaları	8
2.2.1. Tanım.....	8
2.2.2. Fiziksel İstismar.....	9
2.2.3. Duygusal İstismar	10

	Sayfa
2.2.4. Cinsel İstismar	10
2.2.5. Fiziksel İhmal	11
2.2.6. Duygusal İhmal	11
2.4. Bağlanma Teorisi	12
2.4.1. Bağlanmanın Tanımı	12
2.5. Bağlanma Kuramları.....	14
2.5.1. Bowlby'nin Bağlanma Kuramı.....	14
2.5.2. Ainsworth ve Üçlü Bağlanma Stili.....	15
2.5.3. Hazan ve Shaver'in Yetişkin Bağlanma Stilleri.....	15
2.5.4. Bartholomew ve Horowitz: Dörtlü Bağlanma Modeli	16
2.5.5. Çocukluk ve Yetişkinlik Döneminde Güvenli ve Güvensiz Bağlanma Stillерinin Etkisi.....	18
2.6. Bilişsel Duygu Düzenleme.....	20
2.6.1. Duygu Düzenleme Kavramı	20
2.6.2. Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejileri	21
2.6.3. Bilişsel Duygu Düzenleme Boyutları.....	21
2.6.4. Uyumsuz Olan Stratejiler	21
2.6.4.1. Kendini Suçlama.....	21
2.6.4.2. Ruminasyon	21
2.6.4.3. Başkalarını Suçlama	22
2.6.4.4. Felaketleştirme.....	22
2.6.5. Uyumlu Olan Stratejiler	22

	Sayfa
2.6.5.1. Kabul Etme	22
2.6.5.2. Plana Yeniden Odaklanma	22
2.6.5.3. Olumlu Tekrar Odaklanma	22
2.6.5.4. Olumlu Tekrar Değerlendirme	23
2.6.5.5. Olayın Değerini azaltma	23
2.7. Çocukluk Çağı Travmaları, Bağlanma Stilleri ve Duygu Düzenleme Stratejileri İle İlgili Yapılan Çalışmalar	23

3.BÖLÜM

YÖNTEM

	Sayfa
3.1. Araştırmanın Modeli	26
3.2. Evren ve Örneklem.....	26
3.3. Veri Toplama Araçları.....	27
3.3.1. Bilgilendirilmiş Onam Formu	27
3.3.2. Kişisel Bilgi Formu	27
3.3.3. Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (ÇÇTÖ)	27
3.3.4. Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği (BDDÖ)	28
3.3.5. İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA)	29
3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi	30

4.BÖLÜM

BULGULAR

	Sayfa
4.1. Bulgular	31

5.BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

	Sayfa
5.1. Hipotezlere Yönelik Bulguların Tartışılması	75
5.2. Alt Problemlere Yönelik Bulguların Tartışılması	78

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

	Sayfa
6.1. Sonuç ve Öneriler	84
6.2. Sınırlılıklar	85
KAYNAKLAR	87
EKLER	106
ÖZGEÇMİŞ	116

KISALTMALAR LİSTESİ

ÇÇT	: Çocukluk Çağı Travması
BDDS	: Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejisi
İÖA	: İlişki Ölçekleri Anketi
ÇÇTÖ	: Çocukluk Çağı Travma Ölçeği
APA	: Amerikan Psikoloji Birliği
DSM	: Ruhsal Bozukluklar Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı
TSSB	: Travma Sonrası Stres Bozukluğu

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 4.1. Sosyo-Demografik Özelliklere İlişkin Dağılımlar.....	31
Tablo 4.2. Sosyo-Demografik Özelliklere İlişkin Dağılımlar (Devam).....	34
Tablo 4.3. Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut, İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanları İle İlgili Tanımlayıcı İstatistikler.....	36
Tablo 4.4. Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Özelliklerine İlişkin Dağılımlar.....	37
Tablo 4.5. Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanları ile Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanları Arasındaki Korelasyon.....	39
Tablo 4.6. Bağlanma Stillerine Göre Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	46
Tablo 4.7. Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması	47
Tablo 4.8. Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması	48
Tablo 4.9. Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması	49
Tablo 4.10. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Bağlanma Stillerine Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması (1).....	50
Tablo 4.11. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Bağlanma Stillerine Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması (2).....	51
Tablo 4.12. Bağlanma Stillerine Göre Olayın Değerini Azaltma Puanlarının Karşılaştırılması.....	52
Tablo 4.13. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	53
Tablo 4.14. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	54
Tablo 4.15. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	55

Tablo 4.16. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Duygusal İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	56
Tablo 4.17. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Duygusal İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	57
Tablo 4.18. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	58
Tablo 4.19. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	59
Tablo 4.20. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	61
Tablo 4.21. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	62
Tablo 4.22. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Duygusal İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	63
Tablo 4.23. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Duygusal İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	64
Tablo 4.24. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Çocukluk Çağı Travma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının.....	65
Tablo 4.25. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Çocukluk Çağı Travma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması	66
Tablo 4.26. Yaşlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının.....	67
Tablo 4.27. Yaşlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması	68
Tablo 4.28. Yaşlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması	69
Tablo 4.29. Eğitim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının.....	70
Tablo 4.30. Eğitim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması	71

Tablo 4.31. Eğitim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	72
Tablo 4.32. Kardeş Sayılarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının.....	73
Tablo 4.33. Kardeş Sayılarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması	74
Tablo 4.34. Kardeş Sayılarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması.....	75
Tablo 4.35. Romantik İlişkisi Olma Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının.....	76
Tablo 4.36. Romantik İlişkisi Olma Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması	77
Tablo 4.37. Romantik İlişkisi Olma Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması	78

EKLER LİSTESİ

Sayfa

Ek-1.	Bilgilendirilmiş Onam Formu
Ek-2.	Kişisel Bilgi Formu
Ek-3.	Çocukluk Çağı Travma Ölçeği
Ek-4.	İlişki Ölçekleri Anketi
Ek-5.	Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği
EK-6.	Özgeçmiş

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Literatür incelendiğinde; bireylerin çocukluk çağı yaşantılarına dair travmalarını araştıran birçok çalışma olduğu görülmektedir. Erken dönemlerde yaşanan olumsuz deneyimlerin, kişinin yetişkinlik dönemine etkileri olduğunu ve bu etkilerin bireylerin bağlanmaya yönelik bilişsel süreçleri ile ilişkili olduğu benzer çalışmalar ile kanıtlanmıştır.

İlişkisel düzeyi yüksek olan travmanın, kişilerarası yakın ilişkiler ele alındığında ilişkiyi kurma ve devamlılığını sağlayabilme sürecini olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. (Price ve ark., 2013)

Bağlanma kuramının temel alındığı çalışmalara bakıldığında, aynı şekilde düzensiz bağlanmanın travmalar ile ilgili olduğu belirtilmektedir. (Lyons-Ruth ve Jacobvitz, 1999; Karahoda, 2013).

Özellikle kayıpların ardından yaşanan travmalarda, ihmal ve istismar yaşayan çocuklarda düzensiz bağlanmanın daha sık yaşandığı görülmüştür. Bu tarz travmatik yaşantıların olması bağlanmayı ve ilişki kurma becerilerini, çocuğun güven duygusunu derinden etkilemektedir. Bu bağlamda ortaya çıkan bilişsel süreçlerdeki bozulmalar da ele alındığında olguların birbirleri ile ilişkili olduğu görülmektedir. Söz konusu ilişkiden yola çıkarak bu araştırmada; erkek heteroseksüel ve homoseksüel bireylerin çocukluk çağı travmaları, bağlanma stilleri ve bilişsel duyu düzenleme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflenmiştir.

Araştırmanın birinci bölümünde çalışmanın amacına, problemine, hipotezine ve önemine yer verilmiştir. İkinci bölümde; araştırmanın kavramsal ve kuramsal çerçevesine, üçüncü bölümde; araştırmanın yöntemine detaylı bir şekilde yer verilmiştir. Son bölümde ise araştırmanın sonuç ve tartışma kısmına yer verilerek çalışma sonlandırılmıştır.

1.1 Problem Durumu

Literatür incelediğinde; erkek heteroseksüel ve homoseksüel bireylerin çocukluk çağı travmalarının, psikopatolojileri ve kişinin ilişki yaşantısını anlamlı düzeyde etkilediği görülmüştür. Herman'ın çalışmasında belirttiği gibi (2007:69),

yaşanan olumsuz deneyimler ve örselenmeler kişinin bütünlüğünü olumsuz anlamda etkilemektedir. Yaşanan bu deneyimlerin ise bağlanma ve duygu düzenleme ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Bu bağlamda, erkek heteroseksüel ve homoseksüel bireylerin çocukluk çağı travması ile bağlanma stilleri ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri arasındaki ilişki incelenmektedir. Bu bilgiler doğrultusunda ise araştırmanın hipotezi ve alt problemleri oluşturulmuştur.

1.2. Amaç, Hipotez ve Alt Problemler

Literatür taraması yapıldığı zaman, çalışmalarda genel olarak cinsiyet faktörü üzerinde durulduğu, cinsel yönelim açısından ise kısıtlı sayıda çalışma olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın amacı ise; erkek heteroseksüel ve homoseksüel bireylerin çocukluk çağı travması ile bağlanma stilleri ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu bağlamda aşağıdaki hipotezlere yanıt aranmıştır;

Araştırmanın amacına bağlı olarak, araştırmanın hipotezleri aşağıda verilmiştir:

1.2.1. Bilişsel duygu düzenleme stratejileri ile çocukluk çağı travmaları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır.

1.2.2. Bilişsel duygu düzenleme stratejileri ile bağlanma stilleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır.

1.2.3. Çocukluk çağı travmaları ile bağlanma stilleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır.

1.2.4. Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin bilişsel duygu düzenleme stratejileri açısından anlamlı bir farklılık vardır.

1.2.5. Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin bağlanma stilleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur.

1.2.6. Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin çocukluk çağı travmaları açısından anlamlı bir farklılık vardır.

Araştırmanın amacına bağlı olarak, araştırmanın alt problemleri aşağıda verilmiştir:

1.2.7. Bağlanma stillerine göre homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin bilişsel duygu düzenleme stratejileri ve çocukluk çağı travmaları açısından farklılık var mıdır?

1.2.8. Çocukluk çağı travmalarına göre homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin bilişsel duygu düzenleme stratejileri ve bağlanma stilleri açısından farklılık var mıdır?

1.2.9. Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin yaşlarına göre bilişsel duygu düzenleme stratejileri, bağlanma stilleri ve çocukluk çağı travmaları açısından farklılık var mıdır?

1.2.10. Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin eğitim durumlarına göre bilişsel duygu düzenleme stratejileri, bağlanma stilleri ve çocukluk çağı travmaları açısından farklılık var mıdır?

1.2.11. Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin kardeş sayılarına göre bilişsel duygu düzenleme, bağlanma stilleri ve çocukluk çağı travmaları açısından farklılık var mıdır?

1.2.12. Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin romantik ilişkisi olma durumlarına göre bilişsel duygu düzenleme, bağlanma stilleri ve çocukluk çağı travmaları açısından farklılık var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bağlanma stilleri, çocukluk çağı travmaları ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri ile ilgili araştırmalar literatürde bulunmaktadır. Bu çalışmada ise hem bu kavramların birbirleri ile arasındaki ilişki hem de cinsel yönelim açısından bir farklılaşmanın olup olmadığı incelenecektir. Bu tarz bir araştırmanın daha önce olmaması yapılan çalışmanın önemini göstermektedir.

Çocukluk çağında yaşanan travmatik deneyimlerin olumsuz sonuçları hakkında bilgi sahibi olmak ve yetişkinlikte bağlanmaya yönelik problemleri ve bilişsel duygu düzenlemede ki bozulmaları görmek, klinik anlamda meslek

uygulayıcılarına yol gösterecektir. Bu sayede önlem alınmasına ön ayak olarak bireylerin gelişimine etki eden bu olguların farkına varılması açısından bir farkındalık yaratacaktır. Ayrıca bundan sonra yapılacak olan çalışmalara katkı sağlayacak olup literatüre katkı sağlayacaktır.

1.4. Sayıtlar

1. Araştırmanın örnekleme, evreni temsil etmektedir.
2. Çocukluk çağı travması, bağlanma stilleri ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri ölçülebilir olgulardır.
3. Bireylerin, ölçme araçlarındaki sorulara samimi, yansız ve doğru bir şekilde cevap verdikleri varsayılmaktadır.
4. Araştırmanın ölçme araçları ölçtükleri özellikler bakımından geçerli ve güvenilirlerdir (Ölçme araçlarının güvenilirliği asıl analizler öncesi kontrol edilmiştir).

1.5. Tanımlar

1.5.1. Çocukluk Çağı Travması: Çocukluk çağı travması; çocuğun maruz kaldığı muamele, aile bireyleri, diğer yetişkinler ya da yaşlıları tarafından, bilerek ya da bilmeyerek yapılan, çocuğun fiziksel ya da duygusal olarak zarar görmesi gibi davranışlar şeklinde tanımlanır. (Yurdakök, 2010)

1.5.2. Bağlanma: Bowlby (1958), çocuk ve çocuğa temel bakım veren kişi ile arasındaki duygusal bağı bağlanma olarak açıklamaktadır. (akt. Cassidy, 2008).

1.5.3. Bağlanma Stilleri: Bağlanma stilleri bireyin kendini ve çevresindeki kişileri nasıl algıladığını tanımlayan bir etkileşimdir. Dört tip bağlanmadan söz edilir. Bunlar; güvenli, saplantılı, korkulu ve kayıtsız bağlanma olarak adlandırılır. (Hartmann, 2004).

1.5.4. Duygu Düzenleme: Kişinin hedefine yönelik tüm içsel ve dışsal süreçleri olarak tanımlanmaktadır. (Thompson, 1994, s. 27-28)

2.BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Cinsel Kimlik ve Cinsel Yönelim

İnsan cinselliğini ele alırken dört kavram üzerinde durulur. Bunlar; biyolojik cinsiyet (doğuştan sahip olduğumuz), cinsel kimlik, toplumsal cinsiyet ve cinsel yönelimdir.

Cinsel kimlik tanımını ilk olarak 1960 yılında Hooker ve Stoller; kişinin erkek ya da kadın olarak hissetmesi durumu olarak bilinmektedir. Cinsiyet kimliği erken dönemde başlar ve iki yaşına kadar gelişme gösterir. (akt. Zucker, 2005). Duygunun yerleşmesi ise üç-dört yaşta bulmaktadır. Bu yüzden cinsel kimlik kazanımı sadece bilişsel bir gelişim basamağı olmayıp duygusal bir farkındalık da içermektedir. Özellikle psiko-sosyal etkenlerin, cinsiyet kimliği gelişimini etkilediği bilinmektedir. Çünkü aile bireylerinden, akranlarından, öğretmenlerinden ve kültürel etkenlerden alınan girdilere bağlı olarak gelişir. Yani cinsiyet kimliği (gender identity); kişinin biyolojik cinsiyetini değil kendisini ait hissettiği cinsiyete ilişkin kimliğini ifade etmesi olarak tanımlanabilir. Cinsiyet kimliğinin değişmeyen bir durum olduğu ise bilimsel araştırmalar tarafından desteklenmiştir. Friedmen ve Downey (1993), yapmış oldukları çalışmada bu durumun siyah-beyaz olmadığını yaşam boyu devam eden bir süreç olduğunu dile getirmişlerdir.

Cinsel yönelim kavramı ise; bir “erotik nesne seçimi” olup bireyin hangi cinsten kişilere arzu duyduğunu açıklamaktadır. (Güney ve ark. 2004). Bu uyarım ve arzuların temelinde var olan psikolojik ve biyolojik özellikler ise bu durumun bir tercih değil yönelim olduğunu bilimsel verilerle ortaya koymaktadır. Yani her iki kavram da bilinenin aksine sürekli ve değişmeyen bir durum olarak nitelendirilmektedir. Ayrıca yapılan çalışmalarda cinsel yönelimin bir “erotik nesne seçimi” olduğu görülmektedir. Tuzer (2004), çalışmasında erotik nesne seçiminden söz ederken istek, davranış vecinsel ilgi, sevgi gibi üç bileşen üzerinde durmuştur.

Cinsel yönelim ele alınırken üç kavram üzerinde durulmaktadır. Bunlar heteroseksüellik yani (kişinin karşı cinsiyetten olan kişilere yönelimi), biseksüellik

(her iki cinse olan yönelim) ve homoseksüellik kavramlarıdır. Homoseksüellik kavramına dair literatür de birçok teori olduğu için bu kavram daha geniş bir yelpazede ele alınacaktır.

2.1.1. Homoseksüellik Kavramı ve Teorileri

Homoseksüellik, kişinin kendi cinsinden olan kişilere karşı duygusal, romantik ve cinsel olarak yönelmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Her ne kadar gey kavramı kadın ve erkekleri ifade ediyor olsa da toplum tarafından daha çok homoseksüel erkekler için kullanılmaktadır. Kadın homoseksüel bireyler için de lezbiyen terimi daha sık tercih edilmektedir. Literatüre bakıldığında bu kavrama dair açıklamaların en başta psikanalitik kuramcılar tarafından ele alındığı görülmektedir.

Freud'un 1905 yılında yayınlanan "Cinsellik Üzerine Üç Deneme"si yazısında çocuğun anneye bir nesne olarak fiksasyonu sonrasında, kadın figürü ile özdeşleştiği ve kendisini bir aşk nesnesi olarak seçtiği, böylelikle narsisistik bir şekilde otoerotik döneme özgü bir nesne seçimi yaptığı, bu seçimin yaşam boyu sürdüğü düşüncesini ortaya koymuştur. Freud'un homoseksüellik üzerine yazıları incelendiğinde ise erkek eşcinselliğini anlamaya yönelik hipotezlerine rastlanmaktadır. (akt. Aksoy, 2009)

1922 yılında yayınlanan; "kıskançlık, paranoya ve eşcinsellik" yazısında Freud; kardeş kıskançlığının bastırılması sonucu eşcinselliğin ortaya çıktığından söz etmektedir. Ayrıca Freud'un bir eşcinselin annesine cevap olarak yazdığı mektubunda, eşcinselliğin hastalık ve rahatsızlık gibi bir durum olmadığını, insan cinselliğinin bir varyantı olduğunu ve cinselliğin gelişim sürecinde bir noktada duraklaması olduğunu belirtmiştir (akt. Aksoy, 2009)

Kohut (1985), eşcinselliği geniş bir yelpazede ele alarak eşcinselliği bir aşk nesnesi ve narsisistik nesne seçimi arasında bir konum olarak açıklamıştır. Eşcinsellik ve heteroseksüalitenin birbirinden farklı olmadığını, bir ucunda olgun sevgi, diğer ucunda ise patolojik bir nesne seçimi bulunan bir durum olarak değerlendirmiştir.

Bieber ve arkadaşları (1962) ise erkek homoseksüelliğinin belirleyicisi olarak, aile yapılarının ve çocuk yetiştirme tarzlarının etkili olduğunu savunmuştur. Biyolojik veya psikolojik bir etkinin olmadığını ifade etmişlerdir.

Adler (1946) ise erkek homoseksüelliğinin; baba figürü ile ilişkili ya da temelde “bir kız” olma düşüncesinin olduğunu ifade etmiştir. Erkek homoseksüelliğinin, yaşam olayları karşısında ve heteroseksüel performansta yetersiz kalmanın neden olabileceği şeklinde açıklamıştır.

Eşcinsellik kavramını; APA'nın, Ruhsal Bozukluklar Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı olan DSM ise ilk basımdan günümüze kadar şu şekilde tanımlamaktadır; 1952 yılında basılan DSM-I'de eşcinsellik, sosyopatik kişilik bozuklukları içerisinde yer almıştır. 1968 yılındaki DSM-II'deki sınıflandırması; psikotik olmayan zihinsel bozukluk tanımı ile değiştirilmiştir. 1970'li yıllara gelindiğinde ise eşcinsellik bilimsel çatı altında ele alınıp tartışılmaya başlanmıştır. Böylece 1974 yılında eşcinselliğin; oy çoğunluğu ile bir bozukluk olarak tanımlanmasından vazgeçilmiştir. 1980 yılında basımı yapılan DSM-III ile eşcinsellik hiçbir kategori altında yer almamıştır. APA, 2009 yılında ise, cinsel yönelimle ilgili aşağıdaki unsurları vurgulamaktadır;

- *Aynı cinsiyete yönelik cinsel çekim, davranış ve yönelim kendi başına insan cinselliğinin normal ve olumlu çeşitleridir; bir diğer ifadeyle zihinsel veya gelişimsel bozuklukların göstergesi değildir.*
- *Eşcinsellik ve biseksüellik damgalanabilir ve bu damgalanma yaşam boyu çeşitli olumsuz sonuçlara (örneğin azınlık stresi) yol açabilir.*
- *Aynı cinsiyete yönelik cinsel çekim ve davranışlar çeşitli cinsel yönelim ve cinsel yönelim kimlikleri bağlamında gerçekleşebilir.*
- *Geyler, lezbiyenler ve biseksüel bireyler mutlu yaşamlar sürebilirler, gerek ilişkileri gerekse aile yaşamları heteroseksüellerinki kadar saygıya değerlidir.*
- *Eşcinsel yönelimi ailedeki bozukluklara ve travmalara bağlayan teorileri destekleyen herhangi bir araştırma bulunmamaktadır.*

Günümüzde eşcinselliğe dair bazı kişi ve kurumların “heteroseksüel bir yaşam tarzını seçmeyi isteyen eşcinsellere” onarım terapisi adı altında bir tedavi modeli uygulandığı bilinmektedir. Oysaki bu tarz yaklaşımların ise kişiye yönelik zarar verme ihtimali olduğu bilinmektedir (Amerikan Psikoloji Derneği, 2009).

2.2. Çocukluk Çağı Travmaları

2.2.1. Tanım

Bu bölümde çocukluk çağında yaşanan ihmal istismar kavramları açıklanarak bireyde oluşan etkileri kavramsal olarak ele alınacaktır.

Çocukluk çağı ihmal ve istismarı, birçok alandan farklı uzmanlar multidisipliner bir kavram olarak ele almaktadır. Hukukçular “fena muamele” ile suç kavramı çerçevesinde ele alırken, sağlık alanı uzmanları ise “dövülmüş çocuk sendromu” adı altında olayın fiziksel yanını ele almaktadır (Polat, 2001). Sosyal alanda görev alan uzmanlar ihmal ve istismarı, çocuğun bakımı ile ilgili sorumlu olan sistem kapsamında bireyi ve onların tutumları açısından incelemektedir (Demirkapı, 2013). Özellikle bakım veren ile çocuk arasındaki ilişkisinin bağlanmaya etkisi düşünüldüğünde bu kavramın önemi daha belirgin bir hal almaktadır. Hergüner (2011), çalışmasında çocukluk döneminde yaşanan olumsuz yaşantıların ve yetersiz desteğin duygulanımı düzenlemeyi ve bağlanma biçimlerini sekteye uğrattığını ifade etmektedir. Bu da araştırmanın temel amacını destekler niteliktedir.

Zeytinoğlu (1999), istismarı on sekiz yaş altı çocuklara yönelik yapılan fiziksel, duygusal, zihinsel ve toplumsal gelişimi olumsuz yönde etkileyen davranışlar olarak tanımlamaktadır. Beslenme, bakım, eğitim ve gözetim açısından gereksinimlerinin karşılanmaması durumunu ise ihmal olarak açıklamıştır. Güler ve arkadaşları (2002), ihmal ve istismarı, çocukta hayat boyu iz bırakan bir sağlık problemi olarak tanımlamaktadır. Sağlıklarına yönelik zarar verici tutum ve davranışlarının sonucunda; fiziksel, duygusal, zihinsel ve sosyal açıdan gelişimlerinin olumsuz etkilenmesi olarak ifade edilmektedir.

Terr (1991), ise travmayı; stres faktörüne karşılık verilen tepki ya da dışsal olayların içsel bir sonucu şeklinde tarif etmiştir. Çocukluk çağı travmalarını ise iki bölümde ele almıştır. (Terr, 1991 akt. Coşgun, 2010)

I: Doğal bir afet, kaza veya cinayet gibi beklenmedik ani, tek bir olay,

II: Çocukluk çağındaki fiziksel ve cinsel kötüye kullanım ile buna eşlik eden korku dolu beklenti gibi uzun süreli veya tekrarlayıcı olay şeklinde tanımlamıştır.

Polat, (2014) ise çalışmasında ihmal ve istismarı ele alırken onları ayıran iki temel noktaya değinerek ihmalin pasif, istismarın ise aktif bir davranış biçiminde gerçekleştiğini ifade etmektedir. “Pasif istismar” sözcüğü de bazı çalışmalarda ihmal yerine tanımlayıcı ifade olarak kullanılmaktadır. (Kara ve ark., 2004; Polat, 2001)

İhmal ve istismar ile ilgili kavramsal açıklama yapılmadan önce o toplumun kültürel özelliklerini bilmek önemlidir. Çünkü ihmal ve istismar, toplumun inancına ve değer yargısına, toplumda çocuğa verilen değere, ceza ve disiplin yöntemine, çocuklarla ilgili hangi davranışların geçerli olup olmadığına göre biçimlenmektedir. (Zeytinoglu, 1991). Bu yüzden “Uluslararası Çocuk İstismar ve İhmalini Önleme Topluluğu (The International Society for the Prevention of Child Abuse and Neglect)” tanımı yapmak için 58 ülkeden katılımcı çağırılmış ve çocuk istismarına yönelik tanımları incelemiştir. Böylece 1999 yılında Dünya Sağlık Örgütü tarafından “*Çocuk istismarı veya çocuğa karşı kötü muamele, çocuğun sağlığını, hayatta kalımını, gelişimini, itibarını (sorumluluk, güven, güç) olumsuz etkileyen veya olumsuz etkileme potansiyeli bulunan her türlü fiziksel ve/veya duygusal kötü davranış, cinsel istismar, ihmal veya ihmalkar davranışlar, ticari veya başka türlü sömürülmeyi içerir.*” şeklinde bir tanım yapılmıştır. (WHO, 1999)

Dünya Sağlık Örgütü ihmal ve istismarı dört başlık altında incelemektedir. (WHO, 2006) Bunlar; fiziksel istismar, duygusal istismar, cinsel istismar ve ihmal olarak belirlenmiştir.

2.2.2. Fiziksel İstismar

Fiziksel istismar ile ilgili literatürde birçok tanım bulunmaktadır. Genel olarak bakıldığında tanımların en temelinde çocuğun ya da gencin fiziksel olarak örselenmesi yatmaktadır. Bu bağlamda ise aşağıdaki tanımlara rastlanmaktadır.

Henüz reşit olmayan bir kişinin, kendisinden ya 5 yaş büyük bir yabancı ya da 2 yaş büyük bir aile üyesi tarafından fiziksel zarar verilmesidir. Akranlar ile yapılan kavgalarda dokunmak gibi temas durumu yok ise bu tanım içerisinde yer almamaktadır şeklinde tanımlamaktadır (Brown ve Anderson 1991).

Taner ve Gökler (2004) ise, on sekiz yaşın altında bulunan bireyin sağlığına yönelik devamlı yaralayıcı ya da zarar vermeye yönelik bir davranış örüntüsünü içeren bir durum olarak ifade etmektedir (Kulaksızoğlu, 1998; Taner ve Gökler,

2004). Bu yaralanmalara sonucunda ise ekimozlar, sigara ve benzeri yanıcı maddelerin oluşturduğu yanık izleri, kırıklar ve iç kanama gibi durumları meydana gelmektedir (Pelcovitz ve ark. 2000). Bu oluşumlara bakıldığında bunlara sebep olan belli davranışlara rastlanmaktadır. Bu davranışlar; tekmeleme, vurma, itme, sarsma, boğazını sıkma, yaralama, zehirlenme vb. durumlar ile meydana gelir (Demirkapı, 2013). Fiziksel örselenme durumları sadece bu hareketler ile sınırlı değildir. Kişinin canını yakacak derecede saçını ve kulağını çekme, ceza amaçlı belli bir pozisyonda bekletmek, herhangi bir yere isteği dışında kapatılma ya da hapsedilmesi durumlarını da kapsamaktadır (Korkmazlar ve ark., 2010).

2.2.3. Duygusal İstismar

UNICEF duygusal istismarı; çocuğun özelliklerinin, becerilerinin ve isteklerinin sürekli kötülenmesi, sosyal ilişkilerin dışında bırakılması, çocuğa baş edemeyeceği sorumluluklar verilmesi, terk edilmesi, tehdit edilmesi, toplanın normlarına aykırı olan yöntemler kullanılarak çocuğun bakımının sağlanması durumu olarak tanımlamaktadır. (Kars, 1996). Bir başka deyişle çocuğun bakımdan sorumlu olan kişi veya kişilerin zarar verici davranışları normal hale getirmesi ile gerçekleşen bir davranış örüntüsü olarak kabul edilir (Kairys ve Johnson, 2002).

Tanımların geneline bakıldığında burada çocuğun sürekli olarak ilişki içerisinde bulunduğu kişilerin çocuğu sözel ve ruhsal olarak örselediği görülmektedir. Bu tarz davranışların sonucunda ise çocukların ileriki dönemlerde ciddi duygusal, bilişsel, davranışsal ve ruhsal bozuklar yaşamasına sebep olmaktadır (Flores ve Machuca, 2011).

Erkman (1991) duygusal istismarı; çocuğu reddetme, aşağılama, korkutma, yalnız bırakma, duygusal olarak isteklerine karşılık vermemek ve suça yöneltmek şeklinde belirtmiştir. Ayrıca bakım verenin çocuklar arasında ayırım yapması, çocuğun sosyal olarak küçük düşmesine sebep olması ya da çocuk üzerinde aşırı baskı yapması gibi davranışların da duygusal istismara neden olduğu belirtilmektedir (Kulaksızoğlu, 2002: 196).

2.2.4. Cinsel İstismar

İlk defa cinsel istismara dair tanım Ruth ve Henry Kempe (1978) tarafından yapılmıştır. Cinsel istismar; henüz gelişimini tamamlamamış, bağımlı bir ergen ve

çocuğun bilerek onay verme gücünün olmadığı herhangi bir birey ile cinsel aktiviteye maruz kalması olarak tanımlanmıştır (akt. Polat, 2007).

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ise “çocuğun tam olarak idrak edemeyeceği bir şekilde, gelişim dönemine uygunsuz olarak, çocuğun onay vermeksizin maruz kaldığı bir cinsel eylem” olarak tanımlamıştır (Murray ve ark., 2014). Başka bir tanımda ise bir yetişkinin kendi cinsel arzu ve isteklerini karşılamak adına henüz gelişimini tamamlamamış bir çocuk veya adölesan ile zorla, tehdit etme yoluyla veya kandırma ile istismar etmesi olarak tanımlanmaktadır (Yağmur, 2008). Ayrıca cinsel istismar sadece yetişkin bir bireyin uyguladığı bir istismar türü değildir. Eğer iki çocuğun yaş farkı beş sene olursa ve ortada bir cinsel haz için yapıma durumu olursa bu durum da istismar olarak görülmektedir (İçeri, 2008; Alpaslan A.H., 2014).

2.2.5. Fiziksel İhmal

Fiziksel ihmal, çocuğun yaşadığı ortam içerisinde tehlikelerden korunamaması ve güvenliğinin sağlanmaması, giyim, beslenme ve temizlik gibi temel ihtiyaçlarının giderilmemesi, sağlık açısından gerekli bakımının sağlanmaması, ev içerisinde ihtiyaçlarının başkası tarafından karşılanması, uzun süreli yalnız kalması, terk edilmesi ve dışarıda bırakılması olarak tanımlanmaktadır (Şar, 1998).

Türkiye’de çocukların yara alarak ölümüne yol açan ihmal durumları sıkça görülmektedir. Bu yüzden fiziksel ihmalin, bazı durumlarda fiziksel istismara göre daha zarar verici sonuçlara yol açtığı ön görülmektedir (Karaman 1993: 25-26).

2.2.6. Duygusal İhmal

Duygusal ihmal; çocuğun duygusal ihtiyaçlarına yönelik, bakım verenin ilgisiz, mesafeli ve yetersiz olmasından dolayı duygusal açıdan mahrum kalması durumudur (Egeland, 2009). Ayrıca duygusal ihmal durumunda sosyal gelişim de yeterince ilerleme göstermez (Yurdakök ve İnce, 2010). Bu tabloya bakıldığında çocukların ve gençlerin duygusal ihtiyaçlarına yönelik kendisine bakım veren kişiye erişmemesi oldukça travma yaratan bir durumdur. Bu durum ise; küçük yaştaki birinin yalnız kalması ve yanındaki ebeveyne ulaşamaması, çocukta stres durumları, terk edilmeye dair inançlar ve değersizlik hissi oluşturmaktadır. Sonuçta çocuğun maruz kaldığı durumu yorumlama ve deneyimleme şekli travmatik yaşantılara sebep olmaktadır (Milot ve ark, 2010).

İhmal ve istismarın çocuklara, en çok aileleri tarafından uygulandığı görülmektedir. Aileleri tarafından uygulanma oranı %80,1 iken, akrabaları tarafından uygulanma oranı ise %6.5 olarak belirlenmiştir. Çocuklar istismar türlerinden en çok %71.1 ile ihmale, 16.1'i fiziksel istismara, %9.1'i cinsel istismara, %7.3'ü duygusal istismara maruz kalmaktadır. (NCANDS 2008).

2.4. Bağlanma Teorisi

2.4.1. Bağlanmanın Tanımı

John Bowlby (1998), tarafından geliştirilen bağlanma kuramı; başta ebeveynler olmak üzere diğer kişilerle kurulan duygusal bağların kişinin yaşamı boyunca gösterdiği etkileri açıklayan bir yaklaşımdır. Yani Bowlby'nin (1998) bağlanma kuramına göre; bireyin doğumundan itibaren bakım veren anne ya da annenin yerini alabilecek bir diğer bakıcıyla gerçekleştirdiği ilk ilişkiler; bebeğin kendini güvende hissetmesi, ihtiyaçlarının doyurulması ve duygusal beklentilerinin karşılanması açısından olumlu bir yönde ilerlerse, bebek kendini sevmeye ve onaylanmaya layık görür. Bu sayede kendisini önemli hissederek diğer kişileri ve dünyayı, güvenilir ve olumlu bir yer olarak yorumlar. Oluşan bu güvenli temel sayesinde, kişinin kendisi ve diğerleri hakkında olumlu modeller geliştirebilir ve bu modeller 'işsel çalışan modeller' ya da 'zihinsel temsiller' kavramları ile ele alınır. Bağlanma figürünün kim olduğu, nerede bulunduğu ve nasıl tepki vereceğine dair beklentiler kişinin dünyaya ilişkin işsel çalışan modellerin kilit noktasını oluşturur ve bireylerin hangi bilgilere dikkatlerini yöneltecekleri ve dünya olaylarını nasıl yorumlayacakları üzerinde belirleyici özelliğe sahiptir (Pietromonaco ve Barrett, 2000). Kişinin diğerleri hakkındaki temsilleri ise; süregelen ve doyum sağlayan ilişkilerin kurulabilmesinde kritik bir öneme sahiptir. (Diehl ve ark., 1998)

Boccio ve ark. (1994), birincil bağlanma figüründen herhangi bir nedenle ayrılan bebeğin, kalp atımının yükseldiğini ve nörobiyolojik sistemin işleyişinde farklılık olduğunu bulgulamışlardır. Zeanah ve ark. (1993), bağlanma ilişkisinin; anne ve bebek arasında kurulan ilişki biçimi üzerinden şekillendiğine dikkatleri çekmişlerdir. Bu durum çalışmanın alt problemlerinde ki anne ve baba ile uzun süreli ayrılıkların bağlanmayı nasıl etkilediği sorusunu destekler niteliktedir.

Troy (1995), anne ile bebek arasındaki tensel bağı oldukça önemli olduğunu vurgulamıştır. Araştırmacı, annenin bebeğini çıplak olarak kucaklamasıyla, bağlanma arasında olumlu yönde bir ilişki olabileceğini ileri sürmüştür. Bu nedenle, doğumu izleyen ilk 45-60 dakikalık dönemde bebek uyanık ve alıcı durumda olduğundan anne ile olan teması oldukça önemlidir. Çocuğun ruhsal gelişiminde annenin rolü çok fazla araştırılan bir konu olmasına karşın, babanın rolü konusunda yapılan araştırmaların sayısı oldukça azdır. İlk kez Freud'un, küçük Hans olgusunda babanın çocuk üzerindeki etkisi irdelenmiştir (Yalın, 1979, Çevik ve Ceyhun, 1993, Habip, 1996). Yeni doğan bebeklerin, bakım verenleri ile ilişki kurmaya ihtiyacı olduğu özellikle vurgulanmaktadır. Çünkü bebeklerde, bağlanma figüründen ayrılma, yetişkinlikte hastalık ve yorgunluk olarak kendini gösterebilmektedir (Goodfriend,1993).

Bakım veren olarak sadece anne-babanın değil, bakıcılarında çocuğun kişilik gelişiminde etkili olduğu görülmüştür. Bu değişime ise bakıcının kendi yaşantılarından meydana çıkan bağlanma tarzının yansımaları görülmektedir. (Ainsworth ve Bowlby, 1991; Bowlby, 1969). Bu durumda katılımcılara bakım veren kişinin etkisi çalışma açısından önem taşımaktadır.

Bu kuram, erken dönemde yaşanan olumsuz deneyimlerin özellikle travma, ayrılık, önemli kişilerin kaybı veya yakın ilişki kökenli diğer sorunların varlığının yetişkinlikte görülen kaygı, öfke, depresyon, kendini ve duyguları kontrol etme becerisi ile yakından ilişkili olduğunu savunur. Bağlanma kuramı, sadece çocukluk dönemi için değil, ergenlik ve yetişkinlik dönemleri için de kişiler arası ilişki dinamiklerini ve duygu düzenleme stratejilerini anlamak için kullanılan bir kuram haline gelmiştir (Hazan, 1994; Sümer, 2006)

Çocukluk döneminde ki bağlanma tarzları ile yetişkinlik dönemi bağlanmaları arasında paralellik olduğu görülmektedir. Özellikle çocukluk dönemine ait yaşantıların yetişkin bağlanması açısından kişiler arası farklılaşma gösterdiği görülmektedir. Yetişkinlik döneminde, bağlanılan bireylere karşı ait olma ve güven duyma isteği görülmektedir. Yetişkinlerinde stres veren bir yaşam olayına karşın bağlanma gösterdiği kişiyi yanında ister ve yokluğu ile karşı karşıya kalırsa kaygılı ve yalnız hissetmektedir (Shaver ve Mikulincer 2002). Yetişkinlerde bağlanma nesnesi çocuklarda ki bağlanma gibi sabit olmayıp değişkenlik göstermektedir. Bu da

bireylerin zamana ve stres faktörüne göre bağlanılan ya da bağlanan konumda olmasını etkilemektedir (Crowell ve ark. 2009).

2.5. Bağlanma Kuramları

Bağlanma güdüsünün oluş şekliyi açıklamayı amaçlayan birçok kuram mevcuttur. Freud'a göre çocuğun hayatının ilk senesinde en önemli iletişim, oral iletişimdir. Bunun nedeni olarak gelişimin ilk adımının, yemek yeme olduğu gösterilmektedir. Çocuk, bu doyumunu elde edebildiği kişi ile arasında önemli bir bağ kurmaktadır. Bebek, yaşamının bu hassas evresinde güvenme duygusunu derin bir sezgi ile geliştirmektedir. Psikanalitik psikologlara göre oral gereksinimler tatmin edilmediği takdirde güvensizlik duygusu ve endişe ortaya çıkmaktadır (Hurlock, 1964).

2.5.1. Bowlby'nin Bağlanma Kuramı

Yirminci yüzyılın ortalarında Freud'un kişilik kuramını genişleten psikologlar, nesne ilişkileri kuramcıları olarak tanınmaktaydı. Nesne ilişkileri kuramı, bağlanma kuramının gelişmesine önemli katkılarda bulunmuştur. Bağlanma kuramının yaratıcısı olan John Bowlby; eğitimini nesne ilişkileri kuramcılarından almıştır. Bowlby ve bağlanma kuramcıları; ebeveyn çocuk ilişkilerinin, çocuğun yetişkinlikte kuracağı ilişkilerini etkileyeceği konusunda, nesne ilişkileri kuramcılarına benzer düşünceleri savunmuşlardır (Burger, 2006). Bir süre sonra Bowlby; hata sorunlarının gelişiminde çevresel faktörlerin göz ardı edilmesi ve psikanalitik düşüncenin yeterince bilimsel olmaması konularında nesne ilişkileri kuramcıları ile ters düşmüştür.

1930'larda çocuklarla ilgili rehberlik çalışmaları yürüten Bowlby, aynı dönemde yetimhanelerde yetişen çocukların büyüdüğü ortam ve maruz kaldıkları davranışlar ile ilgilenmiştir. Bowlby'nin araştırmaları sonucunda, yetimhanede yetişmiş çocukların çeşitli duygusal sorunları olduğu, yakın ve uzun süreli ilişkiler kurmakta zorlandıkları tespit edilmiştir. Bu durumun sebebi olarak çocukların erken dönemde anne ile bağ kuracak fırsatı yakalayamamaları olduğunu belirtmiştir. Bowlby başka bir araştırmada; bir dönem aileleri ile beraber yaşayan fakat sonra ayrılmış çocukları incelemiş ve bu ani kopma halinin çok daha sarsıcı olduğunu dile

getirmiştir. Bowlby yaptığı araştırmalar sonucunda gelişim sürecinin, anne-bebek arasındaki bağı ele almadan anlaşılamayacağını ileri sürmüştür (Bowlby, 1969).

2.5.2. Ainsworth ve Üçlü Bağlanma Stili

Mary Ainsworth (1978); Bowlby'nin bağlanma yaklaşımını ilk kez sistemli bir şekilde sınavarak ebeveyn-çocuk ilişkisinde bağlanmaya dair kişisel farklılıkları incelemiştir. Bunun sonucunda bağlanmayı, çocuk ve bakım veren arasında var olan bağ, bağlanma davranışını ise bu ilişki ve bağı şekillendiren ve yetişkinlikteki ilişkilere hizmet eden davranışlar olarak tanımlamıştır (Güngör, 1989).

Ainsworth ve arkadaşları (1978), 10-18 aylık bebeklerin bağlanma tarzlarındaki kişisel farklılıkları yabancı ortam olarak adlandırdıkları laboratuvar ortamında araştırmışlardır. Anne ve bebeğin bir laboratuvar odasına alındığı deneyde, bebek aralıklarla anneden ayrılarak yabancı bir odaya götürülmüş, ardından tekrar anne ile bir araya getirilmiştir. Anne ve bebeğin ayrılmadan önce ve sonraki davranışları incelenmiştir. Annenin çocuğun ihtiyaçlarına tutarlı biçimde karşılık verdiği durumlarda güvenli bağlanmanın geliştiği dile getirilmiştir. Güvenli bağlanan çocuklar, annenin geri dönüşünü sıcak bir biçimde, kızgınlık göstermeden karşılamaktadırlar. Stresli bir durum karşısında yakınlık arama davranışları sonucunda çocuk, anne tarafından rahatlatılmaktadırlar. Annenin çocuğun ihtiyaçlarına karşı duyarsız olduğu ve çocuğun fiziksel yakınlık kurma girişimlerini reddettiği durumlarda kaçınmacı bağlanma biçimi görülmüştür. Kaçınmacı bağlanma tarzı olan çocuklar, anne odadan ayrıldığında üzgün görünmemekte ve anne geri döndüğünde herhangi bir yakınlık arama davranışı göstermemektedir. Üçüncü olarak, anne çocuğun ihtiyaçlarına tutarsız biçimde yanıt verdiği veya çocuğun talep ettiği faaliyetlere sürekli olarak engel olduğunda, kaygılı bağlanma stili gelişmektedir. Annenin geri dönüşü bebeği rahatlatmaz ve bakım verene karşı hem yakın olmak ister hem de öfke içeren davranışlar sergiler (Ainsworth ve ark., 1978).

2.5.3. Hazan ve Shaver'in Yetişkin Bağlanma Stilleri

Ainsworth'un (1989), üçlü bağlanma biçiminden yola çıkan Hazan ve arkadaşları (1987); yetişkin yaşamında karşılıkları olan ve özellikle yakın ilişkiler bağlamında ele alınan romantik ilişkilerde bağlanmayı, kendi bildirimlerine dayalı bir ölçekle araştırmış ve güvenli, kaygılı-kararsız ve kaygılı-kaçınan bağlanma

biçimleri olmak üzere üç boyut tanımlamışlardır. Bu çalışmaya göre, güvenli bağlanma biçimine sahip yetişkinler; kendine güvenen, sosyal açıdan girişken, yakın ilişkilerden rahatsızlık duymayan bireylerdir. Kaygılı- kararsız yetişkinler; kendilerine güvenmeyen, reddedilmek ve terk edilmekten korkan kişilerdir. Kaygılı – kaçınan yetişkinler ise; yakın ilişki kurmaktan kaçınan, kendilerini açmaktan rahatsız olan ve sosyal bakımdan baskılanmış olan kişilerdir.

Hazan ve Shaver (1987), yetişkin bağlanma tarzlarının güvenli, endişeli/kararsız ve kaçınan olarak sıralanan erken dönem bağlanma özellikleri ile bağlantılı olduğunu ve erken dönemdeki bağlanma stillerinin, yetişkinlikte de benzerlik gösterdiği tespit etmişlerdir. Güvenli bağlanma tarzına sahip kişiler, karşılarındakine güvenme ve yakınlaşma gibi konularda herhangi bir zorluk yaşamazlar. Endişeli ve kararsız bağlanma tarzına sahip kişiler, diğerleriyle yakın ilişkiler kurmak istemekte, sevilme ve karşılık bulamama korkusunu azaltmak için de iç içe olma eğilimi taşımaktadırlar. Kaçınmacı bağlanma tarzına sahip kişiler ise, yakın ilişkiler kurma konusunda şüpheli ve gergin bir tavır sergilemektedirler (Hazan ve Shaver, 1987).

Yetişkinlerin, romantik veya cinsel birliktelik yaşadığı kişi ile kurduğu ilişkilere bakıldığında ise ilişkilerin fiziksel yakınlık kavramı içerisinde şekillendiği görülmüştür. Bebeklerinde bakım veren ile ilişkisinde temasın önemi bilinmektedir. Fakat yetişkin romantik ilişkilerde bebeklerin bağlanma biçiminden farklı olarak cinsel çekimin aracı rolü olduğu bilinmektedir. Bu tarz ilişkilerde cinsel çekimin bitmesi durumunda karşılıklı rahatlık ve güvenlik ihtiyaçları karşılanamaz ve ilişki doyumunda azalma olmaktadır (Hazan ve Shaver, 1994)

2.5.4. Bartholomew ve Horowitz: Dörtlü Bağlanma Modeli

Bartholomew ve Horowitz (1991), kişinin kendisine ve diğerlerine dair içsel modellerinden yola çıkarak yetişkin bağlanma tarzlarını açıklamak adına Dörtlü Bağlanma Modelini oluşturmuşlardır. Yetişkin bağlanma tarzlarını; benlik modeli ve diğerleri olmak üzere iki boyut olarak ele almış ve bu boyutları negatif ve pozitif olmak üzere iki uç olarak belirlemişlerdir. Benlik modeli, kişinin kendilik değeri için diğerlerine olan duygusal bağımlılığı ile ilişkiliyken, başkaları modeli ihtiyaç duyulduğunda diğerlerine ulaşım/ulaşamama ile ilgilidir. Olumlu benlik modeli, başkalarının onayından bağımsız olarak kişinin içselleştirdiği özsaygı ve

sevilebilirlik hissini, olumsuz benlik modeli ise düşük özsaygı ve başkalarının onaylanma gereksinimini kapsamaktadır. Olumlu başkaları modeli, kişi için önemli olan bireylerin ulaşılabilir ve güvenilir olmalarına yönelik beklentilerini içerir. Olumsuz başkaları modeli, yakınlıktan kaçınmayı, sosyal desteğe dair kayıtsızlığı ve ilişkilere dair olumsuz beklentiler içinde olmayı kapsar (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

Landy'e göre (2009), güvenli bağlanma stilinde bireyler sevmeye layık olduğunu düşünen, daha arkadaş canlısı, yakın ilişki kurmayı seven, bağlanmaya karşı rahat tutum sergileyen, çevresinde ilişki içerisinde olduğu kişilerden yardım isteyebilen, olumlu bir benliğe sahip olan kişilerdir. Güvenli bağlanan kişiler, kendilerine ve başkalarına ait içsel modellere sahiptirler. Güvenli bağlanan yetişkinler, kendilerini sevgiye layık ve değerli insanlar olarak, diğerlerini de güvenilir ve kabul edici kişiler olarak algılamaktadır (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

Kayıtsız-kaçınmacı bağlanmada birey olumlu kendilik modeline sahip iken, olumsuz anlamda da öteki modeli geliştirirler. Yani kişi başkalarına karşı olumsuz davranışlar sergilerken, kendisine karşı değer veren bir tutum içerisinde. Bu bireylerin bakım veren ile ilişkisine bakıldığında cezalandırmanın daha ağırlıkta olduğu görülmektedir. Böylece kişi zaman içinde savunma mekanizmaları geliştirerek kaçınmacı bir yaklaşım sergiler (Mercer, 2006). Kayıtsız bağlanma tarzına sahip kişiler, olumlu benlik ve olumsuz başkaları modelinin birleşimine sahip olup ilişkilerde kendilerini değerli, diğerlerini ise değersiz görmektedirler. Bu insanlar özerkliğe çok önem verdikleri için yakın ilişkilerden kaçınarak özerkliklerini korumaya çalışırlar. Reddedilmenin sebep olabileceği hayal kırıklığından kaçmak için, yakın ilişkilerden uzak dururlar ve yüksek bir benlik saygısı taşırlar (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

Korkulu bağlanma stilinde sosyal olarak içe dönük ve kişilerarası etkileşimde soğuk tavırları olan kişiler görülmektedir. Hem kendine hem de diğerlerine karşı olumsuz modele sahiptirler. Bu stilde bakım verenin cezalandırıcı olduğu görülmektedir. Özellikle kişinin kendi özerkliğini sağlamasına engel olmaktadır. Korkulu bağlanmada kişi her ne kadar iletişim içerisinde olmak istese de reddedilme korkusu ve güvensizlik nedeniyle bunu yapamaz. (Landy, 2009) Korkulu bağlanma

tarzına sahip kişilerin kendilerine ve diğerlerine yönelik negatif zihinsel modelleri vardır ve kaygı düzeyleri yüksektir. Kendilerini değersiz ve sevilmeyecek kişiler olarak değerlendirirken, başkalarının da güvenilmez ve ulaşılamaz olduklarını düşünürler. Bartholomew'e (1991) göre korkulu bağlanma tarzına sahip kişiler, başkaları ile anlamlı ilişkiler kurma arzusu taşımalarına rağmen reddedilme korkusu ve güvensizlik sebebiyle bundan kaçınmaktadırlar. Bu sebeple korkulu bağlanma ve güvenli bağlanma tarzları birbirlerinin zıttıdır (Sümer ve Güngör, 1999).

Saplantılı – kaygılı bağlanma modelinde kişinin sosyal anlamda kendini açtığı, arkadaşlık kurmada zorlanmayan ve diğerlerine karşı olumlu modeli benimseyen bir ilişki kurduğu görülmektedir. Burada tek fark birey başta kendine karşı olumlu benliğe sahipken, reddedilme durumunda olumsuz benlik modeli göstermeye başlar. Yani saplantılı bağlanma tarzı, negatif benlik ve pozitif başkaları modelinin birleşimi ile oluşmaktadır. Saplantılı bağlanan kişilerin, çocukluk çağında bağlandıkları ebeveynin tutarsız ve duyarsız olduğu görülmüştür. Kaygı seviyesi yüksek olan bu kişiler, bağlanma güvenliğinin yokluğu, güçlü bir yakınlık gereksinimi, ilişkilere dair kaygılar ve reddedilme korkusu ile tanımlanmaktadır (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

Ülkemizde bu bağlanma biçimlerinin güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları, Sümer ve arkadaşları (1999) tarafından yapılmıştır. Dörtlü Bağlanma Modeli'ne göre benlik saygıları yüksek olan güvenli bağlanan yetişkinler; kendiliklerini değerli ve sevebilir algılandıkça diğerleri de ulaşılabilir ve duyarlıdır. Diğerleri ile yakınlık kurmaktan rahatsız olmazlar ve otonomiye sahiptirler. Geriye kalan üç bağlanma biçimi güvensiz bağlanma adı altında yer almaktadırlar ve kendilik ve/veya diğerleriyle ilgili olarak olumsuz bir içsel çalışan model bulundurmaktadır.

2.5.5. Çocukluk ve Yetişkinlik Döneminde Güvenli ve Güvensiz Bağlanma Stillерinin Etkisi

Ainsworth ve arkadaşları (1978), bebeklerin yabancı yetişkinlere karşı verdikleri tepkileri temel alarak bağlanma kalıplarını araştırmışlardır. Güvenli bağlanma tarzına sahip çocuğun bakım veren kişiden ayrıldığında huzursuzluk gösterdiği tespit edilmiştir. Bakım veren kişi tekrar ortama girdiğinde çocuk kolayca sakinleşmekte ve eski haline dönmektedir. Yabancı yaklaştığında aşırı tepki vermeyen çocuk, zamanla alışmakta ve mevcut faaliyetine dönerek oyuncaklarla

oynamaya devam etmiştir. Bu davranış çocuğun güvenli bir ortamda büyüdüğünü ve hayatına dahil olan yabancılara da aynı güvenle yaklaştığını gösterir niteliktedir. Bu çocukların davranışları gözlemlendiğinde, sahip oldukları huzur, rahatlık ve bakım vereni güvenlik merkezi olarak görme halinin, Bowlby'nin teorisinin çıkışı olduğu düşünülebilir. Güvenli bağlanma tarzında ana faktör, çocuğun gereksinim durumunda bakım veren kişiye ulaşabilmesi ve gereksinimine karşılık alabilmesidir. Bu sayede çocuk gereksinimlerini zamanında karşılayan ve gerektiğinde yanında olan bakım verenin varlığını benimseyerek güven duymaktadır. Rutin hayatında kaygılı/kararsız olarak güvensiz bağlanma geliştirmiş bir çocuğun bakıcısı, çocuğun ihtiyaçlarına duyarsız ve tepkisiz kalmıştır. Bu durumda çocuk ihtiyaçları karşılanmadığı ve ilgi gösterilmediği için stres yaşamaktadır. Çocuk ilgi görmeyişini kendi değersizliğine yorabilmekte ve bir özsaygı problemi oluşabilmektedir. Bowlby'nin deneyinde, bakım veren odadan çıktığında kaygılı/kararsız çocukların çok fazla telaş yaptıkları ve oyuncaklarla ilgilenmeyi kestikleri, keşfetme ve gelişimlerinin durduğu gözlemlenmiştir. Çocuğun yaşadığı stres ve kaygı, mevcut faaliyetlerin önüne geçmektedir (Campos, 1983). Güvensiz bağlanmada çekingen ve dirençli olmak üzere iki tip mevcuttur. Çekingen tipte çocuk, bakım veren ile aktif biçimde temas kuramamakta, ona bakmaya ihtiyaç duymamakta veya zamansız olarak temastan kaçınmaktadır. Dirençli tipte ise bebek ayrılma konusunda ciddi sıkıntılar yaşamakta ve tekrar kavuşana dek konfora ulaşamamaktadır (Ainsworth ve ark. 1978). Kaygılı/kaçınmacı bağlanma, çocuğun ihtiyaçlarının görmezden gelinmesi veya reddedilmesi durumlarında görülmektedir.

Alan yazında bağlanma stillerine ile ilgili araştırmalara bakıldığında, güvenli bağlanmanın daha olumlu bir bağlanma stili olduğunu göstermektedir. Bu yüzden kabul edilen ve olması gereken bağlanma, güvenli bağlanma olarak kabul edilmektedir. (Fletcher, 2002).

Bağlanma konusundaki araştırmalar uzun süre bebeklik ve çocukluk dönemleri ile sınırlı kalmıştır. Bowlby ve Ainsworth'ün yaklaşımları son yıllarda yetişkinlik dönemini için de araştırılmaya başlanmıştır (Hazan ve Shaver, 1994). Bu araştırmaların ilki 1985 yılında Main ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. Yetişkinlerin çocukluk anıları ve deneyimlerinin temelinde Ainsworth'ün savunduğu üç bağlanma tarzının yetişkinlik için de geçerli olabileceğini göstermişlerdir. 1987 yılında Hazan ve Shaver, romantik sevgiyi bir bağlanma süreci olarak tanımlamış ve

Ainsworth ve arkadaşlarının tanımladıkları her bir bağlanma tarzına karşılık gelen bir bağlanma stilleri ölçeği geliştirmişlerdir. Bu bağlamda çocukluk döneminde yaşanan olumsuz yaşantıların duygu düzenleme ve bağlanma stilleri arasındaki ilişkinin varlığı incelenecektir.

2.6. Bilişsel Duygu Düzenleme

2.6.1. Duygu Düzenleme Kavramı

Duyguların fizyolojik ve biyolojik etmenler ile bir arada olduğu düşüncesi ilk olarak 1884 yılında ortaya atılmıştır. Duygular; dışarıdan gelen fiziksel uyarılara verilen, kişiye özgü duyular olarak ifade edilmektedir (James, 1884). Duygu ortaya çıkarken; bireylerin gereksinimleri, ilgi alanları ve beklentileri etkilidir (Frijda, 1986; Greenberg, Rice ve Elliott, 1993). Günümüzde en doğru olarak kabul edilen tanımlardan biri Goleman, (1996) tarafından yapılmıştır. Goleman, duyguların bir his olduğunu belirterek bu his ile birlikte oluşan düşünceleri ise, psikolojik ve biyolojik bir dizi hareket olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda, bireyin karşı karşıya kaldığı bir olaya önce bilişsel ögeler geliştirdikleri ve duygusal tepkileri daha sonra verdiği görülmektedir (Lazarus, 1999). Bu sebeple, duygular doğru zamanda ve doğru şekilde aktarılmazsa kişinin hayatında olumsuz yönde etkileri olmaktadır (Gross ve Thompson, 2007). Bir diğer deyişle duygu düzenleme uygun bir seviyede yapılıyor ise kişinin iyilik hali yükselmektedir. Eğer düşük bir duygu düzenleme var ise psikosomatik rahatsızlıkların ortaya çıkmasına sebep olabilir (Gross ve John, 2003).

Duyguları düzenleme; kişinin duygu hissini yönetebilmesi ile beklenti ve ihtiyaca göre değişiklik yapabilmesi durumudur (Kıral, 2011). Bu bağlamda, duygu düzenleme ele alındığında, kişinin kendi duygularını, diğerlerinin etkisi ile oluşan duyguları, duygunun kendisini ve duyguya neden olan sebepleri düzenlemek gibi çeşitli görevleri vardır (Thompson ve Calkins 1996). Bu süreçler ise bilinçli ve bilinçdışı bilişsel süreçlerden kaynaklanmaktadır. Bu açıdan duygu düzenleme kavramı kişilerarası ilişki kurma ve devam ettirebilme konusunda önem arz etmektedir. Çünkü bireyler yaşadıkları duygusal deneyimleri anlatmayı, duygularına dair tutumları gözden geçirmeyi, bir diğer yandan onlarla baş etmeyi sosyal yaşantılarında karşılaştıkları durumlar ile belirlemektedir (Parrott, 2001). Ayrıca

bireyin duygu durumunu düzenleme becerisi; problemleri, kaygı ve zorlukları idare etmede, önemli ve gerekli bir öncü olarak görülmektedir (Dempsey, 1996).

2.6.2. Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejileri

Bilişsel duygu düzenleme stratejilerini ele alırken bilişleri ve duyguyu iyi anlamak gerekmektedir. Bu iki kavramın birbirleri arasında iki taraflı bir etkileşim söz konusudur. Bu sebeple duygu ve bilişleri birbirinden ayrı tutmak yanlış olacaktır. Lazarus (1991) bir çalışmasında bunun yapay bir ayrım olacağını ifade etmiştir. Bu doğrultuda bilişsel duygu düzenleme kavramı, sıkıntı veren problem ve duyguların, ruhsal yollar ile üstesinden gelinme durumu olarak ifade edilebilir (Garnefski ve ark. 2001, Thompson 1991). Sadece olumsuz yaşam olayları değil, evlenme, çocuk sahibi olmak gibi olumlu yaşam deneyimleri de stres faktörü olarak ifade edilmektedir (Sorias, 1982).

2.6.3. Bilişsel Duygu Düzenleme Boyutları

Bilişsel duygu düzenleme stratejileri uyumlu ve uyumsuz olarak ikiye ayrılmaktadır. (Garnefski ve ark., 2001; akt. Altunbaş, 2014).

2.6.4. Uyumsuz Olan Stratejiler

2.6.4.1. Kendini Suçlama

Bireyin yaşanan olaylar karşısında kendini suçlu olarak tanımlamasıdır (Anderson ve ark., 1994). Janoff-Bulman (1979), kendini suçlamayı iki şekilde açıklamaktadır. Birincisi; davranışı değiştirmeye yönelik bir kaynak araştırmak ve yaşanan olumsuz durumdan kaçınma inancıdır. İkincisi ise, geçmiş yaşantıların temelinde ortaya çıkan değersizlik inancıdır.

2.6.4.2. Ruminasyon

Ruminasyon terimini açıklarken, geviş getirme benzetmesi kullanılmaktadır. Burada kişi yaşanan olumsuz olay ile ilgili duygu ve düşünceleri etkili bir şekilde düzenlemek yerine sürekli düşünme durumu olarak tanımlanır. Ruminasyon, kişinin depresif ruh haline odaklanmasına ve orada takılmasına sebep olur. (Compas ve ark. 1997:116)

2.6.4.3. Başkalarını Suçlama

Başkalarını suçlayan bireylerin inancına bakıldığında, olumsuz yaşantılardan dolayı çevresine yönelik suçlayıcı bir tutum sergilediği görülmektedir. Ayrıca kişi, bu yaşanan olaya dair başkalarını sorumlu tutar (Garnefski ve ark., 2001).

2.6.4.4. Felaketleştirme

Felaketleştirme stratejisini kullanan bireyler, karşılaştıkları olayın çok kötü olduğunu, zamanla daha da kötüye gideceğini ve olayın ne kadar korkunç olduğunu düşüncesine inanmaktadır. Birey, içinde bulunduğu durumu felaketleştirir ve sanki daha kötüsü olamayacakmış gibi düşünür (Garnefski ve ark., 2001). Bir diğer deyişle meydana gelen bir olayın, olumsuz sonuçları ile başa çıkılamayacağı ve yönetilemeyeceği şeklinde yanlış bir varsayım mevcuttur (Antony ve Swinson, 2009: 53 akt. Altunbaş, 2014).

2.6.5. Uyumlu Olan Stratejiler;

2.6.5.1. Kabul Etme

Burada kişi olumsuz anlamda yaşanan durumu inkar etmek yerine olayı kabul eder. Kabul etme işlevsel bir başa çıkma stratejisidir. Kabul etmede; gerçek stres verici durumun kabulü ve sorunla aktif olarak başa çıkılamayacağını kabulü olarak bilişsel sürecin iki yönü vurgulanır (Carver, Scheier ve Weintraub, 1989).

2.6.5.2. Plana Yeniden Odaklanma

Carver ve arkadaşları (1989) yaşanan olayla başa çıkmak için yapılacakların adım adım belirlenme süreci olarak açıklamaktadır. Yani kişi burada çözümler konusunda detaylı bir yol haritası çizmektedir.

2.6.5.3. Olumlu Tekrar Odaklanma

Sorun yaratan olay yerine hoş olan şeyleri düşünmeyle ilgilidir. Birey olumsuz olayla karşılaştığında düşüncelerini olumlu anlara ve duygulara yönlendirir (Garnefski ve ark., 2001).

2.6.5.4. Olumlu Tekrar Değerlendirme

Garnefski ve arkadaşları (2001), kişi yaşanan olayın sonuçlarını değerlendirirken olumsuz taraflarından çok kendisini güçlü kıldığını düşündüğü olumlu özellikleri aramaktadır şeklinde tanımlamıştır. Sonuç olarak daha çok kişisel gelişime odaklıdır.

2.6.5.5. Olayın Değerini azaltma

Kişisel deneyimlerinden yola çıkarak, yaşanan olayın değerini başka olaylar ile kıyaslamak ve onun önemsiz olduğuna inanmaktır. Sosyal karşılaştırmanın psikopatolojilerin açığa çıkmasıyla ilişkili olduğu göz önüne alındığında; olumsuz geçmiş deneyimlerin düşünülmesi, şimdiki zamanda yaşanan olayın değerini azaltabilir. Bu sebeple işlevsel bir strateji olarak tanımlanmaktadır (Garnefski ve ark. 2001).

2.7. Çocukluk Çağı Travmaları, Bağlanma Stilleri ve Duygu Düzenleme Stratejileri İle İlgili Yapılan Çalışmalar

Yapılan çalışmalara bakıldığında, çocukluk çağı travmaları ve bağlanma stillerine yönelik birçok çalışmaya rastlanmaktadır. Ayrıca bilişsel duygu düzenleme stratejileri ile ilgili çocukluk çağı travması ve bağlanma stili arasında ayrı ayrı çalışmalar yer alırken birlikte incelenen çalışmaların olmadığı dikkat çekmektedir. Ayrıca alan yazında cinsel yönelim açısından çalışmaların kısıtlı olduğu göze çarpmaktadır. Bu bağlamda yapılan çalışmalar incelediğinde;

Zerenoğlu'nun (2011), bağlanma stilleri ve çocuklukta travmatik yaşantıları incelediği çalışmasında bağlanma stili ve travma düzeyleri bazı değişkenler ile incelenmiştir. Bunun sonucunda travma yaşantıları ile depresyon seviyesi arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu saptanmıştır. Bağlanma stilleri ve fiziksel ihmal ve istismar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca korkulu bağlanma ile travmatik yaşantıların ilişkili olduğuna ulaşılmıştır. Travmanın düzeyi ise çocuk yetiştirme tutumu, anne-babadan uzun süreli ayrı kalma, kardeş sayısı, anne sütü alma ve süresi bakımından değişkenlik gösterdiği görülmüştür.

Levy ve arkadaşlarının (1998) yaptığı çalışmada; ebeveynleri ilişki bakımından, güvenli bağlanma stiline sahip çocukların ailelerinin, güvenli olmayan

ailelere göre çocuklarının gereksinimlerine karşı daha duyarlı olduklarına ulaşılmıştır. Kaçınan bağlanma stiline sahip çocukların ailelerinin ise genellikle bedensel temastan hoşlanmadıkları, azarlayıcı ve reddeden tipte oldukları görülmüştür. Özellikle çocukların en fazla gereksinim duydukları anda geri çekilme eğilimlerinin olduğu; kaygılı stilde bağlanma gösterenlerin ailelerinin ise daha çok kendi gereksinimlerini dikkate aldığı görülmüştür.

Bir başka çalışmada ise; psikolojik doğum sırası ile çocukluk çağı travmatik yaşantıları arasında ilişki incelenmiştir. 1402 üniversite öğrencisinin üzerinde yapılan araştırma sonuçlarına göre; büyük ve küçük çocuk psikolojik doğum sırası ile fiziksel, duygusal, cinsel istismar ve ihmal arasında negatif ve anlamlı; ortanca ve tek çocuk doğum sırası ile travma türleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar; psikolojik doğum sırasının, çocukluk çağı travmalarının anlamlı bir yordayıcısı olduğunu göstermektedir. (Karadeniz, 2008)

Duygu düzenleme ve çocukluk çağı travmaları arasında arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmada; istismara maruz kalan çocukların; duygu düzenleme güçlüğü yaşadığı belirtilmektedir. Özellikle istismara maruz kalan çocukların yaşanan duruma uygun olmayan duygular gösterdiği, daha fazla duygusal dengesizlik yaşadıkları belirtilmiştir. (Shipman ve ark. 2007)

Burns ve arkadaşlarının (2010) yaptığı bir çalışmada duygu düzenleme, istismar türleri ve travma sonrası stres bozukluğu ilişkisi araştırılmıştır. Araştırma bulgularına göre, cinsel, fiziksel ve duygusal istismar yaşayan bireylerde, istismar yaşamayanlara göre duygu düzenlemede güçlük yaşadıkları görülmüştür. Duygusal istismarın ise duygu düzenleme ile güçlü bir ilişki gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. TSSB belirtileri ile fiziksel ve duygusal istismar arasındaki ilişkide duygu düzenlemenin aracı değişken rolünün olduğu görülmüştür. Başka bir çalışmada ise sosyal alanda eksikliği olan çocukların fiziksel istismara uğradığı bulgular arasındadır. Bu durum ise söz konusu kişilerin yakın ilişkiler kurmakta güçlük çekmesine, duygusal anlamda yetersiz, çatışmalı, şiddet ve istismar içeren ilişkiler yaşamalarına sebep olmaktadır. (Taner ve Gökler, 2004).

Çocukluk çağı travmaları ve duygu düzenleme stratejilerini araştıran çalışmalara bakıldığında, çocuğun sürekli bir istismar durumuna maruz kalması, çocuğun sosyal ilişki kurma ve duygu düzenleme becerisini engellemektedir

(Cicchetti ve White, 1990; Cloitre ve ark. 2006). Ayrıca çocukluk çağında istismar yaşayan bireylerin yetişkinlik döneminde duygu düzenleme becerisi sorunu yaşadıkları görülmektedir. (Cloitre ve ark. 2005).

Literatürdeki çalışmalara bakıldığında çocukluk çağı travmalarının, duygu düzenleme stratejileri ile olumsuz bir ilişki içerisinde olduğu görülmektedir. Oluşan bu ilişki, bireylerin sosyal anlamda bağlanmaya dönük problemler yaşadığını bilimsel çalışmalar ışığında göstermektedir. Elde edilen sonuçlar; bu çalışmanın amacını destekler niteliktedir.

3.BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırmanın bu kısmında; çalışmanın modeli, evren, örneklem, veri toplama araçları ve veri toplama süreci hakkında bilgi ve açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma erkek heteroseksüel ve homoseksüel bireylerin çocukluk çağı travması ile bağlanma stilleri ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlayan ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır. İki ya da daha çok sayıdaki değişken arasında değişimin varlığını ve derecesini bulmak amaçlı kullanılan bir araştırma modelidir. Bir tarama modeli olduğu için sonuçlar neden-sonuç ilişkisi olarak yorumlanamaz (Karasar, 2013).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde ikamet etmekte olan; cinsel kimliğini erkek ve cinsel yönelimini heteroseksüel ve homoseksüel olarak tanımlayan bireyler oluşturmaktadır. Araştırma 150 heteroseksüel ve 150 homoseksüel erkek olmak üzere toplam 300 kişinin gönüllü katılımı ile gerçekleşmiştir. Katılımcıların yaş aralığı ise 18-45 olarak belirlenmiştir.

Çalışmaya katılan bireylere Kişisel Bilgilendirilmiş Onam Formu, Çocukluk Çağı Ruhsal Travma Ölçeği, Duygu Düzenleme Stratejileri Ölçeği ve İlişki Ölçekleri Anketi verilmiştir. Ölçekler katılımcılara kapalı zarflar içerisinde verilmiş olup kişisel bilgi formunun başında ise bilgilendirilmiş onam formu verilerek imza alınmıştır. Katılımcılardan 2 tanesinin onam formunu imzalamaması sebebi ile verileri araştırmada kullanılmamış, gönüllü başka katılımcılar çalışmaya dahil edilmiştir.

Örneklem grubuna dahil olan katılımcılar ile birebir görüşmeler doğrultusunda ölçekler uygulanmıştır. Ölçeklerin verilmesinin ardından nasıl doldurulması gerektiğine dair ön bilgilendirme yapılmıştır. Formu doldurmadan önce yukarıda belirtilen yönergeleri okumaları istenmiştir. Bireylerin işaretleme yaparken etki altında kalmaması adına ölçekleri doldurma sürecinde odadan çıkılmış olup daha

sonra kendilerine katılımları için teşekkür edilerek diğer katılımcılar ile görüşmeler sağlanmıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

3.3.1. Bilgilendirilmiş Onam Formu

Araştırmaya katılan bireylerin çocukluk çağı travmaları ölçeğini doldurma sürecinde; olumsuz anıları tekrar hatırlaması ve olumsuz etkilenmesi göz önüne alınarak katılımcılara gönüllü olur formu imzalatılmıştır. Bu formda örneklem grubuna dahil olanlara çalışmanın amacına yönelik açıklama yapılmıştır. Katılımın gönüllülük esasına bağlı olduğu ve isterlerse çalışmayı bırakabilecekleri yönünde bilgi verilmiştir. Verdikleri cevapların gizli tutulacağı ve sadece bilimsel çalışmalarda kullanılacağı bilgisi verilmiştir. Katılımın ardından herhangi bir fiziksel ve duygusal bir sorun yaşamaları durumunda danışmanlık ve yardım için iletişim bilgisi verilmiştir. Form çalışmaya katılımı kabul ediyorum bilgisini işaretlemesi ile son bulmaktadır. Form Ek-1’de sunulmuştur.

3.3.2. Kişisel Bilgi Formu

Katılımcıların yaş, eğitim, kardeş sayısı, ailenin ekonomik düzeyi, anne-babanın medeni durumu, katılımcının romantik ilişkisine ve süresine yönelik kişisel bilgiler içeren sorular sorulmaktadır. Çocukluk çağı ruhsal travmaları, bağlanma stilleri ve duygu düzenleme stratejilerine yönelik anne sütü alıp-almadığı, aldıysa süresi, çocukluk döneminde bakımının kimin tarafından üstlendiği, anne-baba ile uzun süreli ayrılıklarına, anne-baba kaybına dair maddelere yer verilmiştir. Kişisel Bilgi Formu, toplam 17 maddeden oluşmakta olup Ek-2 de sunulmaktadır.

3.3.3. Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (ÇÇTÖ)

ÇÇTÖ, “Childhood Trauma Questionnaire (CTQ)” orijinal adı ile ilk olarak Bernstein ve arkadaşları (1994) tarafından 70 madde olarak oluşturulmuştur. Bu ölçek 20 yaşından önce yaşanan çocukluk çağı ihmal ve istismar yaşantılarını ölçmeyi hedeflemektedir. Ölçeğin 28 soruluk kısa formu ise 1998 yılında düzenlenerek son halini almıştır. Çocukluk çağında yaşanan fiziksel istismar, duygusal istismar, cinsel istismar, duygusal ve fiziksel ihmalini ölçerek geçmiş yaşantıları inceleyen bir öz bildirim ölçeğidir. (Bernstein ve ark., 2003).

ÇÇTÖ ölçeğinin 28 soruluk kısa formunun Türkçe güvenilirlik ve geçerlik çalışması Şar, Öztürk ve İkikardeş (2012) tarafından yapılmıştır.

Ölçek bireysel olarak kişinin kendine uygulayabileceği 5'li likert tipi bir ölçektir. Uygulama ortalama 5 dakika sürmekte olup formun üzerine işaretleme yapılmaktadır. Likert tipi bu ölçekte her maddeye en düşük 1 puan en yüksek ise 5 puan verilmektedir. Ölçekte toplam beş alt boyut bulunmaktadır. Alt boyutları hesaplarken;

- Fiziksel İstismar alt ölçeği madde numaraları: 9, 11, 12, 15, 17
- Duygusal İstismar alt ölçeği madde numaraları: 3, 8, 14, 18, 25.
- Cinsel İstismar alt ölçeği madde numaraları: 20, 21, 23, 24, 27
- Duygusal İhmal alt ölçeği madde numaraları: 5, 7, 13, 19, 28

Olumlu bir ifade olmasına rağmen 10., 16., ve 22. sorular ise travmanın inkarını ölçmektedir. Bu üç madde genel puana etki etmemektedir. Ölçeğin bazı maddeleri ters yönde puanlanmaktadır. Bu maddeler ise 2., 5., 7., 13., 19., 26. ve 28. sorulardan oluşmaktadır. Geneline bakıldığında iç tutarlık katsayısı .75 olarak bulunmuştur. Alt boyutların iç tutarlık sayısı ise sırayla .79, .78, .88, .51 ve .86 olarak belirlenmiştir. (Bernstein ve Fink, 1998). Ölçek EK-3 de sunulmaktadır.

Bu çalışmada ölçeğin beş boyutlu faktör yapısı korunmuş ve her bir maddenin orijinal ölçekle tutarlı biçimde aynı faktörlere yüklendiği görülmüştür. Bu faktörler toplam varyansın yaklaşık % 73'ünü açıklamıştır. Standardizasyon çalışmasında ölçeğin Cronbach alpha değeri .93 olarak hesaplanırken Gutmann yarım test katsayısının .97 olduğu belirtilmiştir. (Şar ve ark., 2012). Bu ölçekten alınan toplam puanın 2 hafta ara ile klinik ve klinik dışı örneklem üzerinde yapılan test-tekrar test korelasyon katsayısı .90'dır. Alt ölçekler için ise bu sayı .71 ile .90 arasındadır (Aydemir ve Köroğlu, 2012).

3.3.4. Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği (BDDÖ)

Bilişsel duygu düzenleme stratejilerini ölçmeyi hedefleyen bu ölçek Garnefski, Kraaij ve Spinhoven (2001) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek toplamda 36 madde ve 9 alt ölçekten oluşmaktadır. Her alt ölçeği 4 madde temsil etmektedir. Alt ölçekler ise; Kendini Suçlama, Kabul, Ruminasyon, Olumlu Yeniden Odaklanma, Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma, Olumlu Yeniden Değerlendirme, Olayın

Değerini Azaltma, Felaketleştirme ve Diğerlerini Suçlama şeklindedir. Ölçeğin değerlendirilmesinde 1 (hiç) ve 5 (her zaman) arasında ele alınmaktadır. Her alt ölçeğin puanı 4 ile 20 arasında değişebilmekte, alt ölçeklerden elde edilen puanlarla değerlendirme yapılmaktadır. Bir alt ölçekten alınan yüksek puan, o alt ölçeğin belirlediği stratejinin daha çok kullanıldığına işaret etmektedir.

Alt ölçeklere denk gelen sorular ise şu şekildedir;

Uyumlu alt ölçekler;

- Olayın Değerini Azaltma alt ölçeği madde numaraları: 7, 16, 25, 34
- Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma alt madde numaraları: 5, 14, 23, 32
- Olumlu Yeniden Değerlendirme alt ölçeği madde numaraları: 6, 15, 24, 33
- Olumlu Yeniden Odaklanma alt ölçeği madde numaraları: 4, 13, 22, 31
- Kabul alt ölçeği madde numaraları: 2, 11, 20, 29

Uyumsuz alt ölçekler;

- Ruminasyon alt ölçeği madde numaraları: 3, 12, 21, 30
- Felaketleştirme alt ölçeği madde numaraları: 8, 17, 26, 35
- Diğerlerini Suçlama alt ölçeği madde numaraları: 9, 18, 27, 36

Çakmak ve Çevik (2010) tarafından 317 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı çalışma ile ölçeğin Türk kültürüne uyarlamasını araştırmıştır. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin dokuz faktörlü yapısının korunduğu ifade edilmiştir. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla iç tutarlık katsayısı hesaplanmıştır. Alt ölçekler için hesaplanan iç tutarlık katsayıları .65-.78 arasında değişmektedir. Tüm ölçek için iç tutarlık katsayısı ise .83 olarak bulunmuştur. Akyunus-İnce (2012) tarafından yapılan güvenilirlik çalışmasında ise; hesaplanan iç tutarlık katsayıları .72-.88 arasında değişim göstermektedir. Tüm ölçek için iç tutarlık katsayısı ise .88 olarak belirtilmiştir. Ölçek EK-4’te sunulmaktadır.

3.3.5. İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA)

Griffin ve Bartholomew (1994) tarafından geliştirilen İlişki Ölçekleri Anketi, Sümer ve Güngör (1999) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek toplamda otuz maddeden oluşmaktadır. Ölçek içerisinde yer alan farklı soruları toplayarak Güvenli, Saplantılı, Kayıtsız ve Korkulu alt boyut puanları hesaplanmaktadır. Katılımcılar,

maddelerden her birini yakın ilişkilerdeki genel tutumlarında kendilerini ne derece ifade ettiğini 7 basamaklı bir ölçek üzerinde değerlendirmektedir (1 = Beni Hiç Tanımlamıyor; 7 = Tamamıyla Beni Tanımlıyor). Kayıtlı ve Güvenli Bağlanma Stilleri beşer madde ile hesaplanırken, Saplantılı ve Korkulu Bağlanma ise dörder madde ile hesaplanmaktadır.

Alt boyutları ölçen maddeler ise şu şekildedir;

- Korkulu Bağlanma Alt Boyutu Madde Numaraları: 1, 4, 9, 14
- Kayıtsız Bağlanma Alt Boyutu Madde Numaraları: 2, 5, 12, 13, 16
- Güvenli Bağlanma Alt Boyutu Madde Numaraları: 3, 7, 8, 10, 17
- Saplantılı Bağlanma Alt Boyutu Madde Numaraları: 5 (ters), 6, 11, 15

Gruplandırma süresince katılımcılardan her biri, en yüksek puana sahip olduğu bağlanma kategorisine atanır (Sümer, 2006)

Alt ölçeklerin birbirleri arasındaki güvenilirlik katsayıları .41 ile .71 arasında; ölçeğin test-tekrar test güvenilirliği .54 ile .74 arasında ve iç iç tutarlık katsayılarının ise .27 ile .61 arasında değiştiği görülmüştür. Sümer (2006), İÖA ölçeğinin kullanıldığı araştırmalarda alt ölçeklerin güvenilirliklerinin görece düşük düzeyde olduğunu belirtmektedir. Griffin ve Bartholomew ise, alt ölçeklerin az sayıda madde ile ölçülmesi ve alfa değerlerinin düşük olmasının farklı olan modellerin aynı stilde kullanılması olarak açıklamaktadır. İÖA'nın yapı geçerliklerinin yeterli düzeyde olduğu ise yapılan çalışmalarda görülmektedir.

3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS Statistics 24 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler kullanılmış olup, hipotez testlerin uygulamasında normal dağılım varsayımları dikkate alınmıştır. Farklılıkların belirlenmesinde Mann Whitney U testi, çok faktörlü varyans analizi, Kruskal Wallis H Testi, Ki-Kare Bağımsızlık Testi uygulanmıştır. Ayrıca ölçekler arasındaki ilişki düzeylerini belirlemek için Spearman Korelasyon analizi uygulanmıştır.

4. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde, homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin sosyo-demografik özellikleri ve ölçek puanlarına ilişkin bulgular yer almaktadır.

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin sosyo-demografik özelliklerine ilişkin istatistiksel veriler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.1. Sosyo-Demografik Özelliklere İlişkin Dağılımlar

		Cinsel Yönelim				Toplam	
		Homoseksüel		Heteroseksüel		n	%
		n	%	n	%	n	%
Yaş	18-24 Yaş	82	55	87	58	169	56
	25-40 Yaş	64	43	60	40	124	41
	40 Yaş ve Üstü	4	3	3	2	7	2
	Toplam	150	50	150	50	300	100
Eğitim Durumu	Ortaokul Mezunu	2	1	1	1	3	1
	Lise Mezunu	40	27	46	31	86	29
	Yüksekokul Mezunu	12	8	14	9	26	9
	Üniversite Mezunu	79	53	78	52	157	52
	Lisans Üstü Mezunu	17	11	11	7	28	9
Toplam	150	50	150	50	300	100	
Kardeş Sayısı	Kardeş Yok	21	14	20	13	41	14
	1 Kardeş	56	37	77	51	133	44
	2 Kardeş	26	17	26	17	52	17
	3 Kardeş	30	20	13	9	43	14
	4 ve Üstü Kardeş	17	11	14	9	31	10
Toplam	150	50	150	50	300	100	
Ailenizin Ekonomik Durumu	Düşük	16	11	10	7	26	9
	Orta	115	77	125	83	240	80
	Yüksek	19	13	15	10	34	11
Toplam	150	50	150	50	300	100	
Anne/Babanız İçin Uygun Olanı Seçin	Evliler, Birlikte Yaşıyorlar	111	74	111	74	222	74
	Evliler, Ayrı Yaşıyorlar	6	4	7	5	13	4
	Boşandılar	22	15	22	15	44	15
	Anne/Baba Vefat Etti	11	7	10	7	21	7
Toplam	150	50	150	50	300	100	
Bebekliğinizde Anne Sütü Aldınız mı?	Evet	139	93	145	97	284	95
	Hayır	11	7	5	3	16	5
	Toplam	150	50	150	50	300	100
Anne Sütü Aldıysanız Ne Kadar Süre Aldınız?	Anne Sütü Almadı	11	7	5	3	16	5
	0-6 Ay	59	39	61	41	120	40
	1 Yıl	44	29	51	34	95	32
	1 Yıldan Fazla	36	24	33	22	69	23
Toplam	150	50	150	50	300	100	
Çocukluk Döneminde Anne Kaybı Yaşadınız mı?	Evet	4	3	4	3	8	3
	Hayır	146	97	146	97	292	97
	Toplam	150	50	150	50	300	100
Çocukluk Döneminde Baba Kaybı Yaşadınız mı?	Evet	0	0	0	0	0	0
	Hayır	150	100	150	100	300	100
	Toplam	150	50	150	50	300	100
Çocukluk Döneminde Anne İle Uzun Süreli Ayrılıklar Yaşadınız mı?	Evet	0	0	0	0	0	0
	Hayır	150	100	150	100	300	100
	Toplam	150	50	150	50	300	100
Çocukluk Döneminde Baba İle Uzun Süreli Ayrılıklar Yaşadınız mı?	Evet	0	0	0	0	0	0
	Hayır	150	100	150	100	300	100
	Toplam	150	50	150	50	300	100

Araştırma grubunun yaş dağılımlarına baktığımızda; homoseksüel erkekler arasında 18-24 yaş arasında olan 82 (%55) erkek, 25-40 yaş arasında olan 64 (%43) erkek, 40 yaş ve üstünde olan 4 (%3) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında 18-24 yaş arasında olan 87 (%58) erkek, 25-40 yaş arasında olan 60 (%40) erkek, 40 yaş ve üstünde olan 3 (%2) erkek olduğu gözlenmiştir.

Eğitim durumlarına baktığımızda; homoseksüel erkekler arasında ortaokul mezunu olan 2 (%1) erkek, lise mezunu olan 40 (%27) erkek, yüksekokul mezunu olan 12 (%8) erkek, üniversite mezunu olan 79 (%53) erkek, eğitimi lisansüstü olan 17 (%11) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında ortaokul mezunu olan 1 (%1) erkek, lise mezunu olan 46 (%31) erkek, yüksekokul mezunu olan 14 (%9) erkek, üniversite mezunu olan 78 (%52) erkek, eğitimi lisansüstü olan 11 (%7) erkek olduğu gözlenmiştir.

Kardeş sayılarına baktığımızda; homoseksüel erkekler arasında kardeşi olmayan 21 (%14) erkek, 1 kardeşi olan 56 (%37) erkek, 2 kardeşi olan 26 (%17) erkek, 3 kardeşi olan 30 (%20) erkek, 4 ve üstünde kardeşi olan 17 (%11) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında kardeşi olmayan 20 (%13) erkek, 1 kardeşi olan 77 (%51) erkek, 2 kardeşi olan 26 (%17) erkek, 3 kardeşi olan 13 (%9) erkek, 4 ve üstünde kardeşi olan 14 (%9) erkek olduğu gözlenmiştir.

Ailelerinin ekonomik durumlarına baktığımızda; homoseksüel erkekler arasında ailesinin gelir düzeyi düşük olan 16 (%11) erkek, gelir düzeyi orta olan 115 (%77) erkek ve gelir düzeyi yüksek olan 19 (%13) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında ailesinin gelir düzeyi düşük olan 10 (%7) erkek, gelir düzeyi orta olan 125 (%83) erkek ve gelir düzeyi yüksek olan 15 (%10) erkek olduğu gözlenmiştir.

Anne/babaları ile ilgili birliktelik durumlarına baktığımızda; homoseksüel erkekler arasında anne/babası evli ve birlikte yaşayan 111 (%74) erkek, anne/babası evli ve ayrı yaşayan 6 (%4) erkek, anne/babası boşanan 22 (%15) erkek, anne/babası vefat eden 11 (%7) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında anne/babası evli ve birlikte yaşayan 111 (%74) erkek, anne/babası evli ve ayrı yaşayan 7 (%5) erkek, anne/babası boşanan 22 (%15) erkek, anne/babası vefat eden 10 (%7) erkek olduğu gözlenmiştir.

Bebekliklerinde anne sütü alma durumlarına baktığımızda; homoseksüel erkekler arasında bebekliğinde anne sütü alan 139 (%93) erkek, anne sütü almayan 11 (%7) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında bebekliğinde anne sütü alan 145 (%97) erkek, anne sütü almayan 5 (%3) erkek olduğu gözlenmiştir. Anne sütü alan homoseksüel erkekler arasında 0-6 ay anne sütü alan 59 (%39) erkek, 1 yıl anne sütü alan 44 (%29) erkek, 1 yıldan fazla anne sütü alan 36 (%24) erkek olduğu, anne sütü almayan 11 (%7) erkek olduğu gözlenmiştir. Anne sütü alan heteroseksüel erkekler arasında 0-6 ay anne sütü alan 61 (%41) erkek, 1 yıl anne sütü alan 51 (%34) erkek, 1 yıldan fazla anne sütü alan 33 (%22) erkek olduğu, anne sütü almayan 3 (%16) erkek olduğu gözlenmiştir.

Homoseksüel erkekler arasında çocukluk döneminde anne kaybı yaşayan 4 (%3) erkek, anne kaybı yaşamayan 146 (%97) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında çocukluk döneminde anne kaybı yaşayan 4 (%3) erkek, anne kaybı yaşamayan 146 (%97) erkek olduğu gözlenmiştir.

Homoseksüel erkekler arasında çocukluk döneminde baba kaybı yaşamayan 150 (%100) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında çocukluk döneminde baba kaybı yaşamayan 150 (%100) erkek olduğu gözlenmiştir.

Homoseksüel erkekler arasında çocukluk döneminde anne ile uzun süreli ayrılıklar yaşamayan 150 (%100) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında çocukluk döneminde anne ile uzun süreli ayrılıklar yaşamayan 150 (%100) erkek olduğu gözlenmiştir.

Homoseksüel erkekler arasında çocukluk döneminde baba ile uzun süreli ayrılıklar yaşamayan 150 (%100) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında çocukluk döneminde baba ile uzun süreli ayrılıklar yaşamayan 150 (%100) erkek olduğu gözlenmiştir.

Tablo 4.2. Sosyo-Demografik Özelliklere İlişkin Dağılımlar (Devam)

	Cinsel Yönelim				Toplam		
	Homoseksüel		Heteroseksüel		n	%	
	n	%	n	%	n	%	
Bebekliğinizde/Çocukluğunuzda Bakımınızı Büyük ölçüde Kim Üstlenmişti?	Annem	111	74	110	73	221	74
	Babam	3	2	1	1	4	1
	Kardeş(ler)im	3	2	4	3	7	2
	Anneannem/Babaannem	20	13	21	14	41	14
	Bakıcım	3	2	3	2	6	2
	Kreş	6	4	4	3	10	3
	Diğer	4	3	7	5	11	4
	Toplam	150	50	150	50	300	100
Çocukluğunuzda Sizi Uzun Süreli Okuldan, Arkadaşlarla İlişkiden Alıkoyan, Günlük Yaşamınızı Büyük Ölçüde Etkileyen Fiziksel/Bedensel Hastalık Geçirdiniz Mi?	Evet	12	8	11	7	23	8
	Hayır	138	92	139	93	277	92
	Toplam	150	50	150	50	300	100
Çocukluğunuzda Sorunlarla Karşılaştığınızda Kimden Yardım Alırdınız?	Annem	71	47	68	45	139	46
	Babam	4	3	21	14	25	8
	Arkadaşlarım	1	1	2	1	3	1
	Kardeş(ler)im	13	9	7	5	20	7
	Akrabalarım	8	5	4	3	12	4
	Yardım Almazdım	53	35	48	32	101	34
Toplam	150	50	150	50	300	100	
Romantik İlişkiniz Var Mı?	Evet	76	51	72	48	148	49
	Hayır	74	49	78	52	152	51
	Toplam	150	50	150	50	300	100
Romantik İlişkiniz Var ise Ne Zamandır Devam Ediyor?	İlişki Yok	74	49	78	52	152	51
	0-1 Yıl	39	26	31	21	70	23
	1-3 Yıl	24	16	25	17	49	16
	3-5 Yıl	4	3	4	3	8	3
	5 Yıl ve Daha Fazlası	9	6	12	8	21	7
	Toplam	150	50	150	50	300	100

Bebekliğinde/çocukluğunda bakımlarını büyük ölçüde üstlenen kişilere baktığımızda; homoseksüel erkekler arasında bebekliğinde/çocukluğunda büyük ölçüde bakımlarını annesi üstlenen 111 (%74) erkek, babası üstlenen 3 (%2) erkek, kardeş(ler)i üstlenen 3 (%2) erkek, anneanne/babaannesi üstlenen 20 (%13) erkek, bakıcısı üstlenen 3 (%2) erkek, kreşte bakılan 6 (%4) erkek, diğer kişiler tarafından bakımlarını üstlenen 4 (%3) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında bebekliğinde/çocukluğunda bakımlarını annesi üstlenen 110 (%73) erkek, babası üstlenen 1 (%1) erkek, kardeş(ler)i üstlenen 4 (%3) erkek, anneanne/babaannesi üstlenen 21 (%14) erkek, bakıcısı üstlenen 3 (%2) erkek, kreşte bakılan 4 (%3) erkek, diğer kişiler tarafından bakımlarını üstlenen 7 (%5) erkek olduğu gözlenmiştir.

Homoseksüel erkekler arasında çocukluğunda uzun süreli okuldan, arkadaşlarla ilişkiden alıkoyan, günlük yaşamı büyük ölçüde etkileyen fiziksel/bedensel hastalık geçiren 12 (%8) erkek, hastalık geçirmeyen 138 (%92) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında çocukluğunda uzun süreli okuldan, arkadaşlarla ilişkiden alıkoyan, günlük yaşamı büyük ölçüde etkileyen fiziksel/bedensel hastalık geçiren 11 (%7) erkek, hastalık geçirmeyen 139 (%93) erkek olduğu gözlenmiştir.

Homoseksüel erkekler arasında çocukluğunda sorunlarla karşılaştıklarında annesinden yardım alan 71 (%47) erkek, babasından yardım alan 4 (%3) erkek, arkadaşlarından yardım alan 1 (%1) erkek, kardeş(ler)inden yardım alan 13 (%9) erkek, akrabalarından yardım alan 8 (%5) erkek olduğu ve kimseden yardım almayan 53 (%35) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında çocukluğunda sorunlarla karşılaştıklarında annesinden yardım alan 68 (%45) erkek, babasından yardım alan 21 (%14) erkek, arkadaşlarından yardım alan 2 (%1) erkek, kardeş(ler)inden yardım alan 7 (%5) erkek, akrabalarından yardım alan 4 (%3) erkek olduğu ve kimseden yardım almayan 48 (%32) erkek olduğu gözlenmiştir.

Homoseksüel erkekler arasında romantik ilişkisi olan 76 (%51) erkek, ilişkisi olmayan 74 (%49) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında romantik ilişkisi olan 72 (%48) erkek, ilişkisi olmayan 78 (%52) erkek olduğu gözlenmiştir. Romantik ilişkisi olan homoseksüel erkekler arasında ilişki süresi 0-1 yıl arasında olan 39 (%26) erkek, 1-3 yıl arasında olan 24 (%16) erkek, 3-5 yıl arasında olan 4 (%3) erkek, 5 yıl ve fazla olan 9 (%6) erkek olduğu, ilişkisi olmayan 74 (%49) erkek olduğu gözlenmiştir. Romantik ilişkisi olan heteroseksüel erkekler arasında ilişki süresi 0-1 yıl arasında olan 31 (%21) erkek, 1-3 yıl arasında olan 25 (%17) erkek, 3-5 yıl arasında olan 4 (%3) erkek, 5 yıl ve fazla olan 12 (%8) erkek olduğu, ilişkisi olmayan 78 (%52) erkek olduğu gözlenmiştir.

Tanımlayıcı İstatistikler

Bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut, çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut, ilişki ölçeği alt boyut puanlarının normal dağılım gösterip göstermediği test edilmiş olup tanımlayıcı istatistikleri ile ilgili dağılımlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.3. Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut, İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanları İle İlgili Tanımlayıcı İstatistikler

	N=300	Ort.	S. Sapma	Min.	Max.	P
Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	Kendini Suçlama	11,58	3,24	4	20	0,00
	Kabul	12,43	3,18	4	20	0,00
	Ruminasyon	13,70	3,42	4	20	0,00
	Olumlu Yeniden Odaklanma	10,18	3,87	4	20	0,00
	Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma	14,32	3,44	4	20	0,00
	Olumlu Yeniden Değerlendirme	13,46	3,89	4	20	0,00
	Olayın Değerini Azaltma	12,09	3,79	4	20	0,01
	Felaketleştirme	9,39	3,97	4	20	0,00
	Diğerlerini Suçlama	9,78	3,31	4	20	0,00
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyutları	Fiziksel İstismar	6,47	3,22	5	23	0,00
	Duygusal İstismar	8,03	4,01	5	24	0,00
	Cinsel İstismar	6,87	4,09	5	25	0,00
	Fiziksel İhmal	7,25	2,74	5	17	0,00
	Duygusal İhmal	11,75	5,06	5	25	0,00
	Çocukluk Çağı Travma	40,38	13,43	25	93	0,00
İlişki Ölçeği Alt Boyutları	Korkulu Bağlanma	15,64	4,81	4	28	0,00
	Kayıtsız Bağlanma	23,25	4,06	11	32	0,00
	Güvenli Bağlanma	19,86	5,73	5	35	0,03
	Saplantılı Bağlanma	17,30	4,75	5	28	0,00

P= Kolmogorov-Smirnov Test Sonucu

Bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt puanlarına baktığımızda:

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin kendini suçlama puan ortalamasının 11,58, kabul puan ortalamasının 12,43, ruminasyon puan ortalamasının 13,70, olumlu yeniden odaklanma puan ortalamasının 10,18, plan yapmaya yeniden odaklanma puan ortalamasının 14,32, olumlu yeniden değerlendirme puan ortalamasının 13,46, olayın değerini azaltma puan ortalamasının 12,09, felaketleştirme puan ortalamasının 9,39, diğerlerini suçlama puan ortalamasının 9,78 olduğu gözlenmiştir. Kolmogorov-Smirnov test sonucuna göre bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanlarının normal dağılım göstermediği gözlenmiştir (P<0,05).

Çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut puanlarına baktığımızda:

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin fiziksel istismar puan ortalamasının 6,47, duygusal istismar puan ortalamasının 8,03, cinsel istismar puan ortalamasının 6,87, fiziksel ihmal puan ortalamasının 7,25, duygusal ihmal puan ortalamasının 11,75, çocukluk çağı travma puan ortalamasının 40,38 olduğu gözlenmiştir. Kolmogorov-Smirnov test sonucuna göre çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut puanlarının normal dağılım göstermediği gözlenmiştir (P<0,05).

İlişki ölçeği alt boyut puanlarına baktığımızda:

Homoseksüel ve heteroseksüel erkelerin korkulu bağlanma puan ortalamasının 15,64, kayıtsız bağlanma puan ortalamasının 23,25, güvenli bağlanma puan ortalamasının 19,86, saplantılı bağlanma puan ortalamasının 17,30 olduğu gözlenmiştir. Kolmogorov-Smirnov test sonucuna göre ilişki ölçeği alt boyut puanlarının normal dağılım göstermediği gözlenmiştir ($P<0,05$).

Tablo 4.4. Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Özelliklerine İlişkin Dağılımlar

	N=300	Puan	Travma Durumu	Cinsel Yönelim		Toplam
				Homoseksüel	Heteroseksüel	
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyutları	Fiziksel İstismar	≤5	Var	47	46	93
		>5	Yok	103	104	207
	Duygusal İstismar	≤7	Var	68	51	119
		>7	Yok	82	99	181
	Cinsel İstismar	≤5	Var	70	26	96
		>5	Yok	80	124	204
	Fiziksel İhmal	≤7	Var	51	55	106
		>7	Yok	99	95	194
	Duygusal İhmal	≤12	Var	67	55	122
		>12	Yok	83	95	178
	Çocukluk Çağı Travma	≤35	Var	94	71	165
		>35	Yok	56	79	135

Çocukluk çağı travmaları ölçeğinin kesme puanları dikkate alındığında;

Homoseksüel erkekler arasında fiziksel istismar durumlarına baktığımızda; travması olan 47 erkek, travması olmayan 103 erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında fiziksel istismar durumlarına baktığımızda; travması olan 46 erkek, travması olmayan 104 erkek olduğu gözlenmiştir.

Homoseksüel erkekler arasında duygusal istismar durumlarına baktığımızda; travması olan 68 erkek, travması olmayan 82 erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında duygusal istismar durumlarına baktığımızda; travması olan 51 erkek, travması olmayan 99 erkek olduğu gözlenmiştir.

Homoseksüel erkekler arasında cinsel istismar durumlarına baktığımızda; travması olan 70 erkek, travması olmayan 80 erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında cinsel istismar durumlarına baktığımızda; travması olan 26 erkek, travması olmayan 124 erkek olduğu gözlenmiştir.

Homoseksüel erkekler arasında fiziksel ihmal durumlarına baktığımızda; travması olan 51 erkek, travması olmayan 99 erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında fiziksel ihmal durumlarına baktığımızda; travması olan 55 erkek, travması olmayan 95 erkek olduğu gözlenmiştir.

Homoseksüel erkekler arasında duygusal ihmal durumlarına baktığımızda; travması olan 67 erkek, travması olmayan 83 erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında duygusal ihmal durumlarına baktığımızda; travması olan 55 erkek, travması olmayan 95 erkek olduğu gözlenmiştir.

Homoseksüel erkekler arasında çocukluk çağı travma durumlarına baktığımızda; travması olan 94 erkek, travması olmayan 56 erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında çocukluk çağı travma durumlarına baktığımızda; travması olan 71 erkek, travması olmayan 79 erkek olduğu gözlenmiştir.

Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanları ile Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanları Arasındaki Korelasyon

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanları ile çocukluk çağı travma ölçeği ve alt boyut puanları arasındaki ilişki düzeylerine yönelik korelasyon analiz sonuçları aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.5. Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanları ile Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanları Arasındaki Korelasyon

N=300		Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları									
		Kendini Suçlama	Kabul	Ruminasyon	Olumlu Yeniden Odaklanma	Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma	Olumlu Yeniden Değerlendirme	Olayın Değerini Azaltma	Felaketleştirme	Diğerlerini Suçlama	
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyutları	Fiziksel İstismar	r	0,13*	0,02	0,05	-0,07	-0,02	-0,10	-0,05	0,16*	0,11
	Duygusal İstismar	r	0,18*	0,06	0,22*	-0,08	-0,02	-0,07	0,01	0,24*	0,19*
	Cinsel İstismar	r	-0,03	-0,05	0,04	0,02	-0,10	-0,01	0,07	0,09	0,04
	Fiziksel İhmal	r	0,00	-0,14*	-0,05	-0,08	-0,11	-0,10	-0,08	0,11	0,05
	Duygusal İhmal	r	0,06	-0,03	0,02	-0,09	-0,17**	-0,15*	-	0,16*	0,12*
	Çocukluk Çağı Travma	r	0,07	-0,05	0,08	-0,10	-0,16**	-0,14*	0,15**	0,21*	0,15*

*P<0,05 ; **P<0,01

Kendini suçlama puanları ile çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut, ilişki ölçeği alt boyut puanlarının korelasyonlarına baktığımızda:

- Kendini suçlama ile fiziksel istismar arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir (r=0,13;P<0,05).
- Kendini suçlama ile duygusal istismar arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir (r=0,18;P<0,01).
- Kendini suçlama ile cinsel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir (r=-0,03;P>0,05).
- Kendini suçlama ile fiziksel ihmal arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir (r=0,00;P>0,05).
- Kendini suçlama ile duygusal ihmal arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir (r=0,06;P>0,05).
- Kendini suçlama ile çocukluk çağı travması arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir (r=0,07;P>0,05).
- Kendini suçlama ile korkulu bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir (r=0,17;P<0,01).
- Kendini suçlama ile kayıtsız bağlanma anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir (r=-0,02;P>0,05).
- Kendini suçlama ile güvenli bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir (r=0,22;P<0,01).

- Kendini suçlama ile saplantılı bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,21;P<0,01$).

Kabul puanları ile çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut, ilişki ölçeği alt boyut puanlarının korelasyonlarına baktığımızda:

- Kabul ile fiziksel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,02;P>0,05$).
- Kabul ile duygusal istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,06;P>0,05$).
- Kabul ile cinsel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,05;P>0,05$).
- Kabul ile fiziksel ihmal arasında ters yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=-0,14;P<0,05$).
- Kabul ile duygusal ihmal arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,03;P>0,05$).
- Kabul ile çocukluk çağı travması arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,05;P>0,05$).
- Kabul ile korkulu bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,14;P<0,05$).
- Kabul ile kayıtsız bağlanma anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,03;P>0,05$).
- Kabul ile güvenli bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,14;P<0,05$).
- Kabul ile saplantılı bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,14;P<0,05$).

Ruminasyon puanları ile çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut, ilişki ölçeği alt boyut puanlarının korelasyonlarına baktığımızda:

- Ruminasyon ile fiziksel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,05;P>0,05$).
- Ruminasyon ile duygusal istismar arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,22;P<0,01$).

- Ruminasyon ile cinsel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,04;P>0,05$).
- Ruminasyon ile fiziksel ihmal arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,05;P>0,05$).
- Ruminasyon ile duygusal ihmal arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,02;P>0,05$).
- Ruminasyon ile çocukluk çağı travması arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,08;P>0,05$).
- Ruminasyon ile korkulu bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,14;P<0,05$).
- Ruminasyon ile kayıtsız bağlanma anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,11;P>0,05$).
- Ruminasyon ile güvenli bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,23;P<0,01$).
- Ruminasyon ile saplantılı bağlanma arasında aynı yönde zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,30;P<0,01$).

Olumlu yeniden odaklanma puanları ile çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut, ilişki ölçeği alt boyut puanlarının korelasyonlarına baktığımızda:

- Olumlu yeniden odaklanma ile fiziksel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,07;P>0,05$).
- Olumlu yeniden odaklanma ile duygusal istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,08;P>0,05$).
- Olumlu yeniden odaklanma ile cinsel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,02;P>0,05$).
- Olumlu yeniden odaklanma ile fiziksel ihmal arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,08;P>0,05$).
- Olumlu yeniden odaklanma ile duygusal ihmal arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,09;P>0,05$).
- Olumlu yeniden odaklanma ile çocukluk çağı travması arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,10;P>0,05$).
- Olumlu yeniden odaklanma ile korkulu bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,06;P>0,05$).

- Olumlu yeniden odaklanma ile kayıtsız bağlanma anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,07;P>0,05$).
- Olumlu yeniden odaklanma ile güvenli bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,07;P>0,05$).
- Olumlu yeniden odaklanma ile saplantılı bağlanma arasında ters yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=-0,12;P<0,05$).

Plan yapmaya yeniden odaklanma puanları ile çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut, ilişki ölçeği alt boyut puanlarının korelasyonlarına baktığımızda:

- Plan yapmaya yeniden odaklanma ile fiziksel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,02;P>0,05$).
- Plan yapmaya yeniden odaklanma ile duygusal istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,02;P>0,05$).
- Plan yapmaya yeniden odaklanma ile cinsel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,10;P>0,05$).
- Plan yapmaya yeniden odaklanma ile fiziksel ihmal arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,11;P>0,05$).
- Plan yapmaya yeniden odaklanma ile duygusal ihmal arasında ters yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=-0,17;P<0,01$).
- Plan yapmaya yeniden odaklanma ile çocukluk çağı travması arasında ters yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=-0,16;P<0,01$).
- Plan yapmaya yeniden odaklanma ile korkulu bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,03;P>0,05$).
- Plan yapmaya yeniden odaklanma ile kayıtsız bağlanma anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,11;P>0,05$).
- Plan yapmaya yeniden odaklanma ile güvenli bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,01;P>0,05$).
- Plan yapmaya yeniden odaklanma ile saplantılı bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,04;P>0,05$).

Olumlu yeniden değerlendirme puanları ile çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut, ilişki ölçeği alt boyut puanlarının korelasyonlarına baktığımızda:

- Olumlu yeniden değerlendirme ile fiziksel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,10;P>0,05$).
- Olumlu yeniden değerlendirme ile duygusal istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,07;P>0,05$).
- Olumlu yeniden değerlendirme ile cinsel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,01;P>0,05$).
- Olumlu yeniden değerlendirme ile fiziksel ihmal arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,10;P>0,05$).
- Olumlu yeniden değerlendirme ile duygusal ihmal arasında ters yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=-0,15;P<0,05$).
- Olumlu yeniden değerlendirme ile çocukluk çağı travması arasında ters yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=-0,14;P<0,05$).
- Olumlu yeniden değerlendirme ile korkulu bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,04;P>0,05$).
- Olumlu yeniden değerlendirme ile kayıtsız bağlanma anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,04;P>0,05$).
- Olumlu yeniden değerlendirme ile güvenli bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,02;P>0,05$).
- Olumlu yeniden değerlendirme ile saplantılı bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,09;P>0,05$).

Olayın değerini azaltma puanları ile çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut, ilişki ölçeği alt boyut puanlarının korelasyonlarına baktığımızda:

- Olayın değerini azaltma ile fiziksel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,05;P>0,05$).
- Olayın değerini azaltma ile duygusal istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,01;P>0,05$).
- Olayın değerini azaltma ile cinsel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,07;P>0,05$).
- Olayın değerini azaltma ile fiziksel ihmal arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,08;P>0,05$).

- Olayın değerini azaltma ile duygusal ihmal arasında ters yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=-0,15;P<0,01$).
- Olayın değerini azaltma ile çocukluk ağı travması arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,09;P>0,05$).
- Olayın değerini azaltma ile korkulu bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,07;P>0,05$).
- Olayın değerini azaltma ile kayıtsız bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,03;P>0,05$).
- Olayın değerini azaltma ile güvenli bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,13;P<0,05$).
- Olayın değerini azaltma ile saplantılı bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=-0,02;P>0,05$).

Felaketleştirme puanları ile çocukluk ağı travmaları leği ve alt boyut, ilişki leği alt boyut puanlarının korelasyonlarına baktığımızda:

- Felaketleştirme ile fiziksel istismar arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,16;P<0,01$).
- Felaketleştirme ile duygusal istismar arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,24;P<0,01$).
- Felaketleştirme ile cinsel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,09;P>0,05$).
- Felaketleştirme ile fiziksel ihmal arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,11;P>0,05$).
- Felaketleştirme ile duygusal ihmal arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,16;P<0,01$).
- Felaketleştirme ile çocukluk ağı travması arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,21;P<0,01$).
- Felaketleştirme ile korkulu bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,25;P<0,01$).
- Felaketleştirme ile kayıtsız bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,04;P>0,05$).
- Felaketleştirme ile güvenli bağlanma arasında aynı yönde zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,28;P<0,01$).

- Felaketleştirme ile saplantılı bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,19;P<0,01$).

Diğerlerini suçlama puanları ile çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut, ilişki ölçeği alt boyut puanlarının korelasyonlarına baktığımızda:

- Diğerlerini suçlama ile fiziksel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,11;P>0,05$).
- Diğerlerini suçlama ile duygusal istismar arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,19;P<0,01$).
- Diğerlerini suçlama ile cinsel istismar arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,04;P>0,05$).
- Diğerlerini suçlama ile fiziksel ihmal arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,05;P>0,05$).
- Diğerlerini suçlama ile duygusal ihmal arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,12;P<0,05$).
- Diğerlerini suçlama ile çocukluk çağı travması arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,15;P<0,05$).
- Diğerlerini suçlama ile korkulu bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,21;P<0,01$).
- Diğerlerini suçlama ile kayıtsız bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,01;P>0,05$).
- Diğerlerini suçlama ile güvenli bağlanma arasında aynı yönde çok zayıf ve anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r=0,13;P<0,05$).
- Diğerlerini suçlama ile saplantılı bağlanma arasında anlamlı bir ilişki olmadığı gözlenmiştir ($r=0,02;P>0,05$).

Bağlanma Stillerine Göre Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Araştırma grubunun bağlanma stillerine göre çocukluk çağı travma ölçeği ve alt boyut puanları arasında farklılık olup olmadığı değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.6.. Bağlanma Stillerine Göre Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyutları	Bağlanma Stili	n	Ort.	Sıra Ort.	χ^2	P
Fiziksel İstismar	Korkulu Bağlanma	14	7,14	175,11	4,252	0,24
	Kayıtsız Bağlanma	178	6,28	144,17		
	Güvenli Bağlanma	94	6,72	158,26		
	Saplantılı Bağlanma	14	6,57	154,29		
	Toplam	300	6,47			
Duygusal İstismar	Korkulu Bağlanma	14	8,21	158,64	4,757	0,19
	Kayıtsız Bağlanma	178	7,53	141,84		
	Güvenli Bağlanma	94	8,86	162,71		
	Saplantılı Bağlanma	14	8,64	170,46		
	Toplam	300	8,03			
Cinsel İstismar	Korkulu Bağlanma	14	6,36	138,18	2,220	0,53
	Kayıtsız Bağlanma	178	6,56	146,71		
	Güvenli Bağlanma	94	7,23	157,96		
	Saplantılı Bağlanma	14	8,93	160,93		
	Toplam	300	6,87			
Fiziksel İhmal	Korkulu Bağlanma	14	8,93	194,64	4,644	0,20
	Kayıtsız Bağlanma	178	7,06	146,54		
	Güvenli Bağlanma	94	7,38	153,19		
	Saplantılı Bağlanma	14	7,07	138,57		
	Toplam	300	7,25			
Duygusal İhmal	Korkulu Bağlanma	14	15,50	204,57	7,223	0,07
	Kayıtsız Bağlanma	178	11,32	143,75		
	Güvenli Bağlanma	94	11,84	152,52		
	Saplantılı Bağlanma	14	12,79	168,71		
	Toplam	300	11,75			
Çocukluk Çağı Travma	Korkulu Bağlanma	14	46,14	191,57	5,637	0,13
	Kayıtsız Bağlanma	178	38,76	142,51		
	Güvenli Bağlanma	94	42,04	157,37		
	Saplantılı Bağlanma	14	44,00	164,96		
	Toplam	300	40,38			

χ^2 =Kruskal Wallis H Testi

Kayıtsız bağlanma stilinde olan erkeklerin, diğer erkeklere göre fiziksel istismar, duygusal istismar, fiziksel ihmal, duygusal ihmal, çocukluk çağı travma puanlarının daha düşük olduğu; korkulu bağlanma stilinde olan erkeklerin, diğer erkeklere göre cinsel istismar puanlarının daha düşük olduğu gözlenmiştir.

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin bağlanma stillerine göre çocukluk çağı ve alt boyut puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Erkeklerin cinsel yönelim durumlarına göre bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.7. Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Cinsel Yönelim	n	Sıra Ort.	Z	P
Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	Kendini Suçlama	Homoseksüel	150	136,81	-2,748	0,01*
		Heteroseksüel	150	164,19		
	Kabul	Homoseksüel	150	144,79	-1,146	0,25
		Heteroseksüel	150	156,21		
	Ruminasyon	Homoseksüel	150	156,86	-1,275	0,20
		Heteroseksüel	150	144,14		
	Olumlu Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	150	152,59	-0,419	0,68
		Heteroseksüel	150	148,41		
	Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	150	139,27	-2,252	0,02*
		Heteroseksüel	150	161,73		
	Olumlu Yeniden Değerlendirme	Homoseksüel	150	144,97	-1,107	0,27
		Heteroseksüel	150	156,03		
	Olayın Değerini Azaltma	Homoseksüel	150	150,28	-0,045	0,96
		Heteroseksüel	150	150,72		
	Felaketleştirme	Homoseksüel	150	160,59	-2,022	0,04*
		Heteroseksüel	150	140,41		
	Diğerlerini Suçlama	Homoseksüel	150	155,47	-1,001	0,32
		Heteroseksüel	150	145,53		

*P<0,05

Z=Mann Whitney U Testi

Homoseksüel erkeklerin kendini suçlama puanlarının heteroseksüel erkeklere göre daha düşük olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine göre kendini suçlama puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Homoseksüel erkeklerin plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının heteroseksüel erkeklere göre daha düşük olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Homoseksüel erkeklerin felaketleştirme puanlarının heteroseksüel erkeklere göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine göre felaketleştirme puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine göre kabul, ruminasyon, olumlu yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme, olayın değerini azaltma ve diğerlerini suçlama puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir (P>0,05).

Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Erkeklerin cinsel yönelim durumlarına göre çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.8. Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

	N=300	Cinsel Yönelim		Sıra Ort.	Z	P
			n			
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyutları	Fiziksel İstismar	Homoseksüel	150	150,83	-0,080	0,94
		Heteroseksüel	150	150,17		
	Duygusal İstismar	Homoseksüel	150	164,98	-2,973	0,00*
		Heteroseksüel	150	136,02		
	Cinsel İstismar	Homoseksüel	150	173,62	-5,577	0,00*
		Heteroseksüel	150	127,38		
	Fiziksel İhmal	Homoseksüel	150	149,04	-0,300	0,76
		Heteroseksüel	150	151,96		
	Duygusal İhmal	Homoseksüel	150	156,51	-1,203	0,23
		Heteroseksüel	150	144,49		
	Çocukluk Çağı Travma	Homoseksüel	150	164,50	-2,797	0,01*
		Heteroseksüel	150	136,50		

*P<0,05

Z=Mann Whitney U Testi

Homoseksüel erkeklerin duygusal istismar puanlarının heteroseksüel erkeklere göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine göre duygusal istismar puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Homoseksüel erkeklerin cinsel istismar puanlarının heteroseksüel erkeklere göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine göre cinsel istismar puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Homoseksüel erkeklerin çocukluk çağı travma puanlarının heteroseksüel erkeklere göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine göre çocukluk çağı travma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine göre fiziksel istismar, fiziksel ihmal ve duygusal ihmal puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki lği Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

Erkeklerin cinsel yönelim durumlarına göre ilişki lği alt boyutlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.9. Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki lği Alt Boyutlarının Karşılaştırılması

Bağlanma Stili	Cinsel Yönelim				Toplam		χ^2	P
	Homoseksüel		Heteroseksüel		n	%		
	n	%	n	%				
Korkulu Bağlanma	5	3	9	6	14	5	1,801	0,62
Kayıtsız Bağlanma	92	61	86	57	178	59		
Güvenli Bağlanma	45	30	49	33	94	31		
Saplantılı Bağlanma	8	5	6	4	14	5		
Toplam	150	50	150	50	300	100		

χ^2 =Ki-kare Bağımsızlık Testi

Bağlanma stillerine baktığımızda; homoseksüel erkekler arasında korkulu bağlanma stilinde olan 5 (%3) erkek, kayıtsız bağlanma stilinde olan 92 (%61) erkek, güvenli bağlanma stilinde olan 45 (%30) erkek, saplantılı bağlanma stilinde olan 8 (%5) erkek olduğu gözlenmiştir. Heteroseksüel erkekler arasında korkulu bağlanma stilinde olan 9 (%6) erkek, kayıtsız bağlanma stilinde olan 86 (%57) erkek, güvenli bağlanma stilinde olan 49 (%33) erkek, saplantılı bağlanma stilinde olan 6 (%4) erkek olduğu gözlenmiştir. Burada homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin ağrılıkla kayıtsız bağlanma stilinde olduğu gözlenmiş olup, test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelim durumlarına göre bağlanma stillerinin farklılık göstermediği gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Bağlanma Stillerine Göre Bilişsel Duygu Düzenleme lği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin bağlanma stillerine göre bilişsel duygu düzenleme lği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.10. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Bağlanma Stillerine Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması (1)

N=300	Cinsel Yönelim	Başlanma Stili	n	Ort.	S. Sapma	F	P	
Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	Kendini Suçlama	Homoseksüel	Korkulu Başlanma	5	11,20	1,64	0,709	0,55
			Kayıtsız Başlanma	92	10,50	2,92		
			Güvenli Başlanma	45	11,91	3,38		
		Heteroseksüel	Saplantılı Başlanma	8	12,88	3,56		
			Korkulu Başlanma	9	12,11	4,01		
			Kayıtsız Başlanma	86	11,87	3,26		
	Kabul	Homoseksüel	Güvenli Başlanma	49	12,14	3,22	0,991	0,40
			Saplantılı Başlanma	6	14,50	2,26		
			Korkulu Başlanma	5	12,60	0,89		
		Heteroseksüel	Kayıtsız Başlanma	92	11,88	3,25		
			Güvenli Başlanma	45	13,00	2,71		
			Saplantılı Başlanma	8	10,75	4,71		
	Ruminasyon	Homoseksüel	Korkulu Başlanma	9	13,11	2,67	0,603	0,61
			Kayıtsız Başlanma	86	12,63	3,44		
			Güvenli Başlanma	49	12,65	2,90		
		Heteroseksüel	Saplantılı Başlanma	6	13,00	2,28		
			Korkulu Başlanma	5	13,80	2,17		
			Kayıtsız Başlanma	92	13,62	3,31		
	Olumlu Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	Güvenli Başlanma	45	14,44	3,78	1,871	0,14
			Saplantılı Başlanma	8	14,25	2,49		
			Korkulu Başlanma	9	15,00	3,94		
		Heteroseksüel	Kayıtsız Başlanma	86	12,94	3,53		
			Güvenli Başlanma	49	13,96	3,15		
			Saplantılı Başlanma	6	15,50	2,88		
Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	Korkulu Başlanma	5	11,40	2,61	0,158	0,92	
		Kayıtsız Başlanma	92	10,21	3,71			
		Güvenli Başlanma	45	10,78	4,07			
	Heteroseksüel	Saplantılı Başlanma	8	7,13	2,64			
		Korkulu Başlanma	9	8,00	1,80			
		Kayıtsız Başlanma	86	9,88	3,92			
Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	Güvenli Başlanma	49	10,80	3,78	0,158	0,92	
		Saplantılı Başlanma	6	10,67	6,74			
		Korkulu Başlanma	5	13,20	1,10			
	Heteroseksüel	Kayıtsız Başlanma	92	14,05	3,57			
		Güvenli Başlanma	45	13,76	3,23			
		Saplantılı Başlanma	8	11,50	5,26			
Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	Korkulu Başlanma	9	14,11	2,67	0,158	0,92	
		Kayıtsız Başlanma	86	15,19	3,42			
		Güvenli Başlanma	49	14,51	3,07			
	Heteroseksüel	Saplantılı Başlanma	6	13,50	3,56			
		Korkulu Başlanma	5	13,20	1,10			
		Kayıtsız Başlanma	92	14,05	3,57			

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak bağlanma stillerine göre kendini suçlama, kabul, ruminasyon, olumlu yeniden odaklanma ve plana yeniden odaklanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Tablo 4.11. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Bağlanma Stilllerine Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması (2)

N=300	Cinsel Yönelim	Bağlanma Stili	n	Ort.	S. Sapma	F	P	
Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	Olumlu Yeniden Değerlendirme	Homoseksüel	Korkulu Bağlanma	5	13,20	1,30	0,684	0,56
			Kayıtsız Bağlanma	92	13,47	3,89		
			Güvenli Bağlanma	45	13,36	3,98		
		Heteroseksüel	Saplantılı Bağlanma	8	9,13	3,76		
			Korkulu Bağlanma	9	12,44	3,75		
			Kayıtsız Bağlanma	86	13,76	4,13		
	Olayın Değerini Azaltma	Homoseksüel	Güvenli Bağlanma	49	14,08	3,10	3,024	0,03*
			Saplantılı Bağlanma	6	12,17	5,12		
			Korkulu Bağlanma	5	12,40	1,52		
		Heteroseksüel	Kayıtsız Bağlanma	92	12,02	3,96		
			Güvenli Bağlanma	45	12,93	3,74		
			Saplantılı Bağlanma	8	7,63	3,38		
	Felaketleştirme	Homoseksüel	Korkulu Bağlanma	9	9,56	1,59	2,511	0,06
			Kayıtsız Bağlanma	86	12,14	3,75		
			Güvenli Bağlanma	49	12,45	3,30		
		Heteroseksüel	Saplantılı Bağlanma	6	12,83	5,53		
			Korkulu Bağlanma	5	8,80	3,27		
			Kayıtsız Bağlanma	92	9,14	3,49		
	Diğerlerini Suçlama	Homoseksüel	Güvenli Bağlanma	45	11,49	4,73	0,414	0,74
			Saplantılı Bağlanma	8	9,63	4,87		
			Korkulu Bağlanma	9	9,78	4,30		
		Heteroseksüel	Kayıtsız Bağlanma	86	8,48	3,72		
			Güvenli Bağlanma	49	9,12	3,77		
			Saplantılı Bağlanma	6	12,50	3,62		
Diğerlerini Suçlama	Homoseksüel	Korkulu Bağlanma	5	10,20	2,49	0,414	0,74	
		Kayıtsız Bağlanma	92	9,52	2,60			
		Güvenli Bağlanma	45	11,00	4,02			
	Heteroseksüel	Saplantılı Bağlanma	8	9,13	4,32			
		Korkulu Bağlanma	9	10,22	3,53			
		Kayıtsız Bağlanma	86	9,33	3,63			
Heteroseksüel	Güvenli Bağlanma	49	9,98	2,95				
	Saplantılı Bağlanma	6	9,50	2,95				

*P<0,05

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Kayıtsız bağlanma, saplantılı bağlanma stilinde olan heteroseksüel erkeklerin homoseksüel erkeklere göre olayın değerini azaltma puanlarının daha yüksek olduğu; korkulu bağlanma, güvenli bağlanma stilinde olan heteroseksüel erkeklerin homoseksüel erkeklere göre olayın değerini azaltma puanlarının göre daha düşük olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak bağlanma stillerine göre olayın değerini azaltma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak bağlanma stillerine göre olumlu yeniden değerlendirme, felaketleştirme ve diğerlerini suçlama puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir (P>0,05).

Tablo 4.12. Bağlanma Stillerine Göre Olayın Değerini Azaltma Puanlarının Karşılaştırılması

Bağlanma Stili	Olayın Değerini Azaltma			χ^2	P
	n	Ort.	Sıra Ort.		
Korkulu Bağlanma	14	10,57	107,29	9,817	0,02*
Kayıtsız Bağlanma	178	12,08	150,51		
Güvenli Bağlanma	94	12,68	163,86		
Saplantılı Bağlanma	14	9,86	103,86		

*P<0,05

χ^2 =Kruskal Wallis H Testi

Saplantılı bağlanma stilinde olan kişilerin olayın değerini azaltma puanlarının daha düşük olduğu gözlenmiştir. Yapılan test sonucuna göre kişilerin bağlanma stillerine göre olayın değerini azaltma puanları arasındaki farklılıkların anlamlı olduğu gözlenmiştir. Farklılıkların hangi bağlanma stilleri arasında olduğuna dair Mann Whitney U test sonucu aşağıda yer almaktadır.

Bağlanma Stili	Olayın Değerini Azaltma	
Korkulu Bağlanma	Kayıtsız Bağlanma	0,075
	Güvenli Bağlanma	0,014*
	Saplantılı Bağlanma	0,416
Kayıtsız Bağlanma	Korkulu Bağlanma	0,075
	Güvenli Bağlanma	0,237
	Saplantılı Bağlanma	0,061
Güvenli Bağlanma	Korkulu Bağlanma	0,014*
	Kayıtsız Bağlanma	0,237
	Saplantılı Bağlanma	0,016*
Saplantılı Bağlanma	Korkulu Bağlanma	0,416
	Kayıtsız Bağlanma	0,061
	Güvenli Bağlanma	0,016*

*P<0,017

- Korkulu bağlanma stilinde olan kişiler ile kayıtsız bağlanma stilinde olan kişilerin olayın değerini azaltma puanları arasındaki farklılıkların anlamlı olmadığı gözlenmiştir (P>0,017).
- Korkulu bağlanma stilinde olan kişiler ile güvenli bağlanma stilinde olan kişilerin olayın değerini azaltma puanları arasındaki farklılıkların anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,017).
- Korkulu bağlanma stilinde olan kişiler ile saplantılı bağlanma stilinde olan kişilerin olayın değerini azaltma puanları arasındaki farklılıkların anlamlı olmadığı gözlenmiştir (P>0,017).
- Kayıtsız bağlanma stilinde olan kişiler ile güvenli bağlanma stilinde olan kişilerin olayın değerini azaltma puanları arasındaki farklılıkların anlamlı olmadığı gözlenmiştir (P>0,017).

- Kayıtsız bağlanma stilinde olan kişiler ile saplantılı bağlanma stilinde olan kişilerin olayın değerini azaltma puanları arasındaki farklılıkların anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,017$).
- Güvenli bağlanma stilinde olan kişiler ile saplantılı bağlanma stilinde olan kişilerin olayın değerini azaltma puanları arasındaki farklılıkların anlamlı olduğu gözlenmiştir ($P<0,017$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Bağlanma Stillerine Göre Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin bağlanma stillerine göre çocukluk çağı travmaları ölçeği ve alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.13. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300	Cinsel Yönelim	Bağlanma Stili	n	Ort.	S. Sapma	F	P	
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyutları	Fiziksel İstismar	Homoseksüel	Korkulu Bağlanma	5	6,00	1,41	0,771	0,51
			Kayıtsız Bağlanma	92	6,24	2,96		
			Güvenli Bağlanma	45	6,51	2,56		
		Heteroseksüel	Saplantılı Bağlanma	8	7,38	5,21		
			Korkulu Bağlanma	9	7,78	5,78		
			Kayıtsız Bağlanma	86	6,33	3,22		
	Duygusal İstismar	Homoseksüel	Güvenli Bağlanma	49	6,92	3,62	1,904	0,13
			Saplantılı Bağlanma	6	5,50	0,84		
			Korkulu Bağlanma	5	6,60	3,05		
		Heteroseksüel	Kayıtsız Bağlanma	92	7,75	3,05		
			Güvenli Bağlanma	45	10,02	4,96		
			Saplantılı Bağlanma	8	9,25	6,34		
	Cinsel İstismar	Homoseksüel	Korkulu Bağlanma	9	9,11	4,81	2,006	0,11
			Kayıtsız Bağlanma	86	7,30	3,87		
			Güvenli Bağlanma	49	7,80	4,11		
		Heteroseksüel	Saplantılı Bağlanma	6	7,83	1,84		
			Korkulu Bağlanma	5	6,00	2,24		
			Kayıtsız Bağlanma	92	7,52	4,46		
	Fiziksel İhmal	Homoseksüel	Güvenli Bağlanma	45	8,31	5,20	1,166	0,32
			Saplantılı Bağlanma	8	11,75	8,88		
			Korkulu Bağlanma	9	6,56	3,09		
		Heteroseksüel	Kayıtsız Bağlanma	86	5,53	1,83		
			Güvenli Bağlanma	49	6,24	3,35		
			Saplantılı Bağlanma	6	5,17	0,41		
	Duygusal İhmal	Homoseksüel	Korkulu Bağlanma	5	10,80	3,49	1,236	0,30
			Kayıtsız Bağlanma	92	7,07	2,68		
			Güvenli Bağlanma	45	7,53	3,09		
		Heteroseksüel	Saplantılı Bağlanma	8	7,00	2,73		
Korkulu Bağlanma			9	7,89	3,41			
Kayıtsız Bağlanma			86	7,06	2,29			
Çocukluk Çağı Travma	Homoseksüel	Güvenli Bağlanma	49	7,24	2,88	0,711	0,55	
		Saplantılı Bağlanma	6	7,17	3,25			
		Korkulu Bağlanma	5	18,20	6,57			
	Heteroseksüel	Kayıtsız Bağlanma	92	11,40	5,05			
		Güvenli Bağlanma	45	12,93	5,63			
		Saplantılı Bağlanma	8	13,13	5,74			
Homoseksüel	Korkulu Bağlanma	9	14,00	5,64				
	Kayıtsız Bağlanma	86	11,23	4,75				
	Güvenli Bağlanma	49	10,84	4,13				
Heteroseksüel	Saplantılı Bağlanma	6	12,33	4,89				
	Korkulu Bağlanma	5	47,60	11,52				
	Kayıtsız Bağlanma	92	39,98	11,49				
Homoseksüel	Güvenli Bağlanma	45	45,31	15,45				
	Saplantılı Bağlanma	8	48,50	23,44				
	Korkulu Bağlanma	9	45,33	16,62				
Heteroseksüel	Kayıtsız Bağlanma	86	37,45	11,84				
	Güvenli Bağlanma	49	39,04	14,19				
	Saplantılı Bağlanma	6	38,00	7,29				

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak bağlanma stillerine göre fiziksel istismar, duygusal istismar, cinsel istismar, duygusal ihmal ve fiziksel ihmal puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin fiziksel istismara maruz kalma durumlarına göre bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.14. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	N=300	Fiziksel İstismar	Cinsel Yönelim	n	Ort.	S. Sapma	F	P
Kendini Suçlama	Var		Homoseksüel	47	11,89	3,27	0,805	0,37
			Heteroseksüel	46	12,41	3,10		
	Yok		Homoseksüel	103	10,70	3,02		
			Heteroseksüel	104	11,93	3,35		
Kabul	Var		Homoseksüel	47	12,43	3,30	0,178	0,67
			Heteroseksüel	46	12,70	3,07		
	Yok		Homoseksüel	103	12,07	3,13		
			Heteroseksüel	104	12,67	3,23		
Ruminasyon	Var		Homoseksüel	47	14,32	3,53	0,013	0,91
			Heteroseksüel	46	13,85	3,05		
	Yok		Homoseksüel	103	13,72	3,32		
			Heteroseksüel	104	13,35	3,63		
Olumlu Yeniden Odaklanma	Var		Homoseksüel	47	9,34	3,47	1,513	0,22
			Heteroseksüel	46	10,00	4,41		
	Yok		Homoseksüel	103	10,67	3,89		
			Heteroseksüel	104	10,14	3,74		
Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma	Var		Homoseksüel	47	13,40	3,68	0,918	0,34
			Heteroseksüel	46	15,00	3,80		
	Yok		Homoseksüel	103	13,98	3,48		
			Heteroseksüel	104	14,76	3,03		
Olumlu Yeniden Değerlendirme	Var		Homoseksüel	47	11,98	4,25	3,242	0,07
			Heteroseksüel	46	13,70	4,24		
	Yok		Homoseksüel	103	13,75	3,69		
			Heteroseksüel	104	13,73	3,66		
Olayın Değerini Azaltma	Var		Homoseksüel	47	11,55	4,23	0,794	0,37
			Heteroseksüel	46	12,17	3,36		
	Yok		Homoseksüel	103	12,31	3,82		
			Heteroseksüel	104	12,09	3,76		
Felaketleştirme	Var		Homoseksüel	47	10,83	4,55	0,140	0,71
			Heteroseksüel	46	9,65	3,83		
	Yok		Homoseksüel	103	9,42	3,79		
			Heteroseksüel	104	8,61	3,78		
Diğerlerini Suçlama	Var		Homoseksüel	47	10,47	3,62	0,038	0,85
			Heteroseksüel	46	10,22	3,43		
	Yok		Homoseksüel	103	9,74	3,03		
			Heteroseksüel	104	9,33	3,33		

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak fiziksel istismara maruz kalma durumlarına göre kendini suçlama, kabul, ruminasyon, olumlu yeniden odaklanma, plan yapmaya yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme, olayın değerini azaltma, felaketleştirme ve diğerlerini

suçlama puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin fiziksel istismara maruz kalma durumlarına göre ilişki ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.15. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Fiziksel İstismar	Cinsel Yönelim	n	Ort.	S. Sapma	F	P		
İlişki Ölçeği Alt Boyutları	Korkulu Bağlanma	Var	Homoseksüel	47	16,06	3,91	0,061	0,81		
			Heteroseksüel	46	15,76	5,64				
	Yok	Homoseksüel	103	15,52	4,89					
		Heteroseksüel	104	15,52	4,77					
	Kayıtsız Bağlanma	Var	Homoseksüel	47	23,64	4,76			0,049	0,83
			Heteroseksüel	46	22,83	3,77				
	Yok	Homoseksüel	103	23,78	3,88					
		Heteroseksüel	104	22,74	3,99					
	Güvenli Bağlanma	Var	Homoseksüel	47	20,40	5,52	0,969	0,33		
			Heteroseksüel	46	20,30	5,00				
	Yok	Homoseksüel	103	20,40	5,47					
		Heteroseksüel	104	18,89	6,30					
Saplantılı Bağlanma	Var	Homoseksüel	47	17,81	4,16	0,016			0,90	
		Heteroseksüel	46	16,54	5,22					
Yok	Homoseksüel	103	18,06	4,32						
	Heteroseksüel	104	16,64	5,11						

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak fiziksel istismara maruz kalma durumlarına göre korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, güvenli bağlanma ve saplantılı bağlanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Duygusal İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin duygusal istismara maruz kalma durumlarına göre bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.16. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Duygusal İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

	N=300	Duygusal İstismar	Cinsel Yönelim	n	Ort.	S. Sapma	F	P			
Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	Kendini Suçlama	Var	Homoseksüel	68	12,03	3,22	1,512	0,22			
			Heteroseksüel	51	12,63	2,98					
		Yok	Homoseksüel	82	10,28	2,85					
			Heteroseksüel	99	11,80	3,39					
		Kabul	Var	Homoseksüel	68	12,60			3,06	0,384	0,54
				Heteroseksüel	51	12,88			3,19		
	Yok		Homoseksüel	82	11,83	3,24					
			Heteroseksüel	99	12,58	3,17					
	Ruminasyon		Var	Homoseksüel	68	14,66	2,99	0,035	0,85		
				Heteroseksüel	51	14,51	3,40				
		Yok	Homoseksüel	82	13,28	3,58					
			Heteroseksüel	99	12,98	3,39					
		Olumlu Yeniden Odaklanma	Var	Homoseksüel	68	9,94	3,64			0,707	0,40
				Heteroseksüel	51	10,24	4,43				
	Yok		Homoseksüel	82	10,51	3,94					
			Heteroseksüel	99	10,03	3,69					
	Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma		Var	Homoseksüel	68	13,56	3,48	2,079	0,15		
				Heteroseksüel	51	15,31	3,30				
Yok		Homoseksüel	82	14,00	3,60						
		Heteroseksüel	99	14,59	3,25						
Olumlu Yeniden Değerlendirme		Var	Homoseksüel	68	12,74	4,25	1,952			0,16	
			Heteroseksüel	51	14,02	3,92					
	Yok	Homoseksüel	82	13,57	3,65						
		Heteroseksüel	99	13,57	3,79						
	Olayın Değerini Azaltma	Var	Homoseksüel	68	12,19	4,08		0,027	0,87		
			Heteroseksüel	51	12,35	3,79					
Yok		Homoseksüel	82	11,98	3,86						
		Heteroseksüel	99	11,99	3,55						
Felaketleştirme		Var	Homoseksüel	68	11,12	4,69	2,784			0,10	
			Heteroseksüel	51	9,43	3,67					
	Yok	Homoseksüel	82	8,82	3,15						
		Heteroseksüel	99	8,67	3,88						
	Diğerlerini Suçlama	Var	Homoseksüel	68	10,57	3,36		0,037	0,85		
			Heteroseksüel	51	10,43	3,64					
Yok		Homoseksüel	82	9,46	3,06						
		Heteroseksüel	99	9,17	3,17						

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak duygusal istismara maruz kalma durumlarına göre kendini suçlama, kabul, ruminasyon, olumlu yeniden odaklanma, plan yapmaya yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme, olayın değerini azaltma, felaketleştirme ve diğerlerini suçlama puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Duygusal İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin duygusal istismara maruz kalma durumlarına göre ilişki ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.17. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Duygusal İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Duygusal İstismar	Cinsel Yönelim	n	Ort.	S. Sapma	F	P
İlişki Ölçekleri Anketi Alt Boyutları	Korkulu Bağlanma	Var	Homoseksüel	68	16,18	4,36	0,081	0,78
			Heteroseksüel	51	16,39	5,53		
		Yok	Homoseksüel	82	15,29	4,78		
			Heteroseksüel	99	15,18	4,74		
	Kayıtsız Bağlanma	Var	Homoseksüel	68	23,43	4,41	0,209	0,65
			Heteroseksüel	51	22,69	3,82		
		Yok	Homoseksüel	82	23,99	3,96		
			Heteroseksüel	99	22,81	3,97		
	Güvenli Bağlanma	Var	Homoseksüel	68	21,06	5,55	0,041	0,84
			Heteroseksüel	51	19,94	5,91		
		Yok	Homoseksüel	82	19,85	5,38		
			Heteroseksüel	99	19,01	5,97		
Saplantılı Bağlanma	Var	Homoseksüel	68	18,32	4,13	0,111	0,74	
		Heteroseksüel	51	17,27	5,53			
	Yok	Homoseksüel	82	17,70	4,36			
		Heteroseksüel	99	16,27	4,91			

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak duygusal istismara maruz kalma durumlarına göre korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, güvenli bağlanma ve saplantılı bağlanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin cinsel istismara maruz kalma durumlarına göre bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.18. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Cinsel İstismar	Cinsel Yönelim	n	Ort.	S. Sapma	F	P
Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	Kendini Suçlama	Var	Homoseksüel	70	11,04	3,33	0,573	0,45
			Heteroseksüel	26	12,58	2,94		
		Yok	Homoseksüel	80	11,10	2,98		
			Heteroseksüel	124	11,98	3,34		
	Kabul	Var	Homoseksüel	70	11,73	3,31	4,163	0,04*
			Heteroseksüel	26	13,42	3,57		
		Yok	Homoseksüel	80	12,58	3,02		
			Heteroseksüel	124	12,52	3,07		
	Ruminasyon	Var	Homoseksüel	70	13,64	3,48	4,850	0,03*
			Heteroseksüel	26	14,77	2,96		
		Yok	Homoseksüel	80	14,14	3,30		
			Heteroseksüel	124	13,23	3,51		
	Olumlu Yeniden Odaklanma	Var	Homoseksüel	70	10,31	3,59	0,002	0,97
			Heteroseksüel	26	10,23	4,62		
		Yok	Homoseksüel	80	10,20	4,00		
			Heteroseksüel	124	10,07	3,80		
	Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma	Var	Homoseksüel	70	13,13	3,68	3,993	0,047*
			Heteroseksüel	26	15,31	3,28		
		Yok	Homoseksüel	80	14,39	3,32		
			Heteroseksüel	124	14,73	3,27		
Olumlu Yeniden Değerlendirme	Var	Homoseksüel	70	12,99	4,16	2,930	0,09	
		Heteroseksüel	26	14,88	3,17			
	Yok	Homoseksüel	80	13,38	3,76			
		Heteroseksüel	124	13,48	3,92			
Olayın Değerini Azaltma	Var	Homoseksüel	70	12,49	4,22	0,001	0,98	
		Heteroseksüel	26	12,73	3,56			
	Yok	Homoseksüel	80	11,71	3,69			
		Heteroseksüel	124	11,98	3,64			
Felaketleştirme	Var	Homoseksüel	70	9,96	4,11	0,370	0,54	
		Heteroseksüel	26	9,62	3,23			
	Yok	Homoseksüel	80	9,78	4,08			
		Heteroseksüel	124	8,78	3,93			
Diğerlerini Suçlama	Var	Homoseksüel	70	10,10	3,48	0,098	0,76	
		Heteroseksüel	26	10,04	3,72			
	Yok	Homoseksüel	80	9,85	3,02			
		Heteroseksüel	124	9,51	3,31			

*P<0,05

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Cinsel istismara maruz kalan homoseksüel erkeklerin cinsel istismara maruz kalmayan homoseksüel erkeklere göre kabul puanlarının daha düşük olduğu; cinsel istismara maruz kalan heteroseksüel erkeklerin cinsel istismara maruz kalmayan heteroseksüel erkeklere göre kabul puanlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak cinsel istismara maruz kalma durumlarına göre kabul puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Cinsel istismara maruz kalan homoseksüel erkeklerin cinsel istismara maruz kalmayan homoseksüel erkeklere göre ruminasyon puanlarının daha düşük olduğu; cinsel istismara maruz kalan heteroseksüel erkeklerin cinsel istismara maruz kalmayan heteroseksüel erkeklere göre ruminasyon puanlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine

bağlı olarak cinsel istismara maruz kalma durumlarına göre ruminasyon puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir ($P<0,05$).

Cinsel istismara maruz kalan homoseksüel erkeklerin cinsel istismara maruz kalmayan homoseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha düşük olduğu; cinsel istismara maruz kalan heteroseksüel erkeklerin cinsel istismara maruz kalmayan heteroseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak cinsel istismara maruz kalma durumlarına göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir ($P<0,05$).

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak cinsel istismara maruz kalma durumlarına göre kendini suçlama, olumlu yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme, olayın değerini azaltma, felaketleştirme ve diğerlerini suçlama puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin cinsel istismara maruz kalma durumlarına göre ilişki ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.19. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Cinsel İstismar	Cinsel Yönelim	n	Ort.	S. Sapma	F	P
İlişki Ölçekleri Anketi Alt Boyutları	Korkulu Bağlanma	Var	Homoseksüel	70	15,29	4,96	0,248	0,62
			Heteroseksüel	26	15,50	5,26		
		Yok	Homoseksüel	80	16,05	4,25		
			Heteroseksüel	124	15,61	5,01		
	Kayıtsız Bağlanma	Var	Homoseksüel	70	23,90	4,08	2,179	0,14
			Heteroseksüel	26	21,69	3,53		
		Yok	Homoseksüel	80	23,59	4,25		
			Heteroseksüel	124	22,99	3,96		
	Güvenli Bağlanma	Var	Homoseksüel	70	20,93	5,67	0,001	0,97
			Heteroseksüel	26	20,19	3,90		
		Yok	Homoseksüel	80	19,94	5,28		
			Heteroseksüel	124	19,15	6,29		
Saplantılı Bağlanma	Var	Homoseksüel	70	18,03	4,06	0,022	0,88	
		Heteroseksüel	26	16,85	4,18			
	Yok	Homoseksüel	80	17,94	4,44			
		Heteroseksüel	124	16,56	5,32			

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak cinsel istismara maruz kalma durumlarına göre korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, güvenli bağlanma ve saplantılı bağlanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin fiziksel ihmale maruz kalma durumlarına göre bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.20. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Fiziksel İhmal	Cinsel Yönelim	n	Ort.	S. Sapma	F	P
Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	Kendini Suçlama	Var	Homoseksüel	51	10,88	3,17	0,427	0,51
			Heteroseksüel	55	12,22	3,58		
		Yok	Homoseksüel	99	11,17	3,13		
			Heteroseksüel	95	12,00	3,09		
	Kabul	Var	Homoseksüel	51	11,20	3,46	2,962	0,09
			Heteroseksüel	55	12,56	3,34		
		Yok	Homoseksüel	99	12,69	2,91		
			Heteroseksüel	95	12,75	3,08		
	Ruminasyon	Var	Homoseksüel	51	13,25	3,52	3,390	0,07
			Heteroseksüel	55	13,84	3,33		
		Yok	Homoseksüel	99	14,24	3,28		
			Heteroseksüel	95	13,31	3,53		
	Olumlu Yeniden Odaklanma	Var	Homoseksüel	51	9,45	3,58	0,960	0,33
			Heteroseksüel	55	9,91	3,92		
		Yok	Homoseksüel	99	10,67	3,86		
			Heteroseksüel	95	10,21	3,97		
	Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma	Var	Homoseksüel	51	12,27	3,89	9,340	0,00*
			Heteroseksüel	55	14,93	3,04		
		Yok	Homoseksüel	99	14,59	3,08		
			Heteroseksüel	95	14,78	3,42		
Olumlu Yeniden Değerlendirme	Var	Homoseksüel	51	12,02	4,47	2,315	0,13	
		Heteroseksüel	55	13,49	3,55			
	Yok	Homoseksüel	99	13,80	3,52			
		Heteroseksüel	95	13,85	4,00			
Olayın Değerini Azaltma	Var	Homoseksüel	51	11,53	4,40	0,495	0,48	
		Heteroseksüel	55	12,00	3,38			
	Yok	Homoseksüel	99	12,35	3,69			
		Heteroseksüel	95	12,18	3,78			
Felakletleştirme	Var	Homoseksüel	51	10,78	4,09	2,537	0,11	
		Heteroseksüel	55	8,85	3,71			
	Yok	Homoseksüel	99	9,38	4,01			
		Heteroseksüel	95	8,97	3,90			
Diğerlerini Suçlama	Var	Homoseksüel	51	10,20	3,56	0,045	0,83	
		Heteroseksüel	55	9,93	3,20			
	Yok	Homoseksüel	99	9,85	3,07			
		Heteroseksüel	95	9,41	3,48			

*P<0,05

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Fiziksel ihmale maruz kalan homoseksüel erkeklerin fiziksel ihmale maruz kalmayan homoseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha düşük olduğu; fiziksel ihmale maruz kalan heteroseksüel erkeklerin fiziksel ihmale maruz kalmayan heteroseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak fiziksel ihmale maruz kalma durumlarına göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak fiziksel ihmale maruz kalma durumlarına göre olayın kendini suçlama, kabul, ruminasyon, olumlu yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme, olayın

değerini azaltma, felaketleştirme ve diğerlerini suçlama puanları puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin fiziksel ihmale maruz kalma durumlarına göre ilişki ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.21. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

	N=300	Fiziksel İhmal	Cinsel Yönelim	n	Ort.	S. Sapma	F	P			
İlişki Ölçeği Anketi Alt Boyutları	Korkulu Bağlanma	Var	Homoseksüel	51	15,65	4,68	0,343	0,56			
			Heteroseksüel	55	15,98	5,22					
		Yok	Homoseksüel	99	15,72	4,58					
			Heteroseksüel	95	15,37	4,93					
		Kayıtsız Bağlanma	Var	Homoseksüel	51	23,08			4,42	1,947	0,16
				Heteroseksüel	55	23,00			3,68		
	Yok		Homoseksüel	99	24,07	4,01					
			Heteroseksüel	95	22,63	4,05					
	Güvenli Bağlanma		Var	Homoseksüel	51	20,14	5,90	0,188	0,67		
				Heteroseksüel	55	19,45	5,65				
		Yok	Homoseksüel	99	20,54	5,26					
			Heteroseksüel	95	19,25	6,14					
Saplantılı Bağlanma		Var	Homoseksüel	51	17,96	4,11	0,012			0,91	
			Heteroseksüel	55	16,67	4,99					
	Yok	Homoseksüel	99	17,99	4,35						
		Heteroseksüel	95	16,58	5,23						

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak fiziksel ihmale maruz kalma durumlarına göre korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, güvenli bağlanma ve saplantılı bağlanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Duygusal İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin duygusal ihmale maruz kalma durumlarına göre bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.22. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Duygusal İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	N=300	Duygusal İhmal	Cinsel Yönelim	n	Ort.	S. Sapma	F	P			
Kendini Suçlama	Var		Homoseksüel	67	11,31	3,32	0,029	0,86			
			Heteroseksüel	55	12,27	3,45					
	Yok		Homoseksüel	83	10,88	2,99					
			Heteroseksüel	95	11,97	3,18					
	Kabul	Var		Homoseksüel	67	11,88			3,43	2,915	0,09
				Heteroseksüel	55	13,15			3,36		
Yok			Homoseksüel	83	12,42	2,96					
			Heteroseksüel	95	12,41	3,04					
Ruminasyon		Var		Homoseksüel	67	13,78	3,23	1,998	0,16		
				Heteroseksüel	55	14,07	3,10				
	Yok		Homoseksüel	83	14,01	3,52					
			Heteroseksüel	95	13,17	3,63					
	Olumlu Yeniden Odaklanma	Var		Homoseksüel	67	10,01	3,65			0,337	0,56
				Heteroseksüel	55	10,16	4,26				
Yok			Homoseksüel	83	10,45	3,93					
			Heteroseksüel	95	10,06	3,77					
Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma		Var		Homoseksüel	67	12,97	3,61	3,561	0,06		
				Heteroseksüel	55	14,84	3,11				
	Yok		Homoseksüel	83	14,47	3,36					
			Heteroseksüel	95	14,83	3,38					
	Olumlu Yeniden Değerlendirme	Var		Homoseksüel	67	12,40	3,95			2,902	0,09
				Heteroseksüel	55	13,80	3,47				
Yok			Homoseksüel	83	13,83	3,84					
			Heteroseksüel	95	13,67	4,04					
Olayın Değerini Azaltma		Var		Homoseksüel	67	11,64	4,25	0,001	0,98		
				Heteroseksüel	55	11,64	3,22				
	Yok		Homoseksüel	83	12,42	3,69					
			Heteroseksüel	95	12,39	3,83					
	Felaketleştirme	Var		Homoseksüel	67	10,16	4,15			0,501	0,48
				Heteroseksüel	55	9,69	3,80				
Yok			Homoseksüel	83	9,61	4,02					
			Heteroseksüel	95	8,48	3,78					
Diğerlerini Suçlama		Var		Homoseksüel	67	10,00	3,22	0,084	0,77		
				Heteroseksüel	55	9,78	3,39				
	Yok		Homoseksüel	83	9,94	3,26					
			Heteroseksüel	95	9,49	3,38					

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak duygusal ihmale maruz kalma durumlarına göre kendini suçlama, kabul, ruminasyon, olumlu yeniden odaklanma, plan yapmaya yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme, olayın değerini azaltma, felaketleştirme ve diğerlerini suçlama puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Duygusal İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin duygusal ihmale maruz kalma durumlarına göre ilişki ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.23. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Duygusal İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Duygusal İhmal	Cinsel Yönelim	n	Ort.	S. Sapma	F	P
İlişki Ölçekleri Anketi Alt Boyutları	Korkulu Bağlanma	Var	Homoseksüel	67	16,48	4,65	0,065	0,80
			Heteroseksüel	55	16,67	4,81		
		Yok	Homoseksüel	83	15,06	4,48		
			Heteroseksüel	95	14,97	5,08		
	Kayıtsız Bağlanma	Var	Homoseksüel	67	23,49	4,19	0,203	0,65
			Heteroseksüel	55	22,76	4,24		
		Yok	Homoseksüel	83	23,93	4,16		
			Heteroseksüel	95	22,77	3,72		
	Güvenli Bağlanma	Var	Homoseksüel	67	20,21	5,34	0,379	0,54
			Heteroseksüel	55	18,58	5,46		
		Yok	Homoseksüel	83	20,55	5,59		
			Heteroseksüel	95	19,76	6,20		
Saplantılı Bağlanma	Var	Homoseksüel	67	18,19	4,06	0,099	0,75	
		Heteroseksüel	55	16,64	4,61			
	Yok	Homoseksüel	83	17,81	4,42			
		Heteroseksüel	95	16,60	5,43			

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak duygusal ihmale maruz kalma durumlarına göre korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, güvenli bağlanma ve saplantılı bağlanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Çocukluk Çağı Travma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin çocukluk çağı travma durumlarına göre bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.24. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Çocukluk Çağı Travma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının

N=300		Çocukluk Çağı Travma	Cinsel Yönelim	n	Ort.	S. Sapma	F	P			
Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	Kendini Suçlama	Var	Homoseksüel	94	11,18	3,40	0,198	0,66			
			Heteroseksüel	71	12,41	3,33					
		Yok	Homoseksüel	56	10,89	2,67					
			Heteroseksüel	79	11,78	3,21					
		Kabul	Var	Homoseksüel	94	11,85			3,34	1,641	0,20
				Heteroseksüel	71	12,72			3,37		
	Yok		Homoseksüel	56	12,73	2,82					
			Heteroseksüel	79	12,65	3,00					
	Ruminasyon		Var	Homoseksüel	94	13,81	3,56	2,706	0,10		
				Heteroseksüel	71	14,06	3,17				
		Yok	Homoseksüel	56	14,07	3,09					
			Heteroseksüel	79	13,00	3,65					
		Olumlu Yeniden Odaklanma	Var	Homoseksüel	94	10,06	3,66			0,121	0,73
				Heteroseksüel	71	10,00	4,39				
	Yok		Homoseksüel	56	10,57	4,05					
			Heteroseksüel	79	10,19	3,52					
	Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma		Var	Homoseksüel	94	13,12	3,72	7,384	0,01*		
				Heteroseksüel	71	15,00	3,47				
Yok		Homoseksüel	56	14,95	2,90						
		Heteroseksüel	79	14,68	3,10						
Olumlu Yeniden Değerlendirme		Var	Homoseksüel	94	12,57	4,07	3,013			0,08	
			Heteroseksüel	71	13,68	3,92					
	Yok	Homoseksüel	56	14,23	3,52						
		Heteroseksüel	79	13,76	3,77						
	Olayın Değerini Azaltma	Var	Homoseksüel	94	11,82	4,13		1,003	0,32		
			Heteroseksüel	71	12,23	3,44					
Yok		Homoseksüel	56	12,50	3,63						
		Heteroseksüel	79	12,01	3,80						
Felakletleştirme		Var	Homoseksüel	94	10,29	4,44	0,131			0,72	
			Heteroseksüel	71	9,70	3,86					
	Yok	Homoseksüel	56	9,14	3,31						
		Heteroseksüel	79	8,23	3,66						
	Diğerlerini Suçlama	Var	Homoseksüel	94	10,03	3,41		0,923	0,34		
			Heteroseksüel	71	10,08	3,36					
Yok		Homoseksüel	56	9,86	2,94						
		Heteroseksüel	79	9,16	3,35						

*P<0,05

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Çocukluk çağı travması olan homoseksüel erkeklerin çocukluk çağı travması olmayan homoseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha düşük olduğu; çocukluk çağı travması olan heteroseksüel erkeklerin çocukluk çağı travması olmayan heteroseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak çocukluk çağı travma durumlarına göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak çocukluk çağı travma durumlarına göre kendini suçlama, kabul, ruminasyon, olumlu yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme, olayın değerini azaltma,

felaketleştirme ve diğerlerini suçlama puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Çocukluk Çağı Travma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin çocukluk çağı travma durumlarına göre ilişki ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup

Tablo 4.25. Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Çocukluk Çağı Travma Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

	N=300	Çocukluk Çağı Travma	Cinsel Yönelim	n	Ort.	S. Sapma	F	P
İlişki Ölçekleri Anketi Alt Boyutları	Korkulu Bağlanma	Var	Homoseksüel	94	15,67	4,79	1,407	0,24
			Heteroseksüel	71	16,27	4,94		
		Yok	Homoseksüel	56	15,73	4,30		
			Heteroseksüel	79	14,99	5,07		
	Kayıtsız Bağlanma	Var	Homoseksüel	94	23,38	4,09	2,041	0,15
			Heteroseksüel	71	22,99	3,92		
		Yok	Homoseksüel	56	24,32	4,26		
			Heteroseksüel	79	22,57	3,91		
	Güvenli Bağlanma	Var	Homoseksüel	94	20,41	5,31	0,004	0,95
			Heteroseksüel	71	19,39	5,28		
		Yok	Homoseksüel	56	20,38	5,77		
			Heteroseksüel	79	19,27	6,52		
Saplantılı Bağlanma	Var	Homoseksüel	94	17,82	4,19	0,820	0,37	
		Heteroseksüel	71	16,92	5,10			
	Yok	Homoseksüel	56	18,25	4,38			
		Heteroseksüel	79	16,34	5,17			

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin cinsel yönelimlerine bağlı olarak çocukluk çağı travma durumlarına göre korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, güvenli bağlanma ve saplantılı bağlanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Yaşlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin yaşlarına göre bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.26. Yaşlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının

	N=300	Cinsel Yönelim	Yaş	n	Ort.	S. Sapma	F	P	
Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	Kendini Suçlama	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	11,59	3,12	1,780	0,18	
			25 Yaş ve Üstü	68	10,46	3,06			
		Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	12,14	3,21			
	Kabul	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	12,77	3,12	3,149	0,08	
				25 Yaş ve Üstü	68	11,47			3,11
			Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	12,68			3,11
Ruminasyon		Homoseksüel	18-24 Yaş	82	14,44	3,31	0,130	0,72	
				25 Yaş ve Üstü	68	13,26			3,39
			Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	13,87			3,32
	Olumlu Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	14,50	3,18	3,070	0,08	
				25 Yaş ve Üstü	68	9,97			3,71
			Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	9,66			3,84
Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma		Homoseksüel	18-24 Yaş	82	14,50	3,18	9,656	0,00*	
				25 Yaş ve Üstü	68	12,96			3,79
			Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	14,46			3,38
	Olumlu Yeniden Değerlendirme	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	13,51	4,02	3,013	0,08	
				25 Yaş ve Üstü	68	12,81			3,85
			Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	13,36			4,01
Olayın Değerini Azaltma		Homoseksüel	18-24 Yaş	82	12,43	3,80	2,063	0,15	
				25 Yaş ve Üstü	68	11,65			4,12
			Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	11,91			3,86
	Felaketleştirme	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	10,54	4,12	0,569	0,45	
				25 Yaş ve Üstü	68	9,04			3,90
			Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	9,26			4,09
Diğerlerini Suçlama		Homoseksüel	18-24 Yaş	82	10,50	3,32	0,811	0,37	
				25 Yaş ve Üstü	68	9,32			3,02
			Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	9,80			3,47
				25 Yaş ve Üstü	63	9,32	3,25		

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

*P<0,05

18-24 yaş arasında olan homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha yüksek olduğu; 25 yaş ve üstünde olan homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha düşük olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin yaşlarına bağlı olarak cinsel yönelimlerine göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin yaşlarına bağlı olarak cinsel yönelimlerine göre kendini suçlama, kabul, ruminasyon, olumlu yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme, olayın değerini azaltma, felaketleştirme ve diğerlerini suçlama puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir (P>0,05).

Yaşlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin yaşlarına göre ilişki ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.27. Yaşlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Cinsel Yönelim	Yaş	n	Ort.	S. Sapma	F	P
İlişki Ölçekleri Anketi Alt Boyutları	Korkulu Bağlanma	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	16,09	4,79	0,062	0,80
			25 Yaş ve Üstü	68	15,22	4,34		
		Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	15,84	5,00		
			25 Yaş ve Üstü	63	15,25	5,11		
	Kayıtsız Bağlanma	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	23,45	4,18	0,031	0,86
			25 Yaş ve Üstü	68	24,07	4,14		
		Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	22,57	4,00		
			25 Yaş ve Üstü	63	23,03	3,79		
	Güvenli Bağlanma	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	21,16	5,35	4,401	0,04*
			25 Yaş ve Üstü	68	19,49	5,50		
		Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	18,86	6,55		
			25 Yaş ve Üstü	63	19,97	4,98		
Saplantılı Bağlanma	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	18,40	4,47	0,652	0,42	
		25 Yaş ve Üstü	68	17,47	3,95			
	Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	16,63	5,56			
		25 Yaş ve Üstü	63	16,59	4,51			

*P<0,05

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

18-24 yaş arasında olan homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre güvenli bağlanma puanlarının daha yüksek olduğu; 25 yaş ve üstü homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre güvenli bağlanma puanlarının daha düşük olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin yaşlarına bağlı olarak cinsel yönelimlerine göre güvenli bağlanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin yaşlarına bağlı olarak cinsel yönelimlerine göre korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma ve saplantılı bağlanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir (P>0,05).

Yaşlarına Bağlı Olarak Çocukluk Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin yaşlarına göre çocukluk çağı travma ölçeği ve alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.28. Yaşlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Cinsel Yönelim	Yaş	n	Ort.	S. Sapma	F	P
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyutları	Fiziksel İstismar	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	6,07	2,52	0,079	0,78
			25 Yaş ve Üstü	68	6,74	3,37		
		Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	6,21	2,74		
			25 Yaş ve Üstü	63	7,08	4,29		
	Duygusal İstismar	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	8,83	4,26	2,111	0,15
			25 Yaş ve Üstü	68	8,04	3,73		
		Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	7,36	3,57		
			25 Yaş ve Üstü	63	7,92	4,42		
	Cinsel İstismar	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	8,06	5,35	0,390	0,53
			25 Yaş ve Üstü	68	7,78	4,59		
		Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	5,69	2,35		
			25 Yaş ve Üstü	63	5,98	2,67		
Fiziksel İhmal	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	6,89	2,59	2,834	0,09	
		25 Yaş ve Üstü	68	7,85	3,15			
	Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	7,22	2,55			
		25 Yaş ve Üstü	63	7,11	2,67			
Duygusal İhmal	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	11,85	5,32	0,000	0,98	
		25 Yaş ve Üstü	68	12,57	5,57			
	Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	11,00	4,73			
		25 Yaş ve Üstü	63	11,75	4,49			
Çocukluk Çağı Travma	Homoseksüel	18-24 Yaş	82	41,71	14,08	0,124	0,73	
		25 Yaş ve Üstü	68	42,99	13,46			
	Heteroseksüel	18-24 Yaş	87	37,47	11,33			
		25 Yaş ve Üstü	63	39,84	14,67			

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin yaşlarına bağlı olarak cinsel yönelimlerine göre fiziksel istismar, duygusal istismar, cinsel istismar, duygusal ihmal, fiziksel ihmal ve çocukluk çağı travma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Eğitim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin eğitim durumlarına göre bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.29. Eğitim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının

N=300		Cinsel Yönelim	Eğitim Durumu	n	Ort.	S. Sapma	F	P
Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	Kendini Suçlama	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	11,46	3,37	0,001	0,97
			Üniversite ve Üstü	96	10,85	2,99		
	Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	12,43	3,52	1,013	0,32	
		Üniversite ve Üstü	89	11,84	3,09			
	Kabul	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	12,48	3,30	0,268	0,61
			Üniversite ve Üstü	96	12,01	3,11		
	Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	12,51	3,33	0,010	0,92	
		Üniversite ve Üstü	89	12,80	3,07			
	Ruminasyon	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	14,43	3,49	1,547	0,22
			Üniversite ve Üstü	96	13,61	3,31		
	Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	14,23	3,43	0,003	0,96	
		Üniversite ve Üstü	89	13,00	3,41			
	Olumlu Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	9,85	3,97	0,746	0,39
			Üniversite ve Üstü	96	10,48	3,71		
	Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	9,67	3,76	3,835	0,05	
		Üniversite ve Üstü	89	10,39	4,05			
	Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	13,69	3,94	0,779	0,38
			Üniversite ve Üstü	96	13,86	3,31		
Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	14,13	3,38	9,47	3,18		
	Üniversite ve Üstü	89	15,31	3,12				
Olumlu Yeniden Değerlendirme	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	12,91	4,59	0,003	0,96	
		Üniversite ve Üstü	96	13,35	3,55			
Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	13,43	3,36	0,746	0,39		
	Üniversite ve Üstü	89	13,92	4,13				
Olayın Değerini Azaltma	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	11,61	4,67	0,746	0,39	
		Üniversite ve Üstü	96	12,33	3,48			
Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	12,15	3,55	3,835	0,05		
	Üniversite ve Üstü	89	12,09	3,70				
Felaketleştirme	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	11,00	4,43	3,835	0,05	
		Üniversite ve Üstü	96	9,22	3,74			
Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	8,90	3,71	0,779	0,38		
	Üniversite ve Üstü	89	8,94	3,91				
Diğerlerini Suçlama	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	10,61	3,64	0,779	0,38	
		Üniversite ve Üstü	96	9,60	2,94			
Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	9,79	3,66	9,47	3,18		
	Üniversite ve Üstü	89	9,47	3,18				

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin eğitim durumlarına bağlı olarak cinsel yönelimlerine göre kendini suçlama, kabul, ruminasyon, olumlu yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme, plan yapmaya yeniden odaklanma, olayın değerini azaltma, felaketleştirme ve diğerlerini suçlama puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Eğitim Durumlarına Bağlı Olarak Çocukluk Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin eğitim durumlarına göre ilişki ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.30. Eğitim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

	N=300	Cinsel Yönelim	Eğitim Durumu	n	Ort.	S. Sapma	F	P	
İlişki Ölçekleri Anketi Alt Boyutları	Korkulu Bağlanma	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	15,24	4,61	0,290	0,59	
			Üniversite ve Üstü	96	15,95	4,60			
		Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	15,54	5,09			
				Üniversite ve Üstü	89	15,63	5,02		
	Kayıtsız Bağlanma	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	21,94	4,51	3,422	0,07	
			Üniversite ve Üstü	96	24,74	3,61			
		Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	22,13	4,29			
				Üniversite ve Üstü	89	23,20	3,58		
	Güvenli Bağlanma	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	21,41	5,92	2,785	0,10	
			Üniversite ve Üstü	96	19,83	5,14			
		Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	18,92	6,10			
				Üniversite ve Üstü	89	19,61	5,86		
Saplantılı Bağlanma	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	18,56	4,46	0,474	0,49		
		Üniversite ve Üstü	96	17,66	4,12				
	Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	16,69	4,84				
			Üniversite ve Üstü	89	16,56	5,35			

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin eğitim durumlarına bağlı olarak cinsel yönelimlerine göre korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, güvenli bağlanma ve saplantılı bağlanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Eğitim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin eğitim durumlarına göre çocukluk çağı travma ölçeği ve alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.31. Eğitim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Cinsel Yönelim	Eğitim Durumu	n	Ort.	S. Sapma	F	P
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyutları	Fiziksel İstismar	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	6,43	2,42	0,033	0,86
			Üniversite ve Üstü	96	6,34	3,22		
		Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	6,70	3,84		
			Üniversite ve Üstü	89	6,48	3,25		
	Duygusal İstismar	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	9,70	4,77	2,508	0,11
			Üniversite ve Üstü	96	7,78	3,39		
		Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	7,85	4,18		
			Üniversite ve Üstü	89	7,42	3,79		
	Cinsel İstismar	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	7,85	5,39	0,582	0,45
			Üniversite ve Üstü	96	7,98	4,80		
		Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	6,16	3,23		
			Üniversite ve Üstü	89	5,57	1,80		
Fiziksel İhmal	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	7,85	3,09	0,253	0,62	
		Üniversite ve Üstü	96	7,03	2,74			
	Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	7,85	3,03			
		Üniversite ve Üstü	89	6,71	2,13			
Duygusal İhmal	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	14,24	6,21	5,065	0,03*	
		Üniversite ve Üstü	96	11,02	4,58			
	Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	11,66	4,89			
		Üniversite ve Üstü	89	11,08	4,46			
Çocukluk Çağı Travma	Homoseksüel	Yüksekokul ve Altı	54	46,07	14,84	0,886	0,35	
		Üniversite ve Üstü	96	40,16	12,72			
	Heteroseksüel	Yüksekokul ve Altı	61	40,23	14,13			
		Üniversite ve Üstü	89	37,26	11,82			

*P<0,05

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Yüksekokul ve altında eğitimi olan homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre duygusal ihmal puanlarının daha yüksek olduğu; üniversite ve üstünde eğitimi olan homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre duygusal ihmal puanlarının daha düşük olduğu gözlenmiştir. Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin eğitim durumlarına bağlı olarak cinsel yönelimlerine göre duygusal ihmal puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu gözlenmiştir (P<0,05).

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin eğitim durumlarına bağlı olarak cinsel yönelimlerine göre fiziksel istismar, duygusal istismar, cinsel istismar, fiziksel ihmal ve çocukluk çağı travma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir (P>0,05).

Kardeş Sayılarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin kardeş sayılarına göre bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.32. Kardeş Sayılarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının

N=300		Cinsel Yönelim	Kardeş Sayısı	n	Ort.	S. Sapma	F	P
Kendini Suçlama	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	11,05	2,97	0,098	0,91	
		1 Kardeş	56	11,43	3,12			
		2 Kardeş ve Üstü	73	10,81	3,21			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	11,70	3,03			
		1 Kardeş	77	12,29	3,27			
		2 Kardeş ve Üstü	53	11,92	3,40			
Kabul	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	12,14	3,69	0,301	0,74	
		1 Kardeş	56	12,52	2,99			
		2 Kardeş ve Üstü	73	11,93	3,18			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	12,60	2,23			
		1 Kardeş	77	13,18	3,21			
		2 Kardeş ve Üstü	53	11,98	3,32			
Ruminasyon	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	14,00	2,26	0,813	0,44	
		1 Kardeş	56	13,95	3,32			
		2 Kardeş ve Üstü	73	13,85	3,72			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	14,55	3,40			
		1 Kardeş	77	13,65	3,44			
		2 Kardeş ve Üstü	53	12,89	3,46			
Olumlu Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	9,86	3,84	0,699	0,50	
		1 Kardeş	56	10,41	3,90			
		2 Kardeş ve Üstü	73	10,25	3,76			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	9,10	3,09			
		1 Kardeş	77	9,91	3,98			
		2 Kardeş ve Üstü	53	10,75	4,12			
Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	14,67	3,02	0,790	0,46	
		1 Kardeş	56	13,70	3,74			
		2 Kardeş ve Üstü	73	13,63	3,53			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	14,45	2,59			
		1 Kardeş	77	15,00	3,07			
		2 Kardeş ve Üstü	53	14,74	3,78			
Olumlu Yeniden Değerlendirme	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	13,29	4,73	0,073	0,93	
		1 Kardeş	56	13,05	3,83			
		2 Kardeş ve Üstü	73	13,27	3,84			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	13,50	3,17			
		1 Kardeş	77	13,77	4,13			
		2 Kardeş ve Üstü	53	13,74	3,67			
Olayın Değerini Azaltma	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	11,81	3,89	0,353	0,70	
		1 Kardeş	56	12,25	4,08			
		2 Kardeş ve Üstü	73	12,01	3,92			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	11,60	3,42			
		1 Kardeş	77	11,97	3,95			
		2 Kardeş ve Üstü	53	12,51	3,20			
Felaketleştirme	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	8,29	3,47	0,450	0,64	
		1 Kardeş	56	10,02	4,03			
		2 Kardeş ve Üstü	73	10,19	4,22			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	8,40	3,02			
		1 Kardeş	77	9,04	3,86			
		2 Kardeş ve Üstü	53	8,96	4,07			
Diğerlerini Suçlama	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	9,48	2,48	0,963	0,38	
		1 Kardeş	56	9,96	3,08			
		2 Kardeş ve Üstü	73	10,11	3,55			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	9,75	3,68			
		1 Kardeş	77	9,92	3,18			
		2 Kardeş ve Üstü	53	9,08	3,54			

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde kardeş sayılarına bağlı olarak erkeklerin cinsel yönelimlerine göre kendini suçlama, kabul, ruminasyon, olumlu yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme, plan yapmaya yeniden odaklanma, olayın değerini azaltma, felaketleştirme ve diğerlerini suçlama puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Kardeş Sayılarına Bağlı Olarak Çocukluk Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin kardeş sayılarına göre ilişki ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.33. Kardeş Sayılarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Cinsel Yönelim	Kardeş Sayısı	n	Ort.	S. Sapma	F	P
İlişki Ölçekleri Anketi Alt Boyutları	Korkulu Bağlanma	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	17,38	3,65	0,684	0,51
			1 Kardeş	56	15,50	4,78		
			2 Kardeş ve Üstü	73	15,36	4,65		
		Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	15,65	5,76		
			1 Kardeş	77	15,78	5,12		
			2 Kardeş ve Üstü	53	15,30	4,69		
	Kayıtsız Bağlanma	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	24,29	3,85	2,648	0,07
			1 Kardeş	56	24,52	3,91		
			2 Kardeş ve Üstü	73	22,97	4,35		
		Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	23,00	4,21		
			1 Kardeş	77	22,42	3,82		
			2 Kardeş ve Üstü	53	23,19	3,95		
Güvenli Bağlanma	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	19,57	5,03	0,175	0,84	
		1 Kardeş	56	21,63	4,78			
		2 Kardeş ve Üstü	73	19,70	5,96			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	17,90	5,27			
		1 Kardeş	77	20,01	6,44			
		2 Kardeş ve Üstü	53	18,87	5,37			
Saplantılı Bağlanma	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	18,71	3,64	0,174	0,84	
		1 Kardeş	56	19,29	4,06			
		2 Kardeş ve Üstü	73	16,77	4,27			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	17,10	4,38			
		1 Kardeş	77	17,29	5,31			
		2 Kardeş ve Üstü	53	15,45	5,00			

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde kardeş sayılarına bağlı olarak erkeklerin cinsel yönelimlerine göre korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, güvenli bağlanma ve saplantılı bağlanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Kardeş Sayılarına Bağlı Olarak Çocukluk Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin kardeş sayılarına göre çocukluk çağı travma ölçeği ve alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.34. Kardeş Sayılarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Cinsel Yönelim	Kardeş Sayısı	n	Ort.	S. Sapma	F	P
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyutları	Fiziksel İstismar	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	7,43	4,35	2,122	0,12
			1 Kardeş	56	6,25	2,98		
			2 Kardeş ve Üstü	73	6,16	2,35		
		Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	5,70	1,87		
			1 Kardeş	77	6,69	3,63		
			2 Kardeş ve Üstü	53	6,74	3,75		
	Duygusal İstismar	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	8,48	3,28	0,248	0,78
			1 Kardeş	56	8,68	4,47		
			2 Kardeş ve Üstü	73	8,32	3,92		
		Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	6,95	2,72		
			1 Kardeş	77	8,05	4,48		
			2 Kardeş ve Üstü	53	7,17	3,44		
Cinsel İstismar	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	7,29	3,80	1,129	0,33	
		1 Kardeş	56	8,84	6,12			
		2 Kardeş ve Üstü	73	7,42	4,26			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	5,60	1,76			
		1 Kardeş	77	5,84	2,58			
		2 Kardeş ve Üstü	53	5,85	2,62			
Fiziksel İhmal	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	7,86	3,18	0,898	0,41	
		1 Kardeş	56	6,84	2,77			
		2 Kardeş ve Üstü	73	7,55	2,87			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	6,75	2,49			
		1 Kardeş	77	6,91	2,32			
		2 Kardeş ve Üstü	53	7,72	2,93			
Duygusal İhmal	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	13,05	5,27	1,393	0,25	
		1 Kardeş	56	11,29	5,18			
		2 Kardeş ve Üstü	73	12,62	5,64			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	10,90	4,83			
		1 Kardeş	77	11,56	4,68			
		2 Kardeş ve Üstü	53	11,11	4,54			
Çocukluk Çağı Travma	Homoseksüel	Kardeş Yok	21	44,10	13,84	0,644	0,53	
		1 Kardeş	56	41,89	15,44			
		2 Kardeş ve Üstü	73	42,07	12,49			
	Heteroseksüel	Kardeş Yok	20	35,90	10,33			
		1 Kardeş	77	39,05	13,49			
		2 Kardeş ve Üstü	53	38,58	12,83			

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde kardeş sayılarına bağlı olarak erkeklerin cinsel yönelimlerine göre fiziksel istismar, duygusal istismar, cinsel istismar, fiziksel ihmal, duygusal ihmal ve çocukluk çağı travma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Romantik İlişkisi Olma Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin romantik ilişkisi olma durumlarına göre bilişsel duygu düzenleme ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.35. Romantik İlişkisi Olma Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının

N=300	Cinsel Yönelim	Romantik İlişkiniz Var Mı?	n	Ort.	S. Sapma	F	P			
Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyutları	Kendini Suçlama	Homoseksüel	Evet	76	11,03	3,11	0,087	0,77		
		Hayır	74	11,12	3,19					
	Heteroseksüel	Evet	72	11,92	3,30					
		Hayır	78	12,23	3,26					
	Kabul	Homoseksüel	Evet	76	11,80	2,88			0,745	0,39
		Hayır	74	12,57	3,43					
Heteroseksüel	Evet	72	12,61	3,22						
	Hayır	78	12,74	3,14						
Ruminasyon	Homoseksüel	Evet	76	14,11	3,45	0,057	0,81			
	Hayır	74	13,70	3,33						
Heteroseksüel	Evet	72	13,61	3,13						
	Hayır	78	13,40	3,75						
Olumlu Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	Evet	76	11,20	4,02			3,276	0,07	
	Hayır	74	9,28	3,32						
Heteroseksüel	Evet	72	10,26	4,20						
	Hayır	78	9,95	3,70						
Plan Yapmaya Yeniden Odaklanma	Homoseksüel	Evet	76	14,34	3,56	0,379	0,54			
	Hayır	74	13,24	3,46						
Heteroseksüel	Evet	72	15,65	3,20						
	Hayır	78	14,08	3,17						
Olumlu Yeniden Değerlendirme	Homoseksüel	Evet	76	13,79	3,66			0,153	0,70	
	Hayır	74	12,58	4,15						
Heteroseksüel	Evet	72	14,17	3,87						
	Hayır	78	13,31	3,77						
Olayın Değerini Azaltma	Homoseksüel	Evet	76	12,37	3,81	0,068	0,80			
	Hayır	74	11,77	4,10						
Heteroseksüel	Evet	72	12,31	3,82						
	Hayır	78	11,94	3,45						
Felaketleştirme	Homoseksüel	Evet	76	9,82	4,08			0,236	0,63	
	Hayır	74	9,91	4,11						
Heteroseksüel	Evet	72	9,11	3,86						
	Hayır	78	8,76	3,79						
Diğerlerini Suçlama	Homoseksüel	Evet	76	9,99	3,22	0,034	0,85			
	Hayır	74	9,95	3,27						
Heteroseksüel	Evet	72	9,69	3,31						
	Hayır	78	9,51	3,46						

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin romantik ilişkisi olma durumlarına bağlı olarak cinsel yönelimlerine göre kendini suçlama, kabul, ruminasyon, olumlu yeniden odaklanma, plan yapmaya yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme, olayın değerini azaltma, felaketleştirme ve diğerlerini suçlama puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Romantik İlişkisi Olma Durumlarına Bağlı Olarak Çocukluk Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin romantik ilişkisi olma durumlarına göre ilişki ölçeği alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.36. Romantik İlişkisi Olma Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

N=300		Cinsel Yönelim	Romantik İlişkiniz Var mı?	n	Ort.	S. Sapma	F	P
İlişki Ölçekleri Anketi Alt Boyutları	Korkulu Bağlanma	Homoseksüel	Evet	76	15,36	4,79	0,489	0,49
			Hayır	74	16,04	4,40		
		Heteroseksüel	Evet	72	14,83	5,02		
			Hayır	78	16,29	4,97		
	Kayıtsız Bağlanma	Homoseksüel	Evet	76	24,01	4,04	0,969	0,33
			Hayır	74	23,45	4,29		
		Heteroseksüel	Evet	72	22,58	4,28		
			Hayır	78	22,94	3,55		
	Güvenli Bağlanma	Homoseksüel	Evet	76	19,70	5,50	0,717	0,40
			Hayır	74	21,12	5,37		
		Heteroseksüel	Evet	72	19,17	5,27		
			Hayır	78	19,47	6,54		
Saplantılı Bağlanma	Homoseksüel	Evet	76	17,24	3,90	0,161	0,69	
		Hayır	74	18,74	4,49			
	Heteroseksüel	Evet	72	16,06	4,77			
		Hayır	78	17,13	5,42			

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin romantik ilişkisi olma durumlarına bağlı olarak cinsel yönelimlerine göre korkulu bağlanma, kayıtsız bağlanma, güvenli bağlanma ve saplantılı bağlanma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

Romantik İlişkisi Olma Durumlarına Bağlı Olarak Çocukluk Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

Homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin romantik ilişkisi olma durumlarına göre çocukluk çağı travma ölçeği ve alt boyut puanlarının farklılık gösterip göstermediği değerlendirilmiş olup sonuçlar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4.37. Romantik İlişkisi Olma Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırılması

	N=300	Cinsel Yönelim	Romantik İlişkiniz Var Mı?	n	Ort.	S. Sapma	F	P			
Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyutları	Fiziksel İstismar	Homoseksüel	Evet	76	6,55	3,38	0,293	0,59			
			Hayır	74	6,19	2,42					
		Heteroseksüel	Evet	72	6,97	3,79					
			Hayır	78	6,21	3,16					
		Duygusal İstismar	Homoseksüel	Evet	76	8,12			4,12	0,715	0,40
				Hayır	74	8,84			3,93		
	Heteroseksüel		Evet	72	7,63	3,97					
			Hayır	78	7,56	3,94					
	Cinsel İstismar		Homoseksüel	Evet	76	8,12	5,39	0,063	0,80		
				Hayır	74	7,74	4,61				
		Heteroseksüel	Evet	72	5,89	2,62					
			Hayır	78	5,74	2,37					
		Fiziksel İhmal	Homoseksüel	Evet	76	7,13	2,90			1,138	0,29
				Hayır	74	7,53	2,88				
	Heteroseksüel		Evet	72	7,32	2,62					
			Hayır	78	7,04	2,57					
	Duygusal İhmal		Homoseksüel	Evet	76	11,58	5,16	1,711	0,19		
				Hayır	74	12,80	5,66				
Heteroseksüel		Evet	72	11,47	4,49						
		Hayır	78	11,17	4,77						
Çocukluk Çağı Travma		Homoseksüel	Evet	76	41,50	14,45	1,048			0,31	
			Hayır	74	43,09	13,08					
	Heteroseksüel	Evet	72	39,28	13,45						
		Hayır	78	37,72	12,30						

F= Çok Faktörlü Varyans Analizi

Test sonucunu değerlendirdiğimizde erkeklerin romantik ilişkisi olma durumlarına bağlı olarak cinsel yönelimlerine göre fiziksel istismar, duygusal istismar, cinsel istismar, fiziksel ihmal, duygusal ihmal ve çocukluk çağı travma puanları arasındaki farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olmadığı gözlenmiştir ($P>0,05$).

5.BÖLÜM

TARTIŞMA

Çocukluk döneminde yaşanan olumsuz deneyimlerin yetişkin bağlanma modellerinin bir değişkeni olduğu görülmektedir. Bu tarz yaşantıların bireyin kendisi ve çevresi hakkında yanlış inançlar geliştirmesinde birbirleri ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda yapılan araştırmada; çocukluk çağı travmaları ile bağlanma stilleri ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri arasındaki ilişki farklı değişkenler açısından değerlendirilmiştir.

5.1. Hipotezlere Yönelik Bulguların Tartışılması

Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanları ile Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanları Arasındaki Korelasyona Yönelik Bulguların Tartışılması

Çocukluk dönemi ihmal ve istismar yaşantılarının bireyin yaşamındaki en ciddi tehdit edici ve stres yaratan yaşantılardan biri olduğu varsayıldığında bu travmatik yaşantılardan sonra kullanılan bilişsel duygu düzenleme stratejilerinde farklılıklar meydana gelebilir. (Kaya ve Çeçen, 2016)

Yaşanan istismar ile kişinin kendini suçlaması arasındaki ilişkiyi inceleyen McGee ve arkadaşları (2001), 11-17 yaş arası dönemde ihmal ve istismar deneyimi olan ergenlerin, bilişsel ve duygusal boyutta kendisini suçlama belirtileri gösterdikleri görülmüştür. Özellikle duygusal olarak kendini ve faili affetme, faili suçlama gibi düşüncelerinin olduğuna atıfta bulunmuşlardır. Bu araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular; kendini suçlama ile fiziksel ve duygusal istismar arasında çıkan aynı yönde ilişki literatür ile paralellik göstermektedir. Ayrıca ortaya çıkan bu ilişki ile ilgili; istismar yaşantısı olan bireylerde kendini değersiz görme ve kendini suçlama davranışlarının depresyona sebep olduğu bildirilmektedir. (Peleikis ve ark., 2005, s. 31). Bu kişilerin ilişkilerinde kendine güvensiz ve mutsuz hissettikleri bildirilmiştir.

Uyumsuz bilişsel duygu düzenleme stratejileri ile çocukluk çağı travma alt boyutları arasındaki ilişkiye bakıldığında aralarında anlamlı ilişki olduğu bulgular arasındadır. Literatürde ise çocukluk çağında yaşanan ihmal ve istismar

yaşantılarının duygu düzenleme becerilerinde bozucu bir etkisi olduğu Choi ve Oh (2014) tarafından belirtilmiş olup özellikle bu durumun psikolojik açıdan uyum sorunlarına neden olduğu kanıtlanmıştır. Bilim'in (2012) araştırmasında ise duygu düzenlemeye dair yaşanan problemlerde, çocukluk dönemine ait travmaların tam aracılık rolü olması dikkat çekmektedir. Araştırmanın hipotezi çerçevesinde bu kavramların yetişkinlik döneminde duygu düzenleme ve başa çıkma stratejileri açısından olumsuz sonuçlar doğuracağı düşünülmektedir. Bir diğer çalışmada ise, çocuklukta yaşanan fiziksel istismarın yetişkinlik dönemindeki olumlu ve olumsuz baş etme stratejilerini etkilediği bulgularına rastlanmaktadır. Bu araştırmaların ise hipotezi desteklediği görülmektedir. (Runtz ve Schollow, 1997)

Uyumlu stratejiler açısından ele alındığında, çocukluk çağı ihmal ve istismarının alt boyutları arasında negatif yönde bir ilişki olduğu dikkat çekmektedir. Alan yazın incelendiğinde hem Türkiye'de, hem de dünyada bu ilişkiyi araştıran çalışmalara rastlanmamaktadır. Fakat kaynaklara bakıldığında benzer ölçeklerin kullanıldığı ve bunların sonucunda ise; çocukluk çağı travmalarının iyimserlik düşünceleri ile negatif yönde ilişkisi olduğu bazı çalışmalarda görülmektedir (Mersky ve Topitzes, 2010). Bu da ters yönde çıkan sonuçları destekler niteliktedir. Olumlu yeniden odaklanma, kabul, plan yapmaya yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme, olayın değerini azaltma gibi uyumlu stratejilerin olumsuz deneyimlerin bir varyansı olabileceği yönünde vurgular da bulunmaktadır. (Kaya, 2015). Çalışmamızdaki bulguların paradoksal seyri travma sonrası büyümeye göndermede bulunuyor olabilir. Ancak literatür verileri daha fazla tartışmaya imkan vermemektedir. Bu kapsamda literatürün zenginleştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması ve ilişkiyi etkileyen diğer kaynakların incelenmesi gerekmektedir.

Bağlanma Stillerine Göre Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırmalı Tartışması

Farklı ekollerden gelme kuramcılarının birçoğuna göre, çocukluk dönemine ait deneyimlerin ve içsel çalışan modellerin yetişkinlikte önemli etkilerinin olduğu ifade edilmektedir (Fraley ve Shaver, 2000). Çalışmanın bulguları göz önünde bulundurulduğunda erkeklerin bağlanma stillerine göre çocukluk çağı travmaları ve alt boyut puanları arasındaki farklılıkların anlamlı bulunmamıştır. Alan yazına bakıldığında; Çağatay (2014) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan

çalışmada korkulu ve güvenli bağlanma ile istismar türleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Aynı şekilde, Deniz (2006) tarafından ergenler üzerine yapılan çalışmada, güvenli, korkulu ve kayıtsız bağlanma stilleri ile çocukluk çağı travma alt boyutları arasında ilişkiye rastlanmamıştır. Çalışmanın sonuçları Türkiye örnekleminde yapılan çalışmaların bulguları ile paralellik göstermektedir.

Yabancı kaynaklar incelendiğinde, NAİC (2005), tarafından yapılan bir çalışmada, çocukluk çağı travmaları ile güvenli bağlanma arasında olumlu bir ilişki bulunurken, Mullen ve arkadaşları (1996), çocukluk çağı travmaları ve bağlanma bozuklukları arasında anlamlı bir ilişki bulmuştur. Woke ve arkadaşları (1996), benzer biçimde çocukluk döneminde istismar yaşayan bireylerin bağlanma bozukluğu gösterdiğini ifade etmektedirler. Bu tarz problemlere sahip bireylerde, ilişki içerisinde bulunduğu kişi veya kişiler ile ayrılma süreçlerinde zorlanma yaşanabilir. Hatta saplantılı bağlanma gösteren kişilerin, ilişkilerde daha takıntılı düşünce biçimine sahip oldukları ve daima ilişkilerini düşünmeye yoğunlaştıkları görülmektedir. Bunun temelinde ise çocukluk çağı travmaları olduğu düşünülmektedir. (Bartholomew ve Horowitz, 1991).

Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırmalı Tartışması

Literatüre bakıldığında BDDS ve cinsiyet değişkeni açısından çalışmalar olduğu görülmekle birlikte cinsel yönelim bileşeninin bu denklemde ele alınmadığı görülmüştür.

Çalışmanın sonucunda, homoseksüel erkeklerin uyumsuz BDDS'den kendini suçlama puanlarının ve uyumlu stratejilerden ise plana yeniden odaklanma puanlarının heteroseksüel erkeklere göre daha düşük olduğu bulunmuştur. Ayrıca uyumsuz stratejilerden felaketleştirme puanlarının heteroseksüel erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Alan yazında yapılan cinsiyet faktörü açısından sonuçlara bakıldığında, kendini suçlama stratejisinin kadınlarda, plana yeniden odaklama stratejisinin ise erkeklerde daha fazla olduğu bilinmektedir. (Zlomke ve Hahn, 2010). Türkiye'de yapılan bir tez çalışmasında ise, cinsiyet bakımından bir farklılaşma olmadığı ileri sürülmüştür (Ataman, 2011). Bir başka çalışmada ise erkeklerin kadınlara göre uyumlu stratejileri daha çok kullandığı görülmüştür (Öngen,2010).

Bu sonuçlara bakıldığında çalışmadan elde edilen verilerin desteklenmesi ve tartışılması için ne ülkemizde ne de dünyada yeterince veri olmadığı, cinsel yönelimi konu alan çalışmaların dikkat çekici derecede az olduğu pek çok kez görülmüştür. Özellikle homoseksüel ve heteroseksüel bireyler açısından bu stratejilerin farklılık gösterme gerekçelerinin farklı boyutlarda araştırılması, hatta bu stratejilerin tüm LGBTQ ile ele alınması daha verimli sonuçlara ulaşmada etkili olabilir.

Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırmalı Tartışması

Araştırmanın bulgularına bakıldığında, homoseksüel erkeklerin duygusal ve cinsel istismar puanları ile travma düzeyi puanlarının heteroseksüel erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Diğer değişkenler açısından ise bir farklılık gözlenmemiştir.

Tjaden ve arkadaşları (1999), tarafından yapılan çalışmada homoseksüel erkeklerde duygusal ve cinsel anlamda ihmal ve istismarın daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Aynı şekilde Türkiye’de yapılan bir çalışmada ise, özellikle duygusal istismar ve ihmalin erkek homoseksüel bireylerde, heteroseksüel erkeklere göre daha fazla olduğu bulunmuştur (Yıldız, 2003). Özellikle cinsel yönelimi sebebi ile birçok homoseksüel bireyin sosyal anlamda sorunlar yaşadığı bilinmektedir. Bu yaşanan stres ile çocukluk çağı duygusal istismar ve ihmalinin pozitif anlamda ilişkili olduğu yapılan araştırmalar sonucu bilinmektedir (Yıldız, 2003). Bu sonuçlara bakıldığında cinsel yönelim açısından bilişsel duygu düzenleme stratejilerinde ortaya çıkan farklılığı açıklayabilir niteliktedir. Çünkü iki grup arasında çıkan bu ihmal ve istismar farkı bilişsel süreçleri etkileyerek uzun dönemde farklı stratejiler geliştirilmesine sebep olabilir.

Bu çalışmada homoseksüalitenin gerekçelerinin araştırılması amacı güdülmektedir. Öte yandan literatürde de sıkça vurgulanan ve çalışmamızda net bir şekilde karşılaştığımız bulgu homoseksüel bireylerin çocukluk çağı travmalarının önemli derecede fazla olduğudur. Homoseksüel çocukların travmatik deneyimleri çeşitli perspektiflerden tartışılabilir. Ancak açıkça görülmektedir ki başta homoseksüel bireyler olmak üzere çocukların ihmal ve istismardan uzak tutulması için koruyucu ve önleyici politikaların arttırılması gerekmektedir.

Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırmalı Tartışması

Bu çalışmada cinsel yönelim açısından bağlanma stilleri ele alındığında, anlamlı bir farklılaşma olmadığı, heteroseksüel ve homoseksüel erkeklerin daha çok kayıtsız ve güvensiz bağlanmada olduğu görülmektedir. Literatürdeki çalışmalarda ise homoseksüel erkeklerde saplantılı ve kayıtsız bağlanma stili görülürken, heteroseksüellerde ise güvenli bağlanma stili arasında ilişki bulunmuştur (Okci, 2017). Romantik ilişki açısından kayıtsız bağlanma stiline sahip kişilerin tek seferlik aldatma olasılığının daha yüksek olduğu belirtilmektedir. (Amidon, 2007; Thompson,1884). Çalışmanın romantik ilişki açısından homojen dağılım göstermemesi bu durumu açıklamaya yetmemektedir. Dolayısıyla çalışmanın temel amaçlarından olan homoseksüel bireylerde sık partner değişimleri, romantik ilişki sürelerindeki kısalık yönündeki gözlemlerin bilimsel karşılığına ulaşılamamıştır. Daha geniş bir örnekleme çalışmaları yürütülmesi daha gerçekçi verilere ulaşılmada fayda sağlayabilir.

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Bağlanma Stillere Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırmalı Tartışması

Kayıtsız ve saplantılı bağlanma stiline sahip heteroseksüel erkeklerin homoseksüel erkeklere göre olayın değerini azaltma puanlarının daha yüksek olduğu; korkulu ve güvenli bağlanma stiline sahip olan heteroseksüel erkeklerin homoseksüel erkeklere göre olayın değerini azaltma puanlarının daha düşük olduğu gözlenmiştir. Farklılığın hangi bağlanma stilinden kaynaklandığına bakıldığında, güvenli bağlanma stili gösterenlerin, korkulu ve saplantılı bağlanma stiline sahip olanlara göre uyumlu bir strateji olan daha çok olayın değerini azaltma stratejisini kullandığı görülmüştür. Bu bulgulara dayanarak güvenli bağlanma stili gösteren katılımcıların uyumlu stratejiler gösterdiği görülmektedir. Öngen (2010), tarafında yapılan çalışmada ise erkeklerin kadınlara göre daha fazla uyumlu stratejiler kullandığı görülmüştür. Bu çalışmanın bulgularına bakıldığında da erkek katılımcıların uyumlu strateji geliştirdiği söylenebilir. Bu da literatür ile paralellik göstermektedir. Ayrıca saplantılı bağlanmanın ise olumsuz benlikle ilişkisi olduğu bilinmektedir. Bu tarz olumsuz benliğe sahip bireylerin bilişsel çarpıtmaları sebebi ile uyumlu stratejiler geliştirmekte zorlanabileceği düşünülebilir. Cinsel yönelime göre ele aldığımızda,

bilişsel çarpıtmaları etkileyebilecek, bu çalışmanın konusu olmayan pek çok değişken ile çalışılabilir. Bağlanma ise kullanılan bilişsel stratejileri doğrudan etkiliyor görünmektedir. Bu çıkarımı destekleyen veya tartışmaya imkan sunan, cinsel yönelimi merkeze almış çalışmalara literatürde rastlanmamıştır.

5.2. Alt Problemlere Yönelik Bulguların Tartışılması

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel İstismara Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırmalı Tartışması

Çalışmanın bulgularına bakıldığında cinsel istismara maruz kalan homoseksüel erkeklerin maruz kalmayanlara göre kabullenme puanları daha düşük çıkmıştır. Heteroseksüel erkeklerde ise cinsel istismara maruz kalan erkeklerin kalmayanlara göre kabullenme puanları daha yüksek çıkmıştır. Bu durum yaşanan travmanın ardından çocuğun duygulanım sürecindeki değişimler; benlik algısındaki bozulmalar ile açıklanabilir (Davis ve Petretic-Jackson, 2000). Fakat cinsel yönelim açısından oluşan bu farklılığı açıkça izah etmek eldeki verilerle mümkün olamamaktadır. Daha iyi anlayabilmek adına olayın yorumlanma şekline ve bilişsel süreçlerdeki değişimlere odaklanmak faydalı olabilir. Bu tarz olaylarda cinsel istismara uğramış çocukların yetişkinlik sürecine varana kadar boylamsal bir çalışmayla takip edilmesi bu durumu anlamakta daha etkili bir yöntem olabilir.

Literatüre bakıldığında cinsel istismar deneyimi olan çocuklarda yaşanan olay ile ilgili kötü rüyalar, tekrarlayıcı ve rahatsız edici düşünceler, görüntüler olduğu bildirilmektedir. Çocukların özellikle yaşanan durumu hatırlatan nesnelere, kişilerden ve sözlerden uzak durmaya çalıştığı görülmektedir. (Kılıç, 2004). Bu durum, cinsel istismara maruz kalmış heteroseksüel erkeklerin var olan diğer travma bulguları arasında olan ruminasyon puanlarının daha yüksek olmasını açıklar niteliktedir. Fakat burada bireylerin geliştirmiş olduğu savunma mekanizmalarını inceleyen çalışmaların yapılması iki grup arasındaki farkı anlamada daha anlaşılır sonuçların ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Cinsel istismara maruz kalan homoseksüel erkeklerin cinsel istismara maruz kalmayan homoseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha düşük olduğu; cinsel istismara maruz kalan heteroseksüel erkeklerin cinsel

istismara maruz kalmayan heteroseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Bu durum ise heteroseksüel erkeklerde, cinsel istismar sonucu yaşadıkları bu deneyimi anlatmayarak homoseksüel olarak etiketlenme korkusu yaşamaları açısından ele alınabilir (Pereda ve ark., 2009). Böylece plan yapmaya yeniden odaklanarak bu durumu bastırdıkları düşünülebilir. Bu da olayı kabullenme puanlarının heteroseksüellerde yüksek olmasını desteklemektedir.

Çalışmanın genelinin oluşturduğu bir soru ise travmaya maruz kalan heteroseksüel bireylerin uyumlu stratejiler geliştirmede daha başarılı mı oldukları, yoksa bu sonuçların uyumsuz stratejilerin bir varyansı mı olduğudur. Literatürde bu soruya yanıt arandığında, homoseksüel ve heteroseksüel erkeklerin yetişkinlik döneminde yaşadığı cinsel istismar üzerine yapılan bir çalışmada mağdurların farklı tepkiler verdiği görülmüş, cinsel şiddet faktörünün erkek eşcinsellerde uzun süreli psikolojik sorunların gelişmesinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Vearnals ve Campbell, 2001). Yavuz ve Mitrani (2008) tarafından yapılan çalışmada ise eşcinsel erkeklerin çaresizlik, korku ve suçluluk tepkileri verdiği, heteroseksüel erkeklerin ise genellikle cinsel şiddetten kaynaklanan bir etki göstermediği görülmüştür. Genel duruma bakıldığında bu durumun daha farklı çalışmalar ile desteklenmesi önerilmektedir.

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Fiziksel İhmale Maruz Kalma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırmalı Tartışması

Çalışmanın bulgularına bakıldığında, fiziksel ihmale maruz kalan homoseksüel erkeklerin plan yapmaya yeniden odaklanma puanları fiziksel ihmal yaşamayanlara göre daha düşük, fiziksel ihmale maruz kalan heteroseksüel erkeklerin ise plan yapmaya yeniden odaklanma puanları maruz kalmayanlara göre daha yüksek çıkmıştır. Bu durum ise, heteroseksüel erkeklerin yaşanan duruma karşı duygusal bir tepki geliştirmedikleri ve psikolojik anlamda daha az etkilendikleri, homoseksüel erkeklerin ise % 19'unun tıbbi müdahale gerektirecek derecede yoğun çaresizlik, korku ve benzeri duygusal tepkiler geliştirdikleri görülmektedir. (Yavuz ve ark. 2006). Heteroseksüel erkeklerde daha uyumlu stratejinin gelişmesi bu şekilde

açıklanabilir. Bu durumun farklı perspektiflerle araştırılmaya devam edilmesi, daha kesin sonuçlar elde edilmesi konusunda faydalı olabilir.

Cinsel Yönelim Durumlarına Bağlı Olarak Çocukluk Çağı Travma Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırmalı Tartışması

Çocukluk çağı travması olan homoseksüel erkeklerin çocukluk çağı travması olmayan homoseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha düşük olduğu; çocukluk çağı travması olan heteroseksüel erkeklerin çocukluk çağı travması olmayan heteroseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

Genel olarak çalışmanın bulgularında homoseksüel erkeklerde çocukluk çağı travması yaşayanlarında plana yeniden odaklanma alt boyutunun düşük olduğu görülmüştür. Heteroseksüel erkeklerde ise uyumlu stratejinin daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda olayı yorumlama ve değerlendirme süreçlerinin dikkate alınması ve farklı değişkenler açısından incelenmesi gerekmektedir.

Yaşlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırmalı Tartışması

18-24 yaş arasında olan homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha yüksek olduğu; 25 yaş ve üstünde olan homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre plan yapmaya yeniden odaklanma puanlarının daha düşük olduğu gözlenmiştir. 14 eşcinsel bireyle yapılan bir araştırmada homofobik yaklaşımların cinsel kimliği fark etmeyi ve kabullenme sürecini olumsuz etkilediği görülmektedir (Kabacaoğlu, 2015). Bu kısımda karşılaşılan, çalışmanın tümüyle paradoksal özellik gösteren bulgu, yaşanan olumsuzlukların, homoseksüellerin başa çıkma stratejilerini ve plan odaklı oluşlarını arttırdığı biçiminde yorumlanabilir.

Yaşlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre İlişki Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırmalı Tartışması

18-24 yaş arasında olan homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre güvenli bağlanma puanlarının daha yüksek olduğu; 25 yaş ve üstü homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre güvenli bağlanma puanlarının daha düşük olduğu gözlenmiştir. Okci, 2017 tarafından yapılan araştırmada ise cinsel yönelim açısından yaş ve bağlanma stilleri arasında bir ilişki bulunamamıştır. Bu sonuçlar ise daha sonraki araştırmalar için literatüre katkı sağlamaktadır. Çağatay (2014), çalışmasında 18-21 yaş döneminde dışa vurma, değersizleştirme ve bölme mekanizmalarının, 26-33 yaş arasında ise immatür savunma mekanizmalarının daha sık kullanıldığını belirtmektedir.

Eğitim Durumlarına Bağlı Olarak Cinsel Yönelim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travma Ölçeği ve Alt Boyut Puanlarının Karşılaştırmalı Tartışması

Yüksekokul ve altında eğitimi olan homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre duygusal ihmal puanlarının daha yüksek olduğu; üniversite ve üstünde eğitimi olan homoseksüel erkeklerin heteroseksüel erkeklere göre duygusal ihmal puanlarının daha düşük olduğu gözlenmiştir. Eğitim düzeyi değişkeni açısından bu farklılık diğer değişkenlerin homojen dağılım göstermemesi sebebi ile tam olarak anlaşılabilir değildir. Ancak duygusal ihmalin kişinin eğitim becerileri ve de gelecekle ilgili yatırımları üzerinde olumsuz etkiye sahip olabileceği izlenimi oluşturmuştur.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç ve Öneriler

Mevcut araştırmanın amacı erkek heteroseksüel ve homoseksüel bireylerin çocukluk çağı travması ile bağlanma stilleri ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri arasındaki ilişki ve farklılıklar incelenmiştir. Bu bağlamda cinsel yönelim değişkeni olmadan Bilişsel Duygu Düzenleme Ölçeği alt boyut puanları ile Çocukluk Çağı Travmaları ölçeği ve alt boyut puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında birbirleri ile ilişkili olduğu görülmüştür. Cinsel yönelim açısından ise bilişsel duygu düzenleme stratejileri açısından farklılık olduğu fakat diğer değişkenler açısından fark bulunmamıştır. Böylece çalışmanın hipotezleri doğrulanmıştır.

Mevcut çalışmada cinsel yönelim durumlarına göre bilişsel duygu düzenleme stratejilerine alt boyutları puanlarına bakıldığında kendini suçlama, plan yapmaya yeniden odaklanma ve felaketleştirme puanları arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Alan yazında cinsel yönelimle ilgili çalışmaların kısıtlılığı bu kavramların duygu düzenleme ve cinsiyet değişkeni açısından yorumlanmasına yol açmıştır. Bu nedenle Türkiye’de ve dünyada çalışmaların genişletilmesi gerekmektedir. Sadece heteroseksüelite ve homoseksüelitede değil tüm LGBTQ çerçevesinde ele alınan çalışmaların artırılması önerilmektedir. Özellikle cinsel yönelim ile savunma mekanizmaları arasındaki ilişkinin irdelenmesinin katkı sağlayacağı beklenmektedir.

Çalışmanın önemli sonuçlarından biri ise cinsel yönelim açısından çocukluk çağı travmalarının farklılık göstermesidir. Bu farklılığın nedenlerini açıklamak ve koruyucu önlemler almak adına çalışmaların yapılması büyük önem taşımaktadır.

Cinsel yönelim açısından fiziksel ihmal, cinsel istismar ve çocukluk çağı travma düzeyleri ile bilişsel duygu düzenleme stratejileri arasındaki ilişkinin bu tarz yaşantılara maruz kalmış çocuklar ile boylamsal bir çalışma ile ele alınması gerekmektedir. Çünkü uyumlu veya uyumsuz stratejiler seçmede hangi kaynakların etkili olduğu bilinmemektedir.

Özetle mevcut çalışmada kullanılan faktörlerin özellikle klinik alanda ele alınarak farklı değişkenler ile incelemesi önerilmektedir. Çalışmanın örnekleminin

genişletilmesi, homojen dağılımının sağlanması ve farklı cinsel yönelim ve cinsel kimliklerde daha detaylı araştırılması mevcut literatüre katkı sağlayacak ve zenginleştirecektir.

6.2. Sınırlılıklar

Araştırmanın örneklem grubu İstanbul ili içerisinde yaşayan 18-45 yaş arası kişilerden oluşmaktadır. Çalışmanın örneklemini erkek homoseksüel ve heteroseksüel bireylerin katılımı ile sağlanmıştır. Çalışmada diğer gruplar kapsam dışı bırakılmıştır. Ayrıca çalışmada kişisel bilgi formunda yer alan seçeneklerin homojen dağılım göstermemesi değişkenler arasındaki farklılıkları anlamak adına çalışmayı sınırlandırmıştır.

Katılımcılardan ikisi cinsel kimlik kavramını reddedişleri gerekçesi ile çalışmaya dahil olmayı reddetmişlerdir. Bu durum çalışmanın kısıtlılıklarından biri olup, sayıca sonucu etkilememiştir. Cinsel yönelim açısından ise biseksüel katılımcıların sayısı 37 olarak belirlenmiştir. Homoseksüel ve heteroseksüel katılımcıların 150 kişi olması ve biseksüel grubun istatistiksel olarak normal dağılım gösterecek sayıya ulaşmamasından dolayı çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu sebeple cinsel yönelim bakımından çalışmada sınırlandırmaya gidilmiştir. 37 genel katılımcı nüfusuna oranla önemli bir sayı olup, sonucu etkilemiş olabilir. Ancak bu konuda alan yazında herhangi bir veri olmadığından yorum yapılamamıştır.

Araştırma, yapılan literatür taraması, belirtilen hipotezler ve sorularla sınırlıdır. Araştırma verilerini toplamada, Kişisel Bilgi Formu, ocukluk ağı Travmaları Ölçeği, İlişki Ölçekleri Anketi ve Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejileri Ölçeği uygulanmıştır. Bu ölçüm araçlarının çalışma için yeterli olacağı varsayılmıştır.

KAYNAKÇA

- Adler, R. (1946). A study of locking phenomenon in oscillators. *Proc, IRE.* 34, 351-357.
- Ainsworth, M. D. S., Bowlby, J. (1991). An ethological approach to personality development. *American Psychologist*, 46, 331-341.
- Ainsworth, M.D.S., Blehar, M.C., Waters, E., Wall, S. (1978). Patterns of Attachment: A Psychological Study of the Strange Situation. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Ainsworth, M.D.S., Blehar, M.C., Waters, E., Wall, S . (1978). Patterns of Attachment. Hillsdale: NJ Erlbaum.
- Aksoy, U.M. (2009). Psikanaliz'in eşcinselliğe yönelik tutumuna tarihsel bir bakış. *New Symposium Journal.* 47(2), 60-63.
- Alsancak, C. (2016). *Çocukluk Çağı Travmaları Ve Bağlanma Özellikleri İle Obsesif İnanışlar ve Obsesif-Kompulsif Belirtilerin İlişkisinde Dünyaya İlişkin Varsayımların Aracılık Rolü: Üniversite Öğrencilerinde Bir Değerlendirme.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Altunbaş, G. (2014). *Psikoeğitim Programının Üniversite Öğrencilerinin Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejilerinin Kullanımına Ve Mükemmeliyetçi Bilişlerine Etkisi.* Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Alpaslan, A.H. (2014). Çocukluk döneminde cinsel istismar. *Kocatepe Tıp Dergisi.* 15(2),194-201.
- Alpay, E.H., Aydın, A., Bellur, Z. (2017). Çocukluk çağı travmalarının depresyon ve travma sonrası stres belirtileri ile ilişkisinde duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolü. *Klinik Psikiyatri*, 20, 218-226.
- Amanat, Ç. (2011). *Erkek Homoseksüel ve Heteroseksüellerde Depresyon ve Suçluluk-Utanç Düzeylerinin Cinsiyet Rolüne Göre Karşılaştırılması.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

American Psychological Association (2006). Answers to your questions about individuals with intersex conditions. Çevrim-içi: <http://www.apa.org/topics/lgbt/intersex.pdf>

American Psychological Association (2009). Report of the American Psychological Association Task Force on Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation. Çevrim-içi: <http://www.apa.org/pi/lgbt/resources/therapeutic-response.pdf>

Amidon, A.D. (2007). Intimate relationships: Adult attachment, emotion regulations, gender roles and infidelity, Unpublished Doctoral Thesis, University of Texas, Austin, USA.

Anderson, C.A., Miller, R.S., Riger, A.L., Dill, J.C., Sedikides, C. (1994). Behavioral and characterological attributional styles as predictors of depression and loneliness: Review, refinement, and test. *Journal of Personality and Social Psychology*, 66, 549-558.

Antony, M.M., Swinson, R.P. (2009). When Perfect Isn't Good Enough: Strategies For Coping With Perfectionis. Oakland:New Harbinger Publications.

Arslangiray, N. (2013). *Üniversite Öğrencilerinde Beden İmajının Yordayıcıları Olarak Bağlanma Stilleri Ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Atabay, E. (2016). *Cinsel İstismar Mağduru Ergenlerde Oksidatif Stres Düzeyi Ve Psikopatoloji Gelişiminde Rol Oynayan Faktörlerin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Tıpta Uzmanlık Tezi, Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul.

Ataman, E. (2011). *Stres Veren Yaşam Olayları Karşısında Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejilerinin Depresyon Ve Kaygı Düzeyini Belirlemedeki Rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Ataman Temizel, E., Dağ, İ. (2014). Stres veren yaşam olayları, bilişsel duygu düzenleme stratejileri, depresif belirtiler ve kaygı düzeyi arasındaki ilişkiler. *Klinik Psikiyatri*, 17, 7-17.

- Aydemir, Ö., Köroğlu, E. (2012). *Psikiyatride Kullanılan Klinik Ölçekler*. Ankara HYB Basım Yayın, s. 655-661.
- Bahadır, Ş. (2006). *Romantik İlişkilerde Bağlanma Stilleri, Çatışma Çözme Stratejileri Ve Olumsuz Duygu Durumu Düzenleme Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Bailey, J.M., Vasey, P.L., Diamond, L.M., ve Ark. (2016). Sexual orientation, controversy, and science. *Psychol Sci Public Interest*, 17(2), 45-101.
- Bartholomew, K., Horowitz, L.M. (1991a). Attachment styles among young adults: a test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(2), 226-244.
- Bernstein, D.P., Fink, L. (1998). *Childhood Trauma Questionnaire: A retrospective self-report manual*. San Antonio, TX: Harcourt Brace & Company.
- Bernstein, D.P. ve ark. (2003). Development and validation of a brief screening version of the Childhood Trauma Questionnaire. *Child Abuse & Neglect*. 27:169–190
- Bieber, I., Dain, H., Dince, P. Ve Ark. (1962). *Homosexuality: A Psychoanalytic Study.*, New York: Basic Books.
- Bilim, G. (2012). *Çocukluk çağı örseleme yaşantıları: duygu düzenleme, kişilerarası tarz ve genel psikolojik sağlık açısından bir inceleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Bingöl, D. (2017). *Duygu Stilleri ve Duygusal Zekanın Yordayıcısı Olarak Bağlanma Stilleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul.
- Boccio, M., Laundenslager, M.N., Retie, M.L. (1994). Intrinsic and extrinsic factors affect infant responses to maternal separation. *Psychiatry*, 57, 43-50.
- Bowlby, J. (1958), The nature of the child's tie to his mother. *International Journal of PsychoAnalysis*, 1-23.

- Bowlby, J. (1969). *Attachment and Loss: vol. 1. Attachment*. New York: Basic Books
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and Loss: vol 2. Separation: Anxiety and Anger*. New York: Basic Books
- Bowlby, J. (1982). *Attachment and Loss: vol. 1. Attachment*. 2. Baskı, New York: Basic Books
- Bowlby, J. (1998). *Attachment and Loss, Vol. II. Separation, Anxiety and Anger*, Australia: Pimlico.
- Brown, G.R., Anderson, B. (1991). Psychiatric morbidity in adult inpatients with histories of sexual and physical abuse. *Am J Psychiatry*. 148, 55- 61.
- Burger, J.M. (2006). *Kişilik*. Çev. E., Sarioğlu, İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Burns, E.E., Jackson, J.L., Harding, H.G. (2010). Child maltreatment, emotion regulation, and posttraumatic stress: the impact of emotional abuse. *J Aggress Maltreat Trauma*, 19, 801–819.
- Campos, J.J. (1983). The importance of affective communication in social referencing: A commentary on Feinman. *Merrill-Palmer Quarterly*. 29, 83-87.
- Carver, C. S., Scheier, M. F., Weintraub, J. K. (1989). Assessing coping strategies: A theoretically based approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56 (2), 267-283.
- Cassidy, J. (2008). *The Nature Of Child's Ties In Handbook of attachment: Theory, research and Clinical Applications*. New York: Guilford.
- Choi, J. Y., Oh, K. J. (2014). Cumulative childhood trauma and psychological maladjustment of sexually abused children in Korea: Mediating effects of emotion regulation. *Child Abuse & Neglect*, 38(2), 296-303.
- Cicchetti, D., White, J. (1990). Emotion and developmental psychopathology. In N. Stein, B. Leventhal, T. Trebasso (Eds.), *Psychological and biological approaches to emotion* Hillsdale, NJ: Erlbaum. 359-382.

- Cloitre, M., Miranda, R., Stavall-McClough., Han, H. (2005). Beyond ptsd: emotion regulation and interpersonal problems as predictors of functional impairment in survivors of childhood abuse. *Behavior Thereapy*, 36, 119-124.
- Cloitre, M., Cohen, L., Koenen, K. C. (2006). Treating survivors of childhood abuse: Psychotherapy for the interrupted life. New York: Guilford.
- Crowell, J.A., Fraley, R.C., Shaver, P.R. (2009).). Measurement of individual differences in adolescent and adult attachment. J. Cassidy ve P. R. Shaver, (Ed.), Handbook of attachment: Theory, research, and clinical applications içinde (599-634). New York: Guilford Press.
- Compas, B. E., Connor, J. K., Osowiecki, D., & Welch, A. (1997). Effortful and involuntary responses to stress: Implications for coping with chronic stress. Plenum Press, New York.
- Coşgun, E. (2010). *Suçta Yönelen Ergenlerde Çocukluk Döneminde Örseleyici Yaşantılara Maruz Kalma Düzeyi İle Adil Dünya İnancı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi: İstanbul
- Çağatay, E.S. (2014). *Üniversite Öğrencilerinin Çocukluk Çağı Travmatik Yaşantı Düzeyi İle Bağlanma Stilleri Ve Savunma Mekanizmaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul.
- Çakmak, A. F., Çevik, E. I. (2010). Cognitive emotion regulation questionnaire: Development of Turkish version of 18-item short form. *African Journal of Business Management*, 4(10), 2097-2102.
- Çalışır, M. (2009). Yetişkin bağlanma kuramı ve duygulanım düzenleme stratejilerinin depresyonla ilişkisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1, 240-250
- Çelik, M. (2017). *Deneyimsel Oyun Terapisinin Çocuk Evlerinde Kalmakta Olan 3-10 Yaş Grubu Çocukların Çocukluk Çağı Travma Sonrası Duygusal Stres*

Düzeyine Etkisinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.

Çevik, A., Ceyhun, B. (1993). Türkiye'de babalar ve aile içinde değişen rolleri: psikodinamik bir değerlendirme. *Psikiyatri Bülteni*, 2(3), 121-126.

Damarlı, Ö., (2006). Ergenlerde Toplumsal Cinsiyet Rollerini, Bağlanma Stilleri ve Benlik kavramı Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara

Daşcı, E. (2015). Bilişsel *Duygu Düzenleme Stratejilerinin Ebeveyn Kontrolü İle Akran İlişkileri Ve Akran Baskısı Arasındaki İlişkide Aracılık Rolünün İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Davis, J.L., Petretic-Jackson, P.A. (2000). The impact of child sexual abuse on adult interpersonal functioning. A review and synthesis of the empirical literature. *Aggres Violent Behav*, 5,291-328.

Demirkapı, E.Ş. (2013). *Çocukluk Çağı Travmalarının Duygu Düzenleme ve Kimlik Gelişimine Etkisi ve Bunların Psikopatolojiler ile İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.

Dempsey, M. T. (1996). Coping and emotional regulation strategies in early adolescence: relationship to behavioral functioning. Unpublished Doctor Dissertation. Texas University.

Deniz, M. E. (2006). Ergenlerde Bağlanma Stilleri İle Çocukluk İstismarları ve Suçluluk-Utanç Arasındaki İlişki. *Eurasian Journal of Educational Research*. 22, 89-99.

Diehl, M., Elnick, A.B., Bourbeau, L.S., Labouvie-Vief, G. (1998). Adult attachment styles: Their relations to family context and personality. *J Pers Soc Psychol*, 74: 1656- 1669.

Dinleyici, M., Şahin Dağlı, F. (2016). Duygusal ihmal, istismar ve çocuk hekiminin rolü. *Osmangazi Tıp Dergisi*, 36, 1-10. DOI: <http://dx.doi.org/10.20515/otd.20235>

- Dursun, S. (2016). *Evli Bireylerin Bağlanma Stillerine Göre Aldatma Eğilimlerinin ve Evlilik Doyumlarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Egeland, B. (2009). Taking stock: Childhood emotional maltreatment and developmental psychopathology. *Child Abuse & Neglect*, 33(1), 22-26
- Erkman, P. (1991). Are there basic emotions? *Psychological Review*, 99, 550-553
- Eşel, E. (2006). İnsan cinselliğinin biyolojik ve evrimsel temelleri. *Klinik Psikofarmakoloji Blteni*. 16, 274-288.
- Fletcher, G. J. O. (2002). *The New Science Of Intimate Relationships*. Oxford: Blackwell.
- Flores, R. E. U. ve Machuca, I. G. N. (2011). Estudio descriptivo de la prevalencia y tipos de maltrato en adolescentes con psicopatologia. *Salud Mental*, 34 (3), 219- 225
- Freud, S. (1905). Cinsellik Teorisi zerine ç Deneme. Cinsellik zerine teki Freud Dizisi. (Çev. S, Budak.) Cilt VIII. teki Yayınevi, 43-85.
- Friedman, R.C., Downey, J. (1993). Neurobiology and sexual orientation: current relationships. *J Neuropsychiatry Clin Neurosci*. 5, 131-153.
- Friedman, R.C., Downey, J.I. (2002). *Sexual Orientation and Psychoanalysis - Sexual Science and Clinical Practice*. Columbia: Columbia University Press.
- Fraley, R.C., Shaver, P.R. (2000). Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies and unanswered questions. *Rev Gen Psychol*, 4, 132-154.
- Frijda, N. (1986). *The Emotions. Studies in Emotion and Social Interaction*. New York: Cambridge University Press
- Garnefski, N., Kraaij, V., Spinhoven, Ph. (2001). Negative life events, cognitive emotion regulation and depression. *Personality and Individual Differences*. 30, 1311–1327.

- Goleman, D.P. (1996). *Duygusal Zekâ Neden IQ'dan Daha Önemlidir?* (çev. Banu Seçkin Yüksel, 2005), 29. Basım, İstanbul: Varlık Yayınları.
- Goodfriend, M.S. (1993). Treatment of attachment disorder of infancy in a neonatal intensive care unit. *Pediatrics*, 1, 139-142.
- Göktepe, K. (2014). *Çocukluk Çağı Travma Sonrası Duygusal Stres Ölçeğinin Uyarlama, Geçerlik Ve Güvenirlilik Çalışması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Greenberg, L., Rice, L., Elliott, R. (1993). *The Moment by Moment Process: Facilitating Emotional Change*. New York: Guilford Press.
- Gross, J. J., John, O. P. (2003). Individual differences in two emotion regulation processes: Implications for affect, relationships, and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85(2), 348-362.
- Gross, J.J., Thompson, R.A. (2007). *Emotion regulation: Conceptual foundations*. In: Gross JJ. (Ed.), *Handbook of emotion regulation*. New York, NY: Guilford. 3–24.
- Güler, N., Uzun, S., Boztaş, Z., Aydoğan, S. (2002). Anneleri tarafından çocuklara uygulanan duygusal ve fiziksel istismar/ihtimal davranışı ve bunu etkileyen faktörler. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 2002, 24 (3), 128-134.
- Gündüz, B. (2013). Bağlanma stilleri, akılcı olmayan inançlar ve psikolojik belirtilerin bilişsel esnekliği yordamadaki katkıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(4), 2071- 2085.
- Güney, N., Kargı, E. VE Çorbacı-Oruç, A. (2004). Üniversite öğrencilerinin eşcinsellik konusundaki görüşlerinin incelenmesi. *Farklı Yüzleriyle Cinsellik" V. Ulusal Cinsellik ve Cinsel Tedaviler Kongresi*: <http://www.hatam.hacettepe.edu.tr/74/>
- Güngör, A. (1989). Lise Öğrencilerinin Özsaygı Düzeylerini Etkileyen Etmenler. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

- Habip, B. (1996). *Çocuk Psikanalizi Tarihi Üzerine Cogito "Yüzyılın Psikoanalizi*. İstanbul: Altan Matbaacılık.
- Hartmann H. (2004). Ben Psikolojisi ve Uyum Sorunu. B. Büyükkal (çev.), İstanbul: Metis Yayınları. (orijinal baskı tarihi 1958)
- Haver, P.R., Mikulincer, M. (2002). Attachment related psychodynamics. *Attachment and Human Development*, 4, 133-161.
- Hazan, C., Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511-524.
- Hazan, C., Shaver, P.R. (1994). Attachment as an oganizational framework for research on close relationships. *Psychological Inquiry*. 5:1-22
- Hergüner, A. (2011). *Travma Sonrası Ruhsal Sorunların Sınıflandırılması – DSM Yeterli mi? Vaka Takdimi: Çocukluk Çağı Travma ve Gelişimsel Travma*. 20. Anadolu Psikiyatri Günleri, Hatay.
- Herman, J.L. (2007). Travma ve İyileşme Şiddetin Sonuçları Ev İçi İstismardan Siyasi Teröre. T. Tosun (çev.), İstanbul: Literatür Yayıncılık. (orijinal baskı tarihi 1992)
- Hortaçsu, N. (1991). *İnsan İlişkileri*. Ankara: İmge Kitapevi.
- Hurlock, E.B. (1964). *Child Development*, 6.Basım, Tata McGraw-Hill: New York.
- İçeri, E. (2008). Cinsel İstismar: Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Temel Kitabı. Hekimler Yayın Birliği: Ankara. 470-477.
- James, W. (1884). What is an Emotion?. *Mind*, 9 (34), 188-205.
- Janoff-Bulman, R. (1979). Characterological versus behavioral self-blame: Inquiries into depression and rape. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37, 1798-1809.
- Kabacaoğlu, G. (2015). *Gey ve Lezbiyenlerde Açılma Süreci: Nitel Bir Çalışma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

- Kairys, S. W., Johnson, C. F. (2002). The psychological maltreatment of children technical report. Official Journal of the American Academy of Pediatrics, 109 (4), 1-3
- Kara, B., Biçer, Ü., Gökalp A.S. (2004). Çocuk istismarı. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 47, 140-151.
- Karadeniz, S. (2008). *Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantıları ile Psikolojik Doğum Sırası Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Karahoda, B. (2013). Psikanalizde ruhsal travmanın kavramsallaştırılması: İlişkisel psikanalitik yaklaşım ve ötesi. *Psikokültürel Analiz Dergisi*, 3.
- Karaman, Y. (1993). *İlkokul Öğretmenlerinin Gözlemlerine Göre Çocukların Aileleri Tarafından İstismarı ve İhmali*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi: Ankara.
- Karasar, N. (2013). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Nobel Yayıncılık: Ankara.
- Kars, Ö. (1996). *Çocuk İstismarı: Nedenleri ve Sonuçları*. Bizim Büro Basımevi: Ankara.
- Kaya, İ. (2015). *Ergenlerin Çocukluk Dönemi İstismar Yaşantıları İle Davranış Problemleri Ve Psikolojik Sağlamlıkları Arasında İlişkinin İncelenmesinde Otomatik Düşünceler Ve Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejilerinin Aracı Rolü*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Kaya, İ., Çeçen Eroğul, A.R. (2016). Ergenlerin çocukluk dönemi istismar yaşantıları ile davranış problemleri arasındaki ilişkide bilişsel duygu düzenleme stratejilerinin aracı rolü. *International EJER Kongress*,.
- Kempe, R.S., Kempe, C.H. (1978). *Child Abuse*. United States: Harvards University Press.
- Kılıç, A. (2004). Çocuk ihmali ve istismarı. *Klinik Çocuk Forumu*, 4(2), 35-40.
- Kıral, K. (2011). *Demans Hasta Yakınlarında Depresyon ve Yaşam Doyumu: Bilişsel Duygu Ayarlama, Sosyal Destek ve Adil Dünya İnancı İlişkisi*.

Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

Kohut, H. (1985). *Self Psychology and the Humanities*, (ed. C.B. Strozier). New York: Norton.

Korkmazlar Oral, Ü., Engin, P., Büyükyazıcı, Z. (2010). Türkiye’de Çocuk İstismarı ve Aile İçi Şiddet Araştırması Özet Raporu. UNİCEF: Türkiye.

Kulaksızoğlu, A. (1998). *Ergenlik Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Yayınları.

Landy, S. (2009). *Pathways To Competence: Encouraging Healthy Social And Emotional Development İn Young Children*. United States of America: Brooks Publishing Co.

Lazarus, R. S. (1991). *Emotion and Adaptation*. New York: Oxford University Press.

Lazarus, R. S. (1999). *Stress and emotion: A new synthesis*. New York: Springer Publishing Company.

Levy, K.N., Blatt, S.J., Shaver, P.R. (1998). Attachment styles and parental representations. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 74 (2), 407-419.

Lyons-Ruth K., Jacobvitz D. (1999), *Attachment Disorganization: Unresolved Loss, Relational Violence, And Lapses İn Behavioral And Attentional Strategies*. In: Cassidy J, Shaver P, editors. *Handbook of attachment: Theory, research, and clinical implications*. New York: Guilford Press.

Main,M., Kaplan,N. ve Cassidy,J. (1985), “Security in infancy, childhood, and adulthood: A move to the level of representation. In I.BrethertonveE.Waters (Eds.), *Growing points of attachment theory and research.*” *Monographs of the Society for Researc in Child Development*, 50, 66- 104

Masters, J.C. (1991). Strategies and mechanisms for the personal and social control of emotion. In J. G arber & K.A. Dodge (Eds.), *The development of emotion regulation and dysregulation (182-207)*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

- McGee, R., Wolfe, D., Olson, J. (2001). Multiple maltreatment, attribution of blame, and adjustment among adolescents. *Development and Psychopathology*, 13, 827-846.
- Mc Cuire, (1973). "Freud-Jung Mektuplaşmaları". Mektuplar Dizisi: 19. (çev. Tüzel, M.) İstanbul: Düflün Yayıncılık.
- Mercer, J. (2006). *Understanding Attachment Parenting, Child Care, And Emotional Development*. United States of America: Praeger Publishers.
- Mersky, J. P., Topitzes, J. (2010). Comparing early adult outcomes of maltreated and non- maltreated children: A prospective longitudinal investigation. *Children and Youth Services Review*, 32(8), 1086-1096.
- Mikulincer, M., Shaver, P.R. (2007). *Attachment Patterns in Adulthood: Structure, Dynamics and Change*. New York: Guilford Press.
- Milot, T., St-Laurent, D., Ethier, L.s., Provost, M. A. (2010). Trauma-related symptoms in neglected preschoolers and affective quality of mother-child communication. *Child Maltreatment*, 15(4), 293-304.
- Moscovitch, D. A., Antony, M. M., Swinson, R. P. (2009). Exposure-based treatments for anxiety disorders: Theory and process. In M. M. Antony & M.B. Stein (Eds.), *Oxford handbook of anxiety and related disorders* (ss. 461–475). New York: Oxford University Press.
- Mullen, P. E., Martin, J. L., Anderson, J. C., Romans, S. E. ve Herbison, G. P. (1996). The long-term impact of the physical, emotional, and sexual abuse of children: A community study. *Child Abuse & Neglect*, 20(1), 7-21.
- Murray, L.K., Nguyen, A., Cohen, J.A. (2014). Child sexual abuse. *Child Adolesc Pyschiatr Clin N Am*. 23(2), 321-327.
- National Child Abuse and Neglect Data System (NCANDS). (2008). *Child Maltreatment U.S.Department of Health and Human Services, Administration for Children and Families, Administration on Children, Youth and Families, Children's Bureau*.

- Okci, B. (2017). *Cinsel Yönelimin Bağlanma Stilleri, Cinsel Doyum Ve Psikopatoloji Yönünden Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi, İstanbul.
- Okutan, N. (2010). *Eşcinsellere Yönelik Tutumlar: Cinsiyetçilik, Romantik İlişkilerle İlgili Kalıp Yargılar ve Yetişkin Bağlanma Biçimleri Arasında Bir Değerlendirme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Onat, O., Otrar, M. (2010). Bilişsel duygu düzenleme ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 31, 123-143.
- Onat Kocabıyık, O., Çelik, H., Dünder, Ş. (2017). Genç yetişkinlerin bilişsel duygu düzenleme tarzlarının ilişkisel bağımlı benlik kurgusu ve cinsiyet açısından incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 45, 79-92.
- Oyman, S. (2010). *Cinsel Yönelimi Farklı Mağdur ve Zanlı Kişilere Yapılan Yüklemeler Üzerinde Katılımcı Cinsiyeti, Eğitim Düzeyi ve Homofobik Tutumların Rolü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Öcal Yüceol, E. (2016). *Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlar İle İlişki Doyumu Ve Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Arasındaki İlişkiler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi, İstanbul.
- Öngen, D. E. (2010). The relationships between adaptive and maladaptive perfectionism and aggression among turkish adolescents. *Australian Journal of Guidance and Counselling*, 20, 99-108.
- Özcan, N.K., Boyacıoğlu, N.E., Enginkaya, S., Bilgin, H., Tomruk, N.B. (2016). The relationship between attachment styles and childhood trauma: a transgenerational perspective - a controlled study of patients with psychiatric disorders. *Journal of Clinical Nursing*, 25, 2357–2366, doi: 10.1111/jocn.13274 2016

- Özen Rıza, S. (2016). *Evli Bireylerin Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejilerinin Psikolojik İyi Oluşları Ve Evlilik Doyumları İle İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Işık Üniversitesi, İstanbul.
- Özçetinkaya, S. (2011). *Erkek Alkol ve Eroin Bağımlılarında Çocukluk Çağı Travmasının Kişilik Boyutları İle İlişkisi*. Yayınlanmamış Tıpta Uzmanlık Tezi, Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul.
- Özsungur, B. (2010). Cinsel kimlik gelişimi ve cinsel kimlik bozukluğunda psikososyal değişkenleri gözden geçirme. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*. 17(3), 163-173.
- Parrott, W.G. (2001). Emotions in social psychology: Volume Overview. In W.G. Parrott (Ed.), *Emotions in social psychology* (ss.1-19). PA: Psychology Press.
- Peleikis, D., Mykletun, A. & Dahl, A. (2005): Long term social status and intimate relationship in women with childhood sexual abuse who got outpatient psychoterapy for anxiety disorder and depression. *Nordic Journal Of Psychiatry*, 59:1
- Pelcovitz, D., Kaplan, S.J., Ellenberg, A., ve ark. (2000). Adolescent physical abuse: age at time of abuse and adolescent perception of family functioning. *Journal of Family Violence*, 15(4), 375-389.
- Pereda, N., Guilera, G., Forns, M., Gomez-Benito, J. (2009). The international epidemiology of child sexual abuse: a continuation of Finkelhor. *Child Abuse Negl*, 33, 331-342.
- Pfefferbaum, B., Allen, JR. (1998). Stress in children exposed to violence. Reenactment and rage. *Child Adolesc Psychiatr Clin N Am*. 7, 121-135.
- Pietromonaco, P.R., Barrett, L.F. (2000). The internal working models concept: What do we really know about the self relation to others? *Rev Gen Psychol*, 4, 155-173.
- Polat, O. (2001). *Çocuk ve şiddet*. Der Yayınlar: İstanbul.
- Polat, O. (2004). *Klinik Adli Tıp*. Seçkin Yayıncılık: Ankara.

- Polat, O. (2007). Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı 1: Tanımlar. Birinci Baskı. Seçkin Yayıncılık: Ankara. 341-363.
- Price, M., Higa-McMillan, C., Kim, S., Frueh, B.C. (2013). Trauma experience in children and adolescents: An assessment of the effects of trauma type and role of interpersonal proximity. *Journal of Anxiety Disorders*, 27, 652-660.
- Runtz, M. G., Schallow, J. R. (1997). Social support and coping strategies as mediators of adult adjustment following childhood maltreatment. *Child Abuse & Neglect*, 21(2), 211-226.
- Shipman, K.L., Schneider, R., Fitzgerald, M.M., ve ark. (2007). Maternal emotion socialization in maltreating and non-maltreating families: Implications for children's emotion regulation. *Social Development*, 16(2), 268-285.
- Sorias, S. (1982). *Hasta ve Normallerde Yaşam Olaylarının Stres Verici Etkilerinin Araştırılması*. Yayınlanmamış Doçentlik Tezi, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Bilim Dalı, İzmir.
- Sümer, N., Güngör, D. (1999a). Çocuk Yetiştirme Stillерinin Bağlanma Stilleri, Benlik Değerlendirmeleri ve Yakın İlişkiler Üzerindeki Etkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(44), 35-63.
- Sümer, N., Güngör, D. (1999b). Yetişkin bağlanma stilleri ölçeklerinin Türk örneklemini üzerinde psikometrik değerlendirmesi ve kültürlerarası bir karşılaştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(43), 71-106.
- Sümer, N. (2006). Categorical and dimensional comparison of the adult attachment measures. *Türk Psikoloji Dergisi*, 21, 1-24.
- Sümer, N. (2006). Yetişkin Bağlanma Ölçeklerinin Kategoriler ve Boyutlar Düzeyinde Karşılaştırılması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 21, 1-22.
- Sümer, N., Oruçlular, Y., Çapar, T. (2015). Bağlanma ve bağımlılık: kuramsal çerçeve ve derleme çalışması. *Bağımlılık Dergisi*, 16(4), 192-209.
- Şahin Demirkapı, E. (2013). *Çocukluk Çağı Travmalarının Duygu Düzenleme ve Kimlik Gelişimine Etkisi ve Bunların Psikopatolojiler İle İlişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.

- Şar, V. (1998). “Kötüye Kullanım ve İhmalle İlişkili Sorunlar” Psikiyatri Temel Kitabı II, (Ed. C. Güleç, E. Köroğlu). , s. 823- 835, HYB: Ankara.
- Şar, V., Öztürk, E., İkikardeş, E. (2012). Çocukluk çağı ruhsal travma ölçeğinin Türkçe uyarlamasının geçerlilik ve güvenilirliği. *Turkiye Klinikleri J Med Sci*, 32(4). 1054-1063. <http://dx.doi.org/10.5336/medsci.2011-26947>
- Şenkal, İ. (2013). *Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travmaları Ve Bağlanma Biçiminin Depresyon Ve Kaygı Belirtileri İle İlişkisinde Aleksitiminin Aracı Rolünün İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Şimsek, Ş., Fettahoğlu, E.Ç., Özatalay, E. (2011). Cinsel istismara uğramış çocuklarda ve ebeveynlerinde travma sonrası stres bozukluğu. *Dicle Tıp Dergisi*, 38(3), 318-324. doi: 10.5798/diclemedj.0921.2011.03.0040
- Taner, Y., Gökler, B. (2004). Çocuk istismarı ve ihmali: psikiyatrik yönleri. *Hacettepe Tıp Dergisi*, 35, 82-86.
- Terr, L.C. (1991). Childhood traumas: An outline and overview. *Am J Psychiatry*. 148,10-21.
- Thompson, R. A. (1991). Emotional regulation and emotional development. *Educational Psychology Review*, 3, 269–307.
- Thompson, R.A. (1994). Emotion regulation: A theme in search of definition. *Monographs of the Society for Research of Child Decelopment*, 59(2), 25-52.
- Thompson, R. A., Calkins, S. (1996). The double-edged sword: Emotional regulation for children at risk. *Development and Psychopathology*, 8, 163–182.
- Tjaden, P., Thoennes, N., Allison, C. J. (1999). Comparing violence over the life span in samples of same-sex and opposite-sex cohabitants. *Violence and victims*, 14(4), 413.

- Tolan, Ö. (2002). *Üniversite öğrencilerinde kaygı belirtileri ve bağlanma biçimleri ile kişilerarası şemalar arasındaki ilişkiler*. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Troy, N.W. (1995). The time of this first holding of the infant and maternal self-esteem related to feelings of maternal attachment. *Women Health*, 32(3), 59-72
- Tuzer, V. (2004). *Eşcinsellik, travestilik, transseksüellik*. Kaos GL, Geylerin ve lezbiyenlerin sorunları ve toplumsal barış için çözüm arayışları içinde (5-8). Ankara: Kaos GL Kitapları.
- Vearnals, S., Campbell, T. (2001). . Male victims of male sexual assault: a review of psychological consequences and treatment. *Sexual and Relationship Therapy*, 16(3), 279-286.
- Wishik, H., Pierce, C. (1995). *Sexual Orientation And Identity: Heterosexual, Lesbian, Gay, And Bisexual Journeys*. New Dynamics Pubns.
- Woke, A. B., Thomas, J. O. and Candela, K. (1996). Attachment styles and violent image in thematic stories about relationship. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 22(10), 1030-1034.
- World Health Organization. (1999). *Report of the consultation on child abuse prevention*.
- World Health Organization. (2006). Preventing child maltreatment: A guide to talking action and generating evidence.
- Yağmur, F. (2008). Çocuk istismarı ve ihmali. *SBArD*, 12, 71-78.
- Yaka, A.İ. (2011). Bağlanma, *Erken Döneme Yönelik Şemalar, Öz-Yönetim Ve Psikolojik Belirtiler Arasındaki İlişkiler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yalın, A. (1979). Baba çocuk iletişimi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 2, 28-32.
- Yavuz, F., Dalkanat, N., Gölge, B., Müderrisoğlu, S. (2006). Eşcinsel erkeklere yönelik fiziksel şiddetin değerlendirilmesi. *Adli Tıp Dergisi*, 20(2), 15-21.

- Yavuz, F., Akdaş-Mitrani, A.T. (2008). Erkeklerle yönelik cinsel şiddetin eşcinsel ve heteroseksüel mağdurların karşılaştırılması. *Adli Tıp Dergisi.*, 22(1), 1-12.
- Yıldız, S. (2003). *Erkek Homoseksüel ve Heteroseksüellerin Çocukluk Çağı Duygusal İstismar ve İhmalinin Depresyon Düzeyi Üzerindeki Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldızhan, E. (2017). Bağlanma teorisi ve bağlanma bozukluklarına genel bir bakış. *Anadolu Kliniği*, 22(1), 66-72.
- Yılmaz Irmak, T. (2008). *Çocuk İstismarı ve İhmalinin Yaygınlığı ve Dayanıklılıkla İlişkili Faktörler*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Yumbula, Ç., Çavuşoğlu, Ş., Geyimci, B. (2010). The effect of childhood trauma on adult attachment styles, infidelity tendency, romantic jealousy and self-esteem. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 5, 1741-1745.
- Yurdakök, K. (2010). Çocuk istismar ve ihmali, tanım ve risk faktörleri. *Katkı Pediatri Dergisi*, 32, 537-546.
- Yurdakök, K., İnce, O. (2010). Duygusal istismar ve ihmali. *Katkı Pediatri Dergisi*, 32(4), 423-433.
- Yüksel, M., Gökçearslan Çiftçi, E. (2017). Yetişkin hükümlülerin çocukluk çağı travma düzeyinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *TAAD*, 7(30).
- Zeanah, C.H., Benoit, D., Barton, M. Ve ark. (1993). Representations of attachment in mothers and their one year old infants. *J Am Acad Child Adolescent Psychiatry*, 32 (2), 278-286.
- Zengin, B.Y. (2014). *Yaş Grubunda Cinsel İstismar Olgularının Adli Süreçte Yaşadıkları Örselenmenin Değerlendirilmesi Ve Çözüm Önerileri*. Yayınlanmamış Uzmanlık Tezi, İstanbul Üniversitesi: İstanbul.
- Zerenoğlu, L. (2011). *Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ile Çocuklukta Örselenme Yaşantıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış

Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Eğitimi ve Danışmanlığı Anabilim Dalı, İzmir.

Zeytinoğlu, S. (1999). Sağlık, Sosyal Hizmet, Hukuk ve Eğitim Alanlarında Çalışanların Türkiye’de Çocuk İstismarı ve İhmali İle İlgili Görüşleri. İçinde: Çocuk İstismarı ve İhmali, (147-161). Ankara: Pelin Ofset.

Zlomke, K.R., Hahn, K.S. (2010). Cognitive emotion regulation strategies: gender differences and associations to worry. *Personality and Individual Differences*, 48, 408-413.

Zoroğlu, S.S., Tüzün, Ü., Şar, V. ve Ark. (2001). Çocukluk dönemi istismar ve ihmalinin olası sonuçları. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 2(2), 69-78.

Zucker, K.J. (2005). Gender identity disorder in children and adolescents. *Annu Rev Clin Psychol*, 1, 467-492.

EK-1.

“Erkek Heteroseksüel ve Homoseksüel Bireylerin Çocukluk Çağı Travması İle Bağlanma Stilleri ve Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejileri Arasındaki İlişki” İsimli Tez Çalışmasının Ait

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU

Katılan Kişiler İçin Bilgiler: Bu araştırmanın amacı; cinsel kimliğini erkek ve cinsel yönelimini heteroseksüel ve homoseksüel olarak tanımlayan bireylerin çocukluk çağı travması ile bağlanma stilleri ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri arasındaki ilişkiyi inceleyerek, cinsel yönelim açısından bireyleri daha iyi anlayabilme ve klinik anlamda uygulanan bireysel terapi yöntemlerine katkı sağlamaktır.

Araştırmaya katılan kişilerden istenilen: zarf içerisinde size verilen her formun üzerinde bulunan açıklamayı okuyarak her soruya sizin için en uygun cevabı vermeniz olacaktır. Yanıt verme esnasında sizi rahatsız eden veya anlamadığınız bir soru olması durumunda araştırmacıdan yardım talep edebilirsiniz. Araştırmaya katılmanız halinde kişisel bilgilerinizin gizliliğine saygı gösterilecek, araştırma sonuçlarının bilimsel amaçlarla kullanımı sırasında da özenle korunacaktır. Veriler, kimlik bilgileriniz gizli kalmak koşuluyla bu ve farklı araştırmalarda kullanılacaktır. Bu çalışmaya katılım gönüllük esası ile gerçekleşmektedir.

Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak, çalışmaya katılmama veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahipsiniz. Bu yazıyı okuduktan sonra araştırmamıza gönüllü olarak katılmak istiyorsanız aşağıdaki onay bölümünü doldurunuz ve imzalayınız.

Katılımcının Beyanı: Arel Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı'nda DOSTCAN KAZAK tarafından yürütülen bu çalışma hakkında verilen yukarıdaki bilgileri okudum. Çalışma kapsamında tarafıma yapılan açıklamaları yeterli buluyorum. Bu çalışmadan elde edilen bilgilerin eğitim ve bilimsel amaçlar doğrultusunda kullanımı sırasında kişisel bilgilerimin özenle korunacağı konusunda bana yeterli güven sağlandı.

Bu koşullarla söz konusu araştırmaya kendi isteğimle katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının:

Tarih:

Adı Soyadı:

Tel:

İmza:

Tanık:

Araştırmacının:

Adı –Soyadı:

Adı –Soyadı:

Tel:

Tel:

İmza:

İmza:

EK-2.

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

S-1. Cinsel Yöneliminizi Belirtiniz:

- Heteroseksüel
- Homoseksüel,
- Biseksüel

S-2. Yaş:

- 18-24
- 25-40
- 40 ve üstü

S-3. Eğitim durumu:

- Ortaokul
- Lise
- Üniversite öğrencisi
- Üniversite mezunu
- Lisansüstü

S-4. Kardeş Sayısı:

- Yok
- 1
- 2
- 3
- 4 ve üstü

S-5. Ailenizin ekonomik düzeyini seçiniz.

- Düşük
- Orta
- Yüksek

S-6. Aşağıdakilerden anne/babanız için uygun olanı seçiniz.

- Evliler, birlikte yaşıyorlar.
- Evliler, ayrı yaşıyorlar.
- Boşandılar
- Baba vefat etti
- Anne vefat etti

S-7. Bebekliğinizde anne sütü aldınız mı?

- Evet
- Hayır

S-8. Evet ise ne kadar süre aldınız?

- 0-6 ay
- 1 yıl
- 1 yıldan daha fazla

S-9. Çocukluk döneminde anne kaybı yaşadınız mı?

- Evet
- Hayır

S-10. Çocukluk döneminde baba kaybı yaşadınız mı?

- Evet
- Hayır

S-11. Çocukluk döneminde anne ile uzun süreli ayrılıklar yaşadınız mı?

- Evet
- Hayır

S-12. Çocukluk döneminde baba ile uzun süreli ayrılıklar yaşadınız mı?

- Evet
- Hayır

S-13. Bebekliğinizde/çocukluğunuzda bakımınızı büyük ölçüde kim üstlenmişti?

- Annem
- Babam
- Kardeş(ler)im
- Bakıcım
- Kreş
- Aneannem/Babaannem
- Diğer (yazınız)

S-14. Çocukluğunuzda sizi uzun süreli okuldan, arkadaşlarla ilişkiden alıkoyan, günlük yaşamınızı büyük ölçüde etkileyen fiziksel/bedensel hastalık geçirdiniz mi?

- Evet
- Hayır

S-15. Çocukluğunuzda sorunlarla karşılaştığınızda kimden yardım alırdınız?

- Annem
- Babam
- Arkadaşım
- Kardeş(ler)im
- Akrabalarım
- Yardım Almazdım
- Diğer (Belirtiniz)

S-16. Romantik ilişkiniz var mı?

- Evet
- Hayır

S-17. Evet ise romantik ilişkiniz ne zamandır devam ediyor?

- 0-1 yıl
- 1-3 yıl
- 3-5 yıl
- 5 yıl ve daha fazlası

EK.3.
ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARI ÖLÇEĞİ (ÇÇTÖ)

Bu sorular çocukluğunuzda ve ilk gençliğinizde (20 yaşından önce) başınıza gelmiş olabilecek bazı olaylar hakkındadır. Her bir soru için sizin durumunuza uyan rakamı daire içerisine alarak işaretleyiniz. Sorulardan bazıları özel yaşamınızla ilgilidir; lütfen elinizden geldiğince gerçeğe uygun yanıt veriniz. Yanıtlarınız gizli tutulacaktır.

Çocukluğumda ya da ilk gençliğimde...

1. Evde yeterli yemek olmadığından aç kalırdım.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

2. Benim bakımımı ve güvenliğimi üstlenen birinin olduğunu biliyordum.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

3.Ailemdelikiler bana “salak”, “beceriksiz” ya da “tipsiz” gibi sıfatlarla seslenirlerdi.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

4. Anne ve babam ailelerine bakamayacak kadar sıklıkla sarhoş olur ya da uyuşturucu alırlardı.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

5. Ailemde önemli ve özel biri olduğum duygusunu hissetmeme yardımcı olan biri vardı.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

6. Yırtık, söküük ya da kirli giysiler içersinde dolaşmak zorunda kalırdım.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

7. Sevildiğimi hissediyordum.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

8. Anne ve babamın benim doğmuş olmamı istemediklerini düşünüyordum.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

9.Ailemden birisi bana öyle kötü vurmuştu ki doktora ya da hastaneye gitmem gerekmişti.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

10. Ailemde başka türlü olmasını istediğim bir şey yoktu.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

11.Ailemdelikiler bana o kadar şiddetle vuruyorlardı ki vücudumda morartı ya da sıyrıklar oluyordu.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

12.Kayış, sopa, kordon ya da başka sert bir cisimle vurularak cezalandırılıyordum.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

13.Ailemdelikiler birbirlerine ilgi gösterirlerdi.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

14.Ailemdelikiler bana kırıcı ya da saldırganca sözler söylerlerdi.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

15.Vücutça kötüye kullanılmış olduğuma (dövülme, itilip kakılma vb.) inanıyorum.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık 16.Çocukluğum mükemmeldi.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

17.Bana o kadar kötü vuruluyor ya da dövülüyordum ki öğretmen, komşu ya da bir doktorun bunu fark ettiği oluyordu.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

18.Ailemde birisi benden nefret ederdi.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

19.Ailedekiler kendilerini birbirlerine yakın hissederdilerdi.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

20.Birisi bana cinsel amaçla dokundu ya da kendisine dokunmamı istedi.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

21.Kendisi ile cinsel temas kurmadığım takdirde beni yaralamakla ya da benim hakkımda yalanlar söylemekle tehdit eden birisi vardı.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

22.Benim ailem dünyanın en iyisiydi.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

23.Birisi beni cinsel şeyler yapmaya ya da cinsel şeylere bakmaya zorladı.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

24.Birisi bana cinsel tacizde bulundu.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

25.Duygusal bakımdan kötüye kullanılmış olduğuma (hakaret, aşağılama vb.) inanıyorum.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

26.İhtiyacım olduğunda beni doktora götürecek birisi vardı.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

27.Cinsel bakımdan kötüye kullanılmış olduğuma inanıyorum.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

28.Ailem benim için bir güç ve destek kaynağı idi.

1.Hiç Bir Zaman 2.Nadiren 3.Kimi Zaman 4.Sık Olarak 5.Çok Sık

EK.4.

İlişki Ölçekleri Anketi (İÖA)

Aşağıda yakın duygusal ilişkilerinizde kendinizi nasıl hissettiğinize ilişkin çeşitli ifadeler yer almaktadır. Yakın duygusal ilişkililerden kastedilen arkadaşlık, dostluk, romantik ilişkiler ve benzerleridir. Lütfen her bir ifadeyi bu tür ilişkilerinizi düşünerek okuyun ve her bir ifadenin sizi ne ölçüde tanımladığını aşağıdaki 7 aralıklı ölçek üzerinde değerlendiriniz.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7
Beni hiç Beni kısmen Tamamıyla
tanımlamıyor tanımlıyor beni tanımlıyor

	1	2	3	4	5	6	7
1. Başkalarına kolaylıkla güvenemem.							
2. Kendimi bağımsız hissetmem benim için çok önemli.							
3. Başkalarıyla kolaylıkla duygusal yakınlık kurarım.							
4. Başkalarıyla çok yakınlaşırsam incitileceğimden korkuyorum.							
5. Başkalarıyla yakın duygusal ilişkilerim olmadığı sürece oldukça rahatım.							
6. Başkalarıyla tam anlamıyla duygusal yakınlık kurmak istiyorum. 7. Yalnız kalmaktan korkarım. 8. Başkalarına rahatlıkla güvenip bağlanabilirim.							
9. Başkalarına tam anlamıyla güvenmekte zorlanırım.							
10. Başkalarının bana dayanıp bel bağlaması konusunda oldukça rahatımdır.							
11. Başkalarının bana, benim onlara verdiğim kadar değer vermediğinden kaygılanırım.							
12. Kendi kendime yettiğimi hissetmem benim için çok önemli.							
13. Başkalarının bana bağlanmamaları tercih ederim.							
14. Başkalarıyla yakın olmak beni rahatsız eder.							
15. Başkalarının bana, benim istediğim kadar yakınlaşmakta gönülsüz olduklarını düşünüyorum.							
16. Başkalarına bağlanmamayı tercih ederim.							
17. Başkaları beni kabul etmeyecek diye korkarım.							

EK.5.

BİLİŞSEL DUYGU DÜZENLEME ÖLÇEĞİ

BDDÖ

Olaylarla nasıl başa çıkarsınız? Herkesin başından istenmeyen veya tatsız birçok olay geçmiştir veya geçmektedir ve herkes bu duruma kendi yöntemleriyle karşılık vermektedir. İSTENMEYEN VEYA TATSIZ DURUMLARLA KARŞILAŞTIĞINIZDA genellikle ne şekilde düşündüğünüzü, aşağıda yer alan sorular aracılığıyla belirtmeniz istenmektedir.

1 Neredeyse Hiçbir zaman 2 Bazen 3 Düzenli Olarak 4 Sık Sık 5 (Neredeyse) Her zaman	Hiçbir zaman	Bazen	Düzenli olarak	Sık sık	Her zaman
1. Gerçekleşen olaydan dolayı kendimi suçlarım	1	2	3	4	5
2. Bu olay yaşandı, gerçekleşen durumu bu şekilde kabullenmem gerektiğini düşünürüm	1	2	3	4	5
3. Yaşadığım olayın bende uyandırdığı duyguları düşünürüm	1	2	3	4	5
4. Yaşadığım tatsız olaydan daha iyi bir şeyler düşünürüm	1	2	3	4	5
5. Yapabileceğim en iyi hamleyi düşünürüm	1	2	3	4	5
6. Yaşanan tatsız olaydan daha iyi bir şeyler düşünürüm	1	2	3	4	5
8. Başımdan geçen olayın diğerlerinin başına gelenlerden daha kötü olduğunu düşünürüm	1	2	3	4	5
9. Gerçekleşen olay karşısında başkalarını suçlarım	1	2	3	4	5
10. Gerçekleşen olayın sorumlusu olarak kendimi görürüm	1	2	3	4	5
11. Yaşanan kötü olayı kabul etmem gerektiğini düşünürüm	1	2	3	4	5
12. Yaşanan olay karşısında ne düşündüğüm ve ne hissettiğimle meşgul olurum	1	2	3	4	5
13. Bu olayla ilgisi olmayan güzel şeyler düşünürüm	1	2	3	4	5
14. Bu durumla en iyi nasıl başa çıkabileceğimi düşünürüm	1	2	3	4	5
15. Yaşananların bir sonucu olarak daha güçlü bir kişi haline dönüştüğümü düşünürüm	1	2	3	4	5
16. Diğer insanların çok daha kötü deneyimler yaşayabileceklerini düşünürüm	1	2	3	4	5
1 Neredeyse Hiçbir zaman 2 Bazen 3 Düzenli Olarak 4 Sık Sık	Hiçbir zaman	Bazen	Düzenli olarak	Sık sık	Her zaman

5 (Neredeyse) Her zaman					
17. Yaşadığımı olayın ne kadar kötü olduğunu sürekli düşünürüm	1	2	3	4	5
18. Gerçekleşen olaydan başkalarının sorumlu olduğunu düşünürüm	1	2	3	4	5
19. Gerçekleşen olayda yaptığım hataları düşünürüm	1	2	3	4	5
20. Yaşanan bu olayla ilgili değiştirebileceğim bir şey olmadığını düşünürüm	1	2	3	4	5
21. Yaşanan olayın, üzerimde neden bu şekilde bir duygu yarattığını anlamak isterim	1	2	3	4	5
22. Yaşanan bu kötü olayı düşünmek yerine güzel şeyler düşünürüm	1	2	3	4	5
24. Yaşanan kötü olayın aynı zamanda olumlu yönlerinin de bulunduğunu düşünürüm	1	2	3	4	5
25. Diğer şeylerle karşılaştığımda, bu olayın çok da kötü olmadığını düşünürüm	1	2	3	4	5
26. Yaşadığımı olayın, bir insanın başına gelebilecek en kötü olay olduğunu düşünürüm	1	2	3	4	5
27. Gerçekleşen olayda başkalarının yaptığı hataları düşünürüm	1	2	3	4	5
28. Yaşananların kaynağı olarak kendimi düşünürüm	1	2	3	4	5
29. Bununla yaşamak zorundayım diye düşünürüm	1	2	3	4	5
30. Başımдан geçen kötü olayın, bende harekete geçirdiği duygular üzerinde düşünürüm	1	2	3	4	5
31. Beni mutlu eden başka olayları düşünürüm	1	2	3	4	5
32. Yapabileceğim hamlelerle ilgili bir plan düşünürüm	1	2	3	4	5
33. Durumun pozitif yönlerini ararım	1	2	3	4	5
34. Kendi kendime hayatta daha kötü daha kötü şeyler olduğunu söylerim	1	2	3	4	5
35. Durumun ne kadar korkunç olduğunu sürekli düşünürüm	1	2	3	4	5
36. Bu soruna temelde başkalarının neden olduğunu düşünürüm	1	2	3	4	5

EK.6.
ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Dostcan KAZAK
Doğum Yeri Ve Tarihi : Çorum – 12.11.1992
Medeni Hali : Bekar
E-mail :
dostcankazak@gmail.com

EĞİTİM DURUMU

2015-2018: İstanbul Arel Üniversitesi - Klinik Psikoloji Yüksek Lisansı
2011-2015: İstanbul Bilim Üniversitesi – Psikoloji Bölümü
2006-2010: Çorum Eti Lisesi

YABANCI DİL

✓ İNGİLİZCE

İŞ TECRÜBESİ

2016 – devam ediyor: Ataşehir Belediyesi Yeni Hayat Gençlik Merkezi (Sigara, Alkol ve Madde Bağımlılığında Koruyucu ve Önleyici Çalışmalar)